

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
**Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών**

— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

Τμήμα εκπαίδευσης και αγωγής στην προσχολική ηλικία

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

‘Τηλεκπαίδευση στην εποχή της πανδημίας: Εμπειρίες και πρακτικές εκπαιδευτικών προσχολικής και πρώτης σχολικής εκπαίδευσης’

ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ: ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΥ ΚΛΕΟΠΑΤΡΑ

ΦΟΙΤΗΡΙΑ: ΔΕΛΗΣΑΒΒΑ ΑΡΓΥΡΩ 9982201800177

Ημερομηνία Παράδοσης: 18/05/2022

Αθήνα 2021-2022

Περιεχόμενα:

Περίληψη.....	4
Εισαγωγή.....	6
Κεφάλαιο 1 Βιβλιογραφική Επισκόπηση.....	7
1.1 Διαδικτυακή Εκπαίδευση ή Τηλεκπαίδευση (Ορισμοί).....	7
1.1.1 Εκπαίδευση από απόσταση και τηλεκπαίδευση.....	7
1.1.2 Σύγχρονη και Ασύγχρονη Τηλεκπαίδευση.....	9
1.2 Τρόποι χρήσης των ΤΠΕ στο νηπιαγωγείο και στις πρώτες τάξεις δημοτικού πριν από την πανδημία	10
1.3 Προσχολική και πρώτη σχολική εκπαίδευση στην περίοδο της πανδημίας στην Ελλάδα.....	12
1.4 Επιμόρφωση εκπαιδευτικών, σεμινάρια για την τηλεκπαίδευση στην περίοδο της πανδημίας στην Ελλάδα.....	14
1.5 Ερευνητικά δεδομένα (πρακτικές, εμπειρίες και απόψεις εκπαιδευτικών και γονέων) για την προσχολική και πρώτη σχολική εκπαίδευση στην περίοδο της πανδημίας στην Ελλάδα.....	16
1.5.1. Ερευνητικά δεδομένα από την Ελλάδα.....	16
1.5.2 Ερευνητικά δεδομένα από το εξωτερικό.....	18
Κεφάλαιο 2 Μεθοδολογία.....	20
2.1 Σκοπός της έρευνας- Ερευνητικά δεδομένα.....	20
2.2 Ποιοτική μεθοδολογία.....	20
2.3 Δείγμα και διαδικασία συλλογής δεδομένων.....	21
2.4 Εργαλείο συλλογής δεδομένων.....	23
2.5 Καταγραφή και ανάλυση δεδομένων.....	26
Κεφάλαιο 3 Αποτελέσματα και συζήτηση	27
3.1 Διδακτικές πρακτικές και προσεγγίσεις στη διάρκεια της τηλεκπαίδευσης.....	27
3.2 Τρόπος χρήσης της τεχνολογίας.....	27
3.3 Δραστηριότητες στην προσχολική και πρώτη σχολική εκπαίδευση μέσω τηλεκπαίδευσης.....	28
3.4 Υποστήριξη εκπαιδευτικών για την τηλεκπαίδευση.....	29
3.5 Απόψεις εκπαιδευτικών για τα εμπόδια- μειονεκτήματα στην εφαρμογή της τηλεκπαίδευσης.....	30

3.6 Απόψεις εκπαιδευτικών για τα πλεονεκτήματα στην εφαρμογή της τηλεκπαίδευσης.....	31
3.7 Επικοινωνία με τους γονείς των νηπίων/ μαθητών και ο ρόλος των γονιών στη διάρκεια της τηλεκπαίδευσης.....	32
3.8 Εμπειρίες των νηπίων/ μαθητών στη διάρκεια της τηλεκπαίδευσης.....	33
3.9 Συναισθήματα εκπαιδευτικών για την τηλεκπαίδευση.....	33
3.10 Προτάσεις για βελτίωση/ υποστήριξη της τηλεκπαίδευσης.....	34
Κεφάλαιο 4 Συμπεράσματα- Προτάσεις για περαιτέρω έρευνα.....	35
Βιβλιογραφικές αναφορές.....	37
Παράρτημα.....	39

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Κατά τη διάρκεια της πανδημίας Covid-19, τα εκπαιδευτικά ιδρύματα σε παγκόσμια κλίμακα αναγκάστηκαν να κλείσουν και να συνεχίσουν την εκπαιδευτική διαδικασία διαδικτυακά. Η τηλεκπαίδευση μπορεί να υποστηρίξει τη μάθηση των μαθητών, αλλά, διεθνώς, υπάρχουν ελάχιστα εκπαιδευτικά δεδομένα για την προσχολική και την πρώτη σχολική εκπαίδευση. Από την Ελλάδα, τα δεδομένα είναι μηδαμινά για την περίοδο της τηλεκπαίδευσης. Επομένως, σκοπός της μελέτης είναι η διερεύνηση των απόψεων και των διδακτικών πρακτικών, 7 εκπαιδευτικών, προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας, κατά τη διάρκεια της πανδημίας. Στην έρευνα, συμμετείχαν 4 δάσκαλοι δημοτικής εκπαίδευσης και 3 νηπιαγωγοί. Πιο συγκεκριμένα, διερευνήθηκαν οι διδακτικές πρακτικές-προσεγγίσεις που ακολούθησαν οι εκπαιδευτικοί στη διάρκεια της τηλεκπαίδευσης, ο τρόπος χρήσης της τεχνολογίας/ΤΠΕ με τους μαθητές, οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες που πραγματοποιήθηκαν, τα λογισμικά που χρησιμοποιήθηκαν, το είδος υποστήριξης που είχαν/ δέχθηκαν οι εκπαιδευτικοί, οι απόψεις τους για τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα στην εφαρμογή της τηλεκπαίδευσης, η επικοινωνία με τους γονείς και ο ρόλος των γονιών στην διάρκεια της τηλεκπαίδευσης, οι εμπειρίες των νηπίων, καθώς και τα συναισθήματα των εκπαιδευτικών και οι προτάσεις τους για την βελτίωση/υποστήριξη της τηλεκπαίδευσης.

Τα αποτελέσματα της έρευνας, έδειξαν ότι χρησιμοποιήθηκε συνδυασμός διδακτικών πρακτικών, η χρήση της τεχνολογίας έγινε, εν γένει, με ευκολία από τα παιδιά, αλλά και με την βοήθεια των γονιών. Οι δραστηριότητες ήταν ποικίλες όπως μουσικό-κινητικές, γλωσσικές κ.α., και για την υλοποίηση τους χρησιμοποιήθηκαν φύλλα εργασίας, το Whiteboard, αλλά και φωτοτυπίες. Η υποστήριξη που είχαν οι εκπαιδευτικοί στη διάρκεια της τηλεκπαίδευσης ήταν κυρίως από το Υπουργείο μέσω επιμορφώσεων/σεμιναρίων, ενώ κάποιοι εκπαιδευτικοί αυτό-επιμορφώθηκαν ή δεν έλαβαν υποστήριξη. Ως προς τα μειονεκτήματα-εμπόδια, η σύνδεση με το διαδίκτυο, αποτέλεσε το πιο σημαντικό μειονέκτημα, αλλά και η έλλειψη υλικοτεχνικής υποδομής στα σπίτια των παιδιών. Αναφορικά με τα πλεονεκτήματα, τα παιδιά ήταν εξοικειωμένα με την τηλεκπαίδευση- τεχνολογία αλλά ήταν εξίσου σημαντική η διατήρηση της επαφής με τους μαθητές, το σχολείο και τους διδάσκοντες. Η επικοινωνία με τους γονείς γινόταν μέσω διαφορετικών εφαρμογών, ο ρόλος τους ήταν σημαντικός και ενεργητικός, ενώ, παρόλο που έλειπε στα παιδιά η δια ζώσης εκπαίδευση, οι εμπειρίες των μαθητών σχετικά με την τεχνολογία ήταν αρκετά καλές. Τέλος, ως προς τα συναισθήματα και τις προτάσεις των εκπαιδευτικών, κατά κύριο λόγο, υπήρξαν αρνητικά συναισθήματα, με κυρίαρχο το άγχος, ενώ η βασική βελτίωση που χρειάζεται η τηλεκπαίδευση είναι η χρηματοδότηση από το Υπουργείο Παιδείας για την επίλυση τεχνικών προβλημάτων και την αναβάθμιση των πλατφορμών.

Λέξεις- κλειδιά: Τηλεκπαίδευση, προσχολική και πρώτη σχολική εκπαίδευση, πρακτικές εκπαιδευτικών, πανδημία, covid-19.

ABSTRACT

During the Covid-19 pandemic, educational institutions around the world were forced to close and the educational process continued online. Distance education can support students' learning, but internationally, there is a small number of research studies for pre-school and early primary education. The studies from Greece are very few, for the period of pandemic. Therefore, the purpose of the study is to explore the views and teaching practices of 7 teachers during the pandemic. The study involved 4 primary school and 3 kindergarten teachers. More specifically, this study investigated the teaching practices-approaches followed by the teachers during e-learning, the way of using the technology/ICT with the students, the educational activities carried out, the software used, the type of support teachers received, teachers' views on the advantages and disadvantages in the implementation of e-learning, the communication with parents and parents' role, the experiences of children, as well as teachers' feelings and suggestions for e-learning improvement.

Research findings showed that a combination of teaching practices was used, the use of technology was made, in general, with ease by the children, but also with the help of the parents. The activities included music-kinetic and linguistic activities, while for their implementation worksheets, the Whiteboard, and photocopies were used. The support that the teachers had during e-learning was mainly from the Ministry of Education through training/seminars, while some teachers did not receive support. As for the disadvantages-obstacles, the connection to the internet was the most important obstacle, but also the lack of technological infrastructure in children's homes. With regard to the advantages, the children were familiar with technology but it was equally important maintaining contact with peers, school and teachers. The communication with the parents was done through applications, as their role was important and active, while, although the children missed face-to-face learning, their experiences with technology were quite good. Finally, regarding teachers' feelings and suggestions, there were mainly negative feelings (stress, anxiety), while suggestions included funding from the Ministry of Education to solve technical problems and upgrade platforms.

Keywords: Distance education, pre-school and primary school education, teacher practices, pandemic, covid-19.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα εργασία πραγματοποιείται στο πλαίσιο της προαιρετικής πτυχιακής εργασίας. Η εργασία πραγματοποιήθηκε από την Δελησάββα Αργυρώ, φοιτήτρια στο Τμήμα Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία του ΕΚΠΑ στο 4^ο έτος σπουδών .

Η πτυχιακή εργασία περιλαμβάνει τέσσερα κεφάλαια. Στο πρώτο κεφάλαιο γίνεται μια βιβλιογραφική επισκόπηση. Στο δεύτερο κεφάλαιο αναλύεται η μεθοδολογία της έρευνας. Στο τρίτο κεφάλαιο παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της έρευνας και γίνεται συζήτηση-σχολιασμός των αποτελεσμάτων με αυτά της βιβλιογραφίας. Τέλος, στο τέταρτο μέρος παρουσιάζονται τα συμπεράσματα της έρευνας από την ανάλυση των δεδομένων, αλλά και οι προτάσεις για περαιτέρω έρευνα.

Σκοπός της έρευνας ήταν η διερεύνηση των πρακτικών, εμπειριών και απόψεων εκπαιδευτικών προσχολικής και πρώτης σχολικής εκπαίδευσης αναφορικά με την τηλεεκπαίδευση στην εποχή της πανδημίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

1.1 ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ Ή ΤΗΛΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ (ΟΡΙΣΜΟΙ)

Στην σημερινή κοινωνία, η τεχνολογία και η χρήση του υπολογιστή/ΤΠΕ έχει εισβάλει στην ζωή μας σε καθημερινή βάση. Με αποτέλεσμα, να υπάρχει σε όλους τους τομείς της ζωής μας, όπως και στην εκπαίδευση. Η ένταξη των ΤΠΕ (Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών) στην ελληνική σχολική πραγματικότητα, από το ελληνικό Υπουργείο Παιδείας, έγινε στο τέλος της δεκαετίας του 1990. Η χρήση των ΤΠΕ στην ελληνική εκπαίδευση ξεκίνησε διαφορετικές χρονολογίες για κάθε βαθμίδα. Φαίνεται, πως για τα Δημοτικά και Νηπιαγωγεία της ελληνικής πραγματικότητας η χρήση της τεχνολογίας και της πληροφορικής στα σχολεία ξεκίνησε μετά το 2000. Με χρήση των υπολογιστών στα ελληνικά σχολεία, οι μαθητές φαίνεται πως απέκτησαν μια πρώτη επαφή με ένα μάθημα γενικών γνώσεων αλφαριθμητισμού στους υπολογιστές και όχι η πρακτική που χρησιμοποιούνταν σε όλο τον πλανήτη γενικότερα. Έτσι, η χρήση των ΤΠΕ στα ελληνικά σχολεία, δεν αποτελούσε ένα μέσο στήριξης της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Με την εισαγωγή του στα σχολεία αλλά και με το πέρασμα του χρόνου η ένταξη των ΤΠΕ αποτέλεσε διδακτικό μέσο και μαθησιακό εργαλείο για τους μαθητές. (Κόμης, Β. (2004))

Σύμφωνα με τον Κόμη (2004), ‘με τον όρο Τ.Π.Ε. αναφερόμαστε στις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας, δηλαδή, τις ψηφιακές τεχνολογίες της σύγχρονης εποχής όπου παρέχουν τη δυνατότητα αναζήτησης, επεξεργασίας, αποθήκευσης, κωδικοποίησης, ανάκλησης και μετάδοσης της πληροφορίας σε ψηφιακή μορφή με χρήση υπολογιστών και δικτύων υπολογιστών’. Μέσω των ΤΠΕ, και κυρίως με την αξιοποίηση του διαδικτύου, πραγματοποιείται η διαδικτυακή εκπαίδευση. Σύντομη παρουσίαση και ορισμοί για την τηλεεκπαίδευση και την εξ αποστάσεως εκπαίδευση ακολουθούν στις επόμενες υποενότητες.

1.1.1. Εκπαίδευση από απόσταση και τηλεεκπαίδευση

Κατά την διάρκεια της πανδημίας, εκπαιδευτικοί, μαθητές και γονείς σε παγκόσμια κλίμακα χρειάστηκε να χρησιμοποιήσουν τις ΤΠΕ και την πληροφορική σε καθημερινή επαφή, είτε λόγω εργασίας (για γονείς και εκπαιδευτικούς), είτε για λόγους ένταξης στην εκπαιδευτική διαδικασία (μαθητές). Έτσι, άτομα που είχαν τις απαραίτητες γνώσεις για το αντικείμενο, χρειάστηκε να προσαρμόσουν τις γνώσεις τους και τα εργαλεία τους στην νέα αυτή πραγματικότητα, ενώ, άτομα που δεν γνώριζαν τρόπους χρήσης της τεχνολογίας, έπρεπε να αποκτήσουν τις απαραίτητες γνώσεις και να εξοικειωθούν με την χρήση των υπολογιστών για την ένταξη τους στην νέα αυτή καθημερινότητα.

Στον κλάδο της ελληνικής εκπαίδευσης, έγιναν αρκετές προσπάθειες για την εξέλιξη και την πραγματοποίηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας στα σχολεία με στόχο την ένταξη όλων των παιδιών στη μάθηση. Έτσι, το Υπουργείο Παιδείας, σε συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς των ελληνικών σχολείων, προσπάθησαν να εντάξουν όλους τους μαθητές στον χώρο της τηλεεκπαίδευσης είτε με σύγχρονους τρόπους είτε ασύγχρονα, με διαφορετικούς τρόπους και μέσα. Είναι βέβαιο, πως και οι δύο μορφές τηλεεκπαίδευσης γίνονται με την χρήση του υπολογιστή, του δικτύου και σε απόσταση μεταξύ του μαθητή

και του εκπαιδευτικού. Υπάρχουν όμως διαφορές μεταξύ των εννοιών και της χρήσης αυτών. Παρακάτω τίθενται οι ορισμοί, για την κατανόηση των διαφορών μεταξύ τους.

Είναι γνωστό, πως η τεχνολογία εξελίσσεται ραγδαία με αποτέλεσμα να υπάρχουν και πολλοί και διαφορετικοί ορισμοί για την χρήση της τεχνολογίας και την εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Δίνονται ορισμοί της εκπαίδευσης εξ αποστάσεως διαφορετικοί μεταξύ τους και από διαφορετικούς φορείς. Ένας ορισμός που δόθηκε για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση το 1998 από το U.S.Distance Learning Association όριζε πως ‘εκπαίδευση εξ αποστάσεως είναι η απόκτηση γνώσεων και ικανοτήτων με έμμεση πληροφόρηση και καθοδήγηση που περιλαμβάνει όλες τις τεχνολογίες και άλλες μορφές μάθησης από απόσταση’. (Κούτρα, Α. (2007)).

Ένας γνωστός, ακόμη, ορισμός της τηλεεκπαίδευσης, που ορίστηκε το 2005, από τον Υπουργείο Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (Brazil,2005, άρθρο 80 στο Καζλάρη, Ε. (2021)), αναφέρει πως ‘ως τηλεεκπαίδευση ορίζεται η εκπαίδευση από απόσταση και η εκπαιδευτική μέθοδος η οποία πραγματοποιείται με την χρήση της τεχνολογίας και των μέσων ενημέρωσης μεταξύ μαθητών και εκπαιδευτικών, πραγματοποιώντας την εκπαιδευτική διαδικασία από διαφορετικά μέρη του κόσμου και πολλές φορές και σε διαφορετικό χρόνο μεταξύ τους’. (Καζλάρη, Ε. (2021)).

Με το πέρασμα του χρόνου δόθηκαν και άλλοι ορισμοί για την τηλεεκπαίδευση με την πιο σύγχρονη ως τώρα, να είναι το 2019 από τον Bozkurt στο Καζλάρη, Ε. (2021), όρισε την τηλεεκπαίδευση ‘ως την εκπαίδευση από απόσταση με τυπικούς, ανεπίσημους και μη τυπικούς τομείς που διευκολύνει τόσο ψυχικά όσο και σωματικά την απόσταση μεταξύ εκπαιδευτικών και εκπαιδευόμενων με στόχο την ενίσχυση της επικοινωνίας και διαδραστικότητας μεταξύ των ατόμων μάθησης’. (Καζλάρη, Ε. (2021)).

Γενικότερα, η τηλεεκπαίδευση ορίζεται ως την διδασκαλία κατά την οποία οι μαθητές και οι δάσκαλοι βρίσκονται εκτός του πλαισίου της τάξης και πραγματοποιείται διαδικτυακά, αλλά μπορεί να είναι ένα πρόγραμμα εκπαίδευσης εξ ολοκλήρου εξ αποστάσεως είτε αποτελεί συνδυασμό εκπαίδευσης, τόσο μέσα στην τάξη όσο και μέσω του υπολογιστή. (Tabor,2007, στο Καζλάρη, Ε. (2021)).

1.1.2 Σύγχρονη και Ασύγχρονη Τηλεκπαίδευση

Μια μορφή τηλεκπαίδευσης είναι η σύγχρονη τηλεκπαίδευση, όπου η εκπαιδευτική διαδικασία πραγματοποιείται εξ αποστάσεως, σε διαφορετικό τόπο μεταξύ των εκπαιδευτικών και εκπαιδευόμενων και η επικοινωνία συμβαίνει σε πραγματικό χρόνο. Αποτελεί τον πιο γνωστό και άμεσο τρόπο εξ αποστάσεως εκπαίδευσης καθώς οι συμμετέχοντες αλληλοεπιδρούν νιώθοντας μέλη μιας κοινότητας, δίχως το αίσθημα της απομόνωσης και της μοναξιάς που μπορεί να νιώθουν μέσω της χρήσης του υπολογιστή. (Haythornithwaite & Kazmer, 2002 στο Καζλάρη, Ε. (2021)).

Το δεύτερο είδος τηλεκπαίδευσης είναι η ασύγχρονη τηλεκπαίδευση, όπου η μαθησιακή διαδικασία πραγματοποιείται σε διαφορετικό χρόνο για τον κάθε εκπαιδευόμενο και εκπαιδευτικό. Δεν υπάρχει κάποιος περιορισμός σε χρόνο και τόπο και χαρακτηρίζεται από την ευελιξία που δίνει στους διδασκόμενους να μπορούν να παρακολουθήσουν οπουδήποτε και οποτεδήποτε αυτοί το επιθυμούν. Ακόμη, χαρακτηρίζεται από την προσαρμοστικότητα πάνω στην οποία υπάρχει καθώς αποτελεί μεγάλο προσόν εκπαίδευσης για άτομα με προσωπικές και κοινωνικές υποχρεώσεις, όπως είναι η εργασία, σχετικά με την εκπαίδευση. (Haythornithwaite & Kazmer, 2002 στο Καζλάρη, Ε. (2021)).

1.2 ΤΡΟΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΤΠΕ ΣΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΠΡΩΤΕΣ ΤΑΞΕΙΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΝΔΗΜΙΑ

Σύμφωνα με το Αναλυτικό Πρόγραμμα του Νηπιαγωγείου με ισχύ από το 1991 έως το 2004, η θέση και ο ρόλος των τεχνολογιών στην προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία για πολλούς γονείς και εκπαιδευτικούς αποτέλεσε ένα αμφιλεγόμενο ζήτημα, καθώς θεωρούσαν πως οι δραστηριότητες με υπολογιστές αποτελούν βάρος της παιδικής ηλικίας (Κόμης, Β.2004). Αντίθετα, υπήρχαν γονείς και εκπαιδευτικοί, οι οποίοι υποστήριζαν πως με την χρήση των υπολογιστών σε μια καθημερινή εκπαιδευτική πρακτική δίνει δυνατότητες στα παιδιά για εξέλιξη και ανάπτυξη των τεχνολογιών. (Κόμης, Β.2004).

Είναι γνωστό, πως η τεχνολογία αποτελεί, στις μέρες μας, ένα αναπόσπαστο κομμάτι της καθημερινότητας των παιδιών αλλά και των ανθρώπων γενικότερα. Στην εκπαίδευση, φαίνεται πως η χρήση της τεχνολογίας ξεκινά με ένα καθόλου μακροσκελές μάθημα υπολογιστών και μακροπρόθεσμα φτάνει στην ενσωμάτωση ακόμη και των σχεδίων εργασίας (projects). Η ενσωμάτωση της τεχνολογίας σε δραστηριότητες στην σχολική τάξη έχει αρκετά προτερήματα για τα παιδιά. Τα βοηθά να επικοινωνούν, να συμμετέχουν, να συνεργάζονται, να μαθαίνουν αλλά και να κατανοούν διαφορετικά πράγματα που η εκπαιδευτική διαδικασία μπορεί να τους προσφέρει μακροπρόθεσμα. (Κόμης, Β.2004).

Η χρήση των ΤΠΕ στην τάξη πρέπει να γίνεται σε συνδυασμό με το Αναλυτικό Πρόγραμμα. Σύμφωνα με τον Scoter, Ellis, Railsback,2001, φαίνεται πως η τεχνολογία μπορεί να χρησιμοποιηθεί ώστε να υποστηρίξει και να ενθαρρύνει την ανάπτυξη και την μάθηση στα παιδιά της προσχολικής και της πρώτης παιδικής ηλικίας. (Κόμης Β.,2004).

Δεδομένου της πανδημίας, που προκλήθηκε το 2019 και της αναγκαιότητας ενσωμάτωσης της τεχνολογίας και των υπολογιστών στην καθημερινή μας ζωή, με στόχο να ανταπεξέλθουν όλοι στις ανάγκες της καθημερινότητας σε διάφορους τομείς, οι ΤΠΕ και η τεχνολογία έγιναν αναπόσπαστο κομμάτι της καθημερινότητας μας. Έτσι, η αξία και η σημαντικότητα χρήσης αυτών άλλαξε σε σημαντικό βαθμό το διάστημα εκείνο έως και σήμερα. Πριν από την καραντίνα, η χρήση των ΤΠΕ και της τεχνολογίας στα νήπια και στα παιδιά πρώτης παιδικής ηλικίας γινόταν πολλές φορές αποκλειστικά μονάχα στον χώρο του σχολείου, μιας και τα παιδιά δεν έρχονταν σε επαφή με τη χρήση των νέων τεχνολογιών εκτός του χώρου του σχολείου, γεγονός που καθιστά αναγκαία την ύπαρξη Η/Υ στην τάξη. (Ντολιοπούλου,2004 στο Κόμης Β., 2004).

Σύμφωνα με τον Κόμη (2004), ο υπολογιστής στο νηπιαγωγείο έχει δημιουργηθεί με την προσέγγιση της ‘γωνιάς του υπολογιστή’ μέσα στη τάξη (Ράπτης& Ράπτη,2002). Αυτό, αποτελεί μοντέλο ένταξης των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία, αφού ο υπολογιστής καθίσταται οργανικό τμήμα του διδακτικού υλικού, στο ίδιο επίπεδο με τα βιβλία και τους πίνακες. Η χρήση των υπολογιστών στα σχολεία, σαν μάθημα Πληροφορικής, μπορεί να χρησιμοποιηθεί και σε συνδυασμό με άλλα μαθήματα, όπως είναι η γλώσσα, τα μαθηματικά, τα καλλιτεχνικά, να αναζητήσουν πληροφορίες τα παιδιά στο διαδίκτυο και σε δραστηριότητες κατά τη διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Η χρήση των

ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία, ως ‘γωνιά του υπολογιστή’ έχει αρκετούς σκοπούς. Αποτελεί εποπτικό μέσο διδασκαλίας, επικοινωνιακό μέσο, μέσο αναζήτησης πληροφοριών, διερευνητικό εργαλείο αλλά και εργαλείο συνεργατικής μάθησης. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί είτε ατομικά είτε συλλογικά, από μαθητές και σύμφωνα με τον οδηγό Νηπιαγωγών(2005) είναι σημαντικό η χρήση του υπολογιστή να περιλαμβάνει πληροφορικό αλφαριθμητισμό, ανάπτυξη γνώσεων, κατανόηση υπολογιστικού συστήματος ως ενιαίου όλου αλλά και στις δεξιότητες λογισμικού γενικής χρήσης και προγραμματισμού με την χρήση του διαδικτύου. Αντιθέτως, δεν ασχολούνται καθόλου με την χρήση των ΤΠΕ ως διδακτικό και μαθησιακό εργαλείο. (Κόμης,2005 στο Κόμης, 2004).

Τέλος, φαίνεται πως σύμφωνα με το Πρόγραμμα Σπουδών για την χρήση των ΤΠΕ στο Νηπιαγωγείο και σύμφωνα με τον Κόμη (2005), τα παιδιά προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας, εξοικειώνονται με βασικές λειτουργίες του υπολογιστή και των ψηφιακών συσκευών, με στόχο την πρώτη επαφή των διαφόρων χρήσεων τους. Τα παιδιά, ακόμη, εξοικειώνονται και χρησιμοποιούν το κατάλληλο λογισμικό και υπηρεσίες του δικτύου, εντάσσοντας ψηφιακές τεχνολογίες και επικοινωνίες στην καθημερινή τους ζωή στο σχολείο, ως εποπτικά μέσα.

1.3 ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΚΑΙ ΠΡΩΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Είναι γνωστό, πως το πρώτο κρούσμα κορονοϊού στην Ελλάδα εμφανίστηκε στις 26 Φεβρουαρίου 2020, με αποτέλεσμα την αρχή αναστολής πολλών εκδηλώσεων, δραστηριοτήτων, σχολείων και άλλων μονάδων, με σκοπό την πλήρη προστασία των πολιτών. Σύμφωνα με το site της νομοθεσίας περί Covid-19, η πρώτη αναστολή σχολικής μονάδας έγινε στην Θεσσαλονίκη στις 27 Φεβρουαρίου 2020 καθώς εμφανίστηκε το πρώτο κρούσμα κορονοϊού, με την αναστολή λειτουργίας του σχολείου για δεκατέσσερις ημέρες. Στην συνέχεια, με το πέρασμα των ημερών, τα κρούσματα όλο και αυξάνονταν με αποτέλεσμα στις 11 Μαρτίου του 2020 με εντολή των Υπουργείων Υγείας, Εκπαίδευσης και Θρησκευμάτων, Προστασίας του Πολίτη, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων αλλά και του Υπουργείου Αθλητισμού και Εσωτερικών Υποθέσεων δημοσιεύθηκε ένα Φ.Ε.Κ το οποίο επέβαλλε την προσωρινή απαγόρευση της λειτουργίας όλων των σχολικών βαθμίδων της χώρας, κέντρων ξένων γλωσσών, φορέων και ιδρυμάτων, δημοσίων και ιδιωτικών, κάθε τύπου και βαθμού της χώρας για το χρονικό διάστημα από 11.03.2020 έως και 24.03.2020. Στις 16 Μαρτίου 2020, δόθηκε, σύμφωνα με το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, προτεραιότητα στους μαθητές Λυκείου, για εξ αποστάσεως σύγχρονη τηλεκπαίδευση, όπου σε μόλις μια εβδομάδα είχαν ενταχθεί όλα τα σχολεία, της βαθμίδας, της χώρας, καθώς στην αρχή, ξεκίνησε πιλοτικά με μονάχα τρεις νομούς. Σταδιακά, στις 24-26-27 Μαρτίου 2020, εντάχθηκαν στην τηλεκπαίδευση τα γυμνάσια και δημοτικά της χώρας. Τα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα και τα νηπιαγωγεία ήταν δύο βαθμίδες που άργησαν να συμπεριληφθούν στην τηλεκπαίδευση, με την ένταξη τους στις 26 Μαρτίου 2020 και 24 Απριλίου 2020 αντίστοιχα. (Κελεσιδης, Ε., 2022).

Η ώρα έναρξης των μαθημάτων, τόσο για τα Δημοτικά σχολεία, όσο και τα Νηπιαγωγεία, ορίστηκε η 14:10, ενώ, η ώρα λήξης για τα Δημοτικά η 17:20 και για τα Νηπιαγωγεία η 16:20. Το ωρολόγιο πρόγραμμα των σχολείων ήταν τρεις και πέντε διδακτικές ώρες, για τα Νηπιαγωγεία και τα Δημοτικά αντίστοιχα.

Όσο αναφορά τα δημοτικά σχολεία, η πρώτη περίοδος της αναστολής λειτουργίας των σχολείων έγινε το σχολικό έτος 2019- 20 στις 11 Μαρτίου 2020 μέχρι τις 31 Μαΐου 2020 με διάρκεια 9,5 εβδομάδες. Από 1 Ιουνίου 2020 τα σχολεία λειτούργησαν με φυσική παρουσία για 4 εβδομάδες, με την οδηγία από το ΥΠΑΙΘ να προσέρχονται οι μισοί μαθητές στο σχολείο εναλλάξ. Η δεύτερη περίοδος ξεκίνησε στις 16 Νοεμβρίου 2020 έως τις 23 Δεκεμβρίου 2020, με διάρκεια 6 εβδομάδες. Ενώ, η τρίτη περίοδος, ξεκίνησε στις 4 Μαρτίου 2021 μέχρι τις 23 Απριλίου 2021, με διάρκεια 7,5 εβδομάδες. Η συνολική διάρκεια αναστολής των δημοτικών σχολείων, κατά τα σχολικά έτη 2019-20 και 2020-21, ανήλθε στις 23 εβδομάδες, όταν ένα σχολικό έτος αντιστοιχεί σε 36-37 εβδομάδες μαθημάτων στο δημοτικό σχολείο. (Κελεσιδης, Ε.,2022).

Ως προς την λειτουργία των Νηπιαγωγείων, η τηλεκπαίδευση πραγματοποιήθηκε τόσο ασύγχρονα, όσο και σύγχρονα. Σύγχρονα με την πλατφόρμα Cisco Webex, ενώ ασύγχρονα, μέσω της ηλεκτρονικής τάξης (e-class) και την πλατφόρμα eme. (Katsarou,V.,2022).

Η λειτουργία της τηλεκπαίδευσης στα Νηπιαγωγεία την περίοδο της πρώτης καραντίνας, ξεκίνησε αρκετά καθυστερημένα, σε σύγκριση με τις άλλες βαθμίδες, στις 24 Απριλίου 2020 μέχρι τις 31 Μαΐου 2020 με διάρκεια 5,5 εβδομάδες. Από 1 Ιουνίου 2020 τα σχολεία λειτούργησαν με φυσική παρουσία, όπως τα δημοτικά σχολεία, ενώ στην δεύτερη καραντίνα οι μαθητές παρακολουθούσαν εξ αποστάσεως από 16 Νοεμβρίου 2020 έως και τις διακοπές των Χριστουγέννων, 23 Δεκεμβρίου 2020. Η Τρίτη περίοδος εξ αποστάσεως εκπαίδευσης έγινε στις 4 Μαρτίου μέχρι και τις διακοπές του Πάσχα, στις 23 Απριλίου 2021. (Κελεσιδής, Ε.2022).

Το θεσμικό πλαίσιο για την διεξαγωγή της τηλεκπαίδευσης, τόσο στις βαθμίδες που ασχολούμαστε, όσο και στις άλλες βαθμίδες, είναι φυσικό, να δημιουργήθηκε και να διαμορφώθηκε σταδιακά σε χρονικό περιθώριο έξι μηνών, με οδηγίες από το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, εγκυκλίους αλλά και υπουργικές αποφάσεις. Στις 16/03/2020, δημοσιεύτηκε μια εγκύκλιος όπου οι μαθητές θα υποστηρίζονταν εξ αποστάσεως με τηλεκπαίδευση σε σύγχρονη μορφή, με σκοπό να διατηρηθεί μια σχέση μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών. Ενώ, στις 24/03/2020, δημοσιεύεται εγκύκλιος σχετικά με την σύγχρονη τηλεκπαίδευση όπου και πραγματοποιείται έως την δια ζώσης λειτουργία των σχολείων.

Τον Νοέμβριο του 2020, με την αρχή της δεύτερης καραντίνας, εκδίδεται συμπληρωματικό ΦΕΚ για την σύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση και το Ωρολόγιο Πρόγραμμα. Ακόμη, την ίδια ημέρα, εκδίδεται εγκύκλιος με τις οδηγίες τις πληροφορίες για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση. (Κελεσιδής, Ε.2022).

Γενικότερα, το Υπουργείο Παιδείας, μη μπορώντας να ανταποκριθεί στις ανάγκες της τηλεκπαίδευσης σε αρχικό στάδιο, δημοσίευε συμπληρωματικά ΦΕΚ και οδηγίες συχνότερα από το προσδοκώμενο.

Έτσι, στις 14/11/2020 δημοσιεύεται ένα ΦΕΚ με τίτλο 'Σύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση για το σχολικό έτος 2020-21, όπου πληροφορούσε τους αναγνώστες του για την λειτουργία των σχολείων, το Ωρολόγιο Πρόγραμμα αυτών, τα Κέντρα Εκπαιδευτικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης αλλά και το Περιφερειακά Κέντρα Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού (ΠΕ.Κ.Ε.Σ, όπου έδινε λεπτομερώς οδηγίες για την λειτουργία τους εν μέσω δεύτερης καραντίνας).

Τέλος, στις 10/09/2021, με την αρχή του σχολικού έτους, δημοσιεύθηκε ένα ΦΕΚ, που προσδιόριζε τις περιπτώσεις και τις αιτίες που μια σχολική τάξη και ένα σχολείο κατ' επέκταση θα εφαρμόζει τηλεκπαίδευση και θα κλείνει.

1.4 ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ, ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΗΛΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Είναι δεδομένο πως για τον διορισμό και την εκμάθηση των ΤΠΕ της σχολικής τάξης, οι εκπαιδευτικοί είναι υποχρεωμένοι να παρακολουθούν επιμορφωτικά προγράμματα Α' και Β' επιπέδου (Μουστάκα, Α. Α. (2019)). Κάποιος, ο οποίος θέλει να παρακολουθήσει την επιμόρφωση Β' επιπέδου είναι υποχρεωμένος να έχει ολοκληρώσει τα προγράμματα Α' επιπέδου και θα πρέπει να είναι μόνιμοι διορισμένοι εκπαιδευτικοί στα δημόσια σχολεία της χώρας (Μουστάκα, Α. Α. (2019)).

Ακόμη, επειδή είναι υποχρεωμένοι να εφαρμόζουν κάθε θεωρία στην πράξη, για να ολοκληρώσουν τα προγράμματα επιμόρφωσης, είναι υποχρεωμένοι να υπηρετούν σε κάποιο σχολείο της χώρας. Όσο αναφορά την επιμόρφωση επιπέδου Α', αποτελεί μια επιμόρφωση των εκπαιδευτικών για την αξιοποίηση και εφαρμογή των Τ.Π.Ε στην πράξη, διοργανωμένο από την 'Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση' όπου αποσκοπεί στην επαφή του εκπαιδευτικού με βασικές γνώσεις και δεξιότητες σχετικά με την χρήση των Τ.Π.Ε. (Μουστάκα, Α. Α. (2019)).

Η επιμόρφωση επιπέδου Β', αποτελεί το ακριβώς επόμενο στάδιο μετά την επιμόρφωση του επιπέδου Α'. Για να πραγματοποιηθεί η επιμόρφωση του Β' επιπέδου είναι απαραίτητη η ολοκλήρωση του Α' επιπέδου, όπου κάθε εκπαιδευτικός αποκτά δεξιότητες εκ βαθέως για την παιδαγωγική αξιολόγηση των Τ.Π.Ε στην τάξη. (Μουστάκα, Α. Α. (2019)). Τέτοιου είδους επιμορφώσεις, καλούνται οι εκπαιδευτικοί να κατέχουν από επιλογής τους, με προσωπική δαπάνη και θέληση, με σκοπό την εξέλιξη των γνώσεων τους για τις Τ.Π.Ε και την ένταξη αυτών στην σχολική τάξη. (Μουστάκα, Α. Α. (2019)).

Λόγω της απρόσμενης αναστολής της δια ζώσης λειτουργίας των σχολείων και την έναρξη της τηλεκπαίδευσης, τόσο σε σύγχρονη μορφή, όσο και σε ασύγχρονη, πλήθος εκπαιδευτικών, βρέθηκε σε αδιέξοδο, καθώς δεν γνώριζε την λειτουργία και την χρήση των Τ.Π.Ε για την ένταξη αυτών στην καθημερινή εκπαιδευτική διαδικασία τους και κλήθηκαν να αντικαταστήσουν άμεσα την διδασκαλία τους μέσω της χρήσης ψηφιακών περιβαλλόντων του Η/Υ ((Τζήλου, Γ., & Παπαδημητρίου, Σ. (2022)).

Έτσι, πλήθος εκπαιδευτικών βρέθηκε σε αδιέξοδο και ζήτησε βοήθεια τόσο από προσωπικές πηγές, όσο και από άλλους φορείς. Είναι γνωστό, πως στην αρχή της πρώτης καραντίνας, το Υπουργείο Έρευνας και Θρησκευμάτων δεν γνώριζε πως πρέπει να πράξει για να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις απέναντι στην τηλεκπαίδευση. Επομένως, πλήθος διευθυντών σχολείων, πανεπιστημίων, εκπαιδευτικοί και γονείς, συνεργάστηκαν για το καλύτερο δυνατό των παιδιών. Έτσι, έγιναν από κάποιους, κάποιες απρόσωπες επιμορφώσεις, σε μορφή πληροφοριών, όπου ο καθένας μπορούσε να συμβουλευτεί και να εξελιχθεί μέσα από αυτό.

Στις 8 Σεπτεμβρίου 2020, δημοσιεύτηκε ένα ΦΕΚ με τίτλο 'Επενδύουμε στο ανθρώπινο δυναμικό μας: Προγράμματα επιμόρφωσης στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση για το σύνολο των εκπαιδευτικών όλων των βαθμίδων και ειδικοτήτων', όπου το Υπουργείο

Παιδείας και Θρησκευμάτων σε συνεργασία με το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής, προσέφερε επιμορφώσεις για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση σε όλους τους εκπαιδευτικούς, όλων των βαθμίδων. Επομένως, οι εκπαιδευτικοί, κατά την διάρκεια της δεύτερης καραντίνας, παρακολούθησαν ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα επιμόρφωσης για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Σε συνδυασμό, με τον οδηγό για τη εξ αποστάσεως εκπαίδευση, την προσωπική μελέτη και εξέλιξη και κάποια ανοιχτά διαδικτυακά μεθοδολογικά μαθήματα επιμόρφωσης που πραγματοποιήθηκαν, ήταν σε θέση να εξελιχθούν και να πραγματοποιηθεί η τηλεκπαίδευση.

1.5 ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ (ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ, ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ, ΑΠΟΨΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΓΟΝΕΩΝ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΚΑΙ ΠΡΩΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ

1.5.1. Ερευνητικά δεδομένα από την Ελλάδα

Είναι γνωστό, πως οι γονείς και οι εκπαιδευτικοί στην προσχολική και πρώτη σχολική εκπαίδευση, αποτελούν τον κύριο πυλώνα ανάπτυξης ενός παιδιού. Αποτελούν τον πρώτο δάσκαλο τους και συμβάλλουν στην εκπαίδευση τους καθώς ασκούν στα παιδιά μεγάλη επιρροή για την ανάπτυξη και εξέλιξη τους. Σε ένα μαθησιακό περιβάλλον, για την αποτελεσματική εξέλιξη του παιδιού είναι απαραίτητη η συνεργασία των εκπαιδευτικών με τους γονείς. Έτσι, δημιουργούνται γέφυρες επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ τους, μέσω του σεβασμού και της αλληλοεκτίμησης που δημιουργείται, με στόχο την διαμόρφωση της προσωπικότητας του παιδιού. (Τζήλου, Γ., & Παπαδημητρίου, Σ. (2022)).

Σύμφωνα με τους Güvercin, Kesici & Akbaşı (2021), στο Τζήλου, Γ., & Παπαδημητρίου, Σ. (2022), υπήρξαν γονείς και εκπαιδευτικοί που παρατήρησαν πως κατά τη διάρκεια της ασύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευση, υπήρξε έλλειψη προγράμματος για τα παιδιά. Έτσι, υποστήριζαν, πως έπρεπε να δημιουργούνται δραστηριότητες ουσιαστικότερες, με στόχο, την αλληλεπίδραση και την συμμετοχή των παιδιών στην μαθησιακή διαδικασία, απλουστεύοντας με κάποιο τρόπο το αναλυτικό πρόγραμμα (Τζήλου, Γ., & Παπαδημητρίου, Σ. (2022)).

Επιπλέον, στην ίδια έρευνα, έγινε φανερό, πως γονείς πίστευαν πως η απομόνωση των παιδιών στο σπίτι και η εξ αποστάσεως εκπαίδευση, δημιούργησε στα παιδιά ψυχικές διαταραχές, λόγω της έλλειψης κοινωνικής ζωής, για αυτό, αναζητούσαν, ψυχολογική υποστήριξη, με στόχο την ψυχοκοινωνική τους ανάπτυξη. Σύμφωνα με αυτή την θεωρία είναι και οι Karavida & Tymra (2021), όπως αναφέρεται στο Τζήλου, Γ., & Παπαδημητρίου, Σ. (2022). (Τζήλου, Γ., & Παπαδημητρίου, Σ. (2022)).

Από μια άλλη έρευνα, της Τζήλου & Παπαδημητρίου (2021), φάνηκε πως η εξ αποστάσεως εκπαίδευση για να έχει αποτέλεσμα στην προσχολική εκπαιδευτική διαδικασία, θα έπρεπε, σύμφωνα με τους γονείς, να υπάρχει επικοινωνία μεταξύ αυτών και των εκπαιδευτικών, αλλά και η τεχνολογική υποστήριξη και γνώσεις είναι απαραίτητες για την εξέλιξη της εκπαιδευτικής διαδικασίας. (Τζήλου, Γ., & Παπαδημητρίου, Σ. (2022)).

Ακόμη, φαίνεται πως υπήρξε η άποψη, πως μέσω της τηλεεκπαίδευσης, οι γονείς καταλαβαίνουν, πως το παιδί βιώνει την εξ αποστάσεως μαθησιακή διαδικασία, με απαραίτητη την ύπαρξη εξ αποστάσεως εκπαίδευση στην προσχολική εκπαίδευση καθώς λειτουργεί συμπληρωματικά και επιθυμούν την συμπληρωματική χρήση τους στην μελλοντική εκπαίδευση των παιδιών τους. Τέλος, στην συγκεκριμένη έρευνα, επιβεβαιώθηκε πως δεν είναι σε θέση όλοι οι γονείς να κατέχουν τεχνολογικές γνώσεις ώστε να υποστηρίξουν τα παιδιά τους. (Τζήλου, Γ., & Παπαδημητρίου, Σ. (2022)).

Άλλη μια έρευνα, των Misirli & Ergulec (2021), φάνηκε πως την περίοδο της τηλεκπαίδευσης, οι γονείς είχαν υψηλό αίσθημα ευθύνης απέναντι στα παιδιά τους, καθώς δεν είχαν τις γνώσεις για την χρήση ψηφιακών δεξιοτήτων, όμως, ενισχύθηκε με αυτό τον τρόπο η αυτοπειθαρχία των μαθητών, σημαντικό χαρακτηριστικό της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Αντίθετα, η τηλεκπαίδευση βοήθησε τα παιδιά, ακόμη και με αυτό τον τρόπο, στην κοινωνικοποίηση τους. . (Τζήλου, Γ., & Παπαδημητρίου, Σ. (2022).

Μια άλλη έρευνα, των Egilsson, Einarsdóttir, Dockett (2021) στο. (Τζήλου, Γ., & Παπαδημητρίου, Σ. (2022), έδειξε πως για την εξέλιξη της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στην προσχολική εκπαίδευση, είναι απαραίτητη η συνεργασία μεταξύ γονέων και εκπαιδευτικών. Όμως, υπήρξαν και γονείς, οι οποίοι υποστήριζαν πως είναι αρκετά δύσκολο, λόγω των επαγγελματικών υποχρεώσεων τους, να συνεργάζονται με τους εκπαιδευτικούς για την εξέλιξη της εκπαιδευτικής διαδικασίας των παιδιών τους. Ακόμη, ένας άλλος λόγος δυσκολίας, είναι η στάση των εκπαιδευτικών, οι οποίοι, δεν προσφέρουν τον χρόνο και τον χώρο στους γονείς για συνεργασία. Έτσι, αυτή η στάση είχε ως αποτέλεσμα, την χρήση ευρέως φάσματος τεχνικών, έτσι ώστε, οι γονείς να είναι σε θέση να συμμετέχουν στην εκπαιδευτική διαδικασία. . (Τζήλου, Γ., & Παπαδημητρίου, Σ. (2022).

Η έρευνα της Μπούρα (2020) έδειξε πως οι γονείς ενδιαφέρονταν για την επαφή και σχέση τους με το σχολείο κατά την διάρκεια της πανδημίας και ενδιαφέρονταν στο να συμμετέχουν. Υπήρξε ικανοποίηση στην εφαρμογή της τηλεκπαίδευσης στο σχολείο και μονάχα ελάχιστοι δεν επιθυμούσαν την σύγχρονη τηλεκπαίδευση. Υποστήριζαν, πως η ηλικία των παιδιών ήταν ακατάλληλη και πως υπήρξε πρόβλημα με την διαρροή των προσωπικών δεδομένων. Όμως, λόγω ότι το υποστήριζαν λίγοι γονείς αυτό, δεν θεωρείται αντιπροσωπευτικό. . (Τζήλου, Γ., & Παπαδημητρίου, Σ. (2022).

Εν κατακλείδι, ο ρόλος των γονέων στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση, τόσο στην προσχολική όσο και στην πρώτη σχολική ηλικία, σύμφωνα με τα παραπάνω, είναι ενεργός και υποστηρικτικός, καθώς τα παιδιά από μόνα τους, δεν είναι σε θέση να χρησιμοποιήσουν τις πλατφόρμες επαρκώς. (Τζήλου, Γ., & Παπαδημητρίου, Σ. (2022).

1.5.2 Ερευνητικά δεδομένα από το εξωτερικό

Λόγω της πανδημίας, κατά τα σχολικά έτη 2019-2020 και 2020-2021, η εξ αποστάσεως εκπαίδευση, εφαρμόστηκε σε διεθνή επίπεδο στην εκπαιδευτική κοινότητα και με αυτό τον τρόπο, οι γονείς συνέβαλαν στην εκπαιδευτική διαδικασία και έγιναν γνωστές οι απόψεις τους για την εφαρμογή της τηλεεκπαίδευσης στην προσχολική και πρώτη παιδική ηλικία. Ενδεικτικά, κατά την περίοδο της πανδημίας και την τηλεεκπαίδευση, όπως αναφέρεται σε πολλές έρευνες, σε πολλές χώρες του κόσμου, έγιναν έρευνες για τις ανάγκες που προέκυψαν από την τηλεεκπαίδευση και τις ανάγκες των εκπαιδευτικών.

Σύμφωνα με τους Guvercin, Kesici & Akbasli (2021), στην Τουρκία, μελέτησαν τις απόψεις των εκπαιδευτικών και των γονέων για την τηλεεκπαίδευση στην προσχολική εκπαίδευση, οι οποίοι ήταν θετικοί, ως προς την εξ αποστάσεως εκπαίδευση και κατέληξαν στο συμπέρασμα, πως οι γονείς και οι εκπαιδευτικοί, υποστήριζαν την τηλεεκπαίδευση καθώς αποτρέπει την αποκοπή τους από την εκπαίδευση. Παρόλο αυτά, στην συγκεκριμένη έρευνα, φαίνεται πως υπήρξαν και γονείς που υποστήριζαν πως κατά τη διάρκεια της τηλεεκπαίδευσης υπήρξαν τεχνολογικά προβλήματα, λόγω κακής σύνδεσης, που απαιτούσε αυξημένο χρόνο παραμονής μπροστά στην οθόνη του υπολογιστή, όπου λόγω των ελάχιστων γνώσεων χρήσης του υπολογιστή από τους γονείς, είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση άγχους και στρες. Ακόμη, παρατηρήθηκε πως στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση δεν δόθηκε η ευκαιρία εξέλιξης των μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες, λόγω έλλειψης τεχνολογικού εξοπλισμού και μη παροχή στήριξης και ίσων ευκαιριών στην εκπαίδευση σε όλους. Με αποτέλεσμα, να στερείται το δικαίωμα σε κάποιους. (Τζήλου, Γ., & Παπαδημητρίου, Σ. (2022)).

Παράλληλα, άλλη μια έρευνα του Alan, Ü. (2021), έδειξε πως κατά την διάρκεια της πανδημίας στην Τουρκία, αρκετοί εκπαιδευτικοί βρέθηκαν εκτεθειμένοι σε αδυναμίες απέναντι στην τεχνολογία, με αποτέλεσμα, την ανάγκη βελτίωσης αλλά και την ανάγκη διάθεσης πόρων ώστε να είναι σε θέση να χρησιμοποιούν για την εξέλιξη της διαδικτυακής εκπαιδευτικής διαδικασίας. Ακόμη, εκπαιδευτικοί τόσο της προσχολικής, όσο και της πρώτης παιδικής ηλικίας τονίζουν πως είναι ανάγκη η παροχή τεχνολογικών πόρων στις οικογένειες που το έχουν ανάγκη, έτσι ώστε, να μπορέσει να βελτιωθεί η τηλεεκπαίδευση. (Alan,2021).

Ενώ, σύμφωνα με τον Yildirim (2021), στην Τουρκία, η τηλεεκπαίδευση δημιούργησε αρνητικές συνέπειες στα παιδιά τόσο της προσχολικής, όσο και της πρώτης παιδικής ηλικίας και αναφέρθηκαν παιχνίδια που πραγματοποιήθηκαν, κατά τη διάρκεια της εξ αποστάσεως εκπαίδευση, αλλά και τα απαραίτητα μέτρα για την εξαγωγή της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Φαίνεται πως η τηλεεκπαίδευση ανάγκασε πλήθος εκπαιδευτικών, να ανταπεξέλθουν στις δυσκολίες της τηλεεκπαίδευσης και να προσαρμοστούν σε κάθε αλλαγή που προέκυψε. (Yildirim, 2021).

Τέλος, Στις Ηνωμένες Πολιτείες και σε χώρες της Λατινικής Αμερικής, σύμφωνα με τους Atiles, J. T., Almodóvar κ.α. (2021)., φαίνεται πως οι εκπαιδευτικοί των χωρών αυτών, δεν ήταν σε θέση να αντιμετωπίσουν την εξ αποστάσεως εκπαίδευση, καθώς δεν ήταν κατάλληλα προετοιμασμένη για αυτή. Δεν είχαν δεχθεί τις κατάλληλες επιμορφώσεις για

την τηλεκαίδευση, αλλά και δεν γνώριζαν τις ανάγκες που μπορεί να προκύψουν στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Τονίζεται, πως για την διδασκαλία της τηλεκαίδευσης, είναι απαραίτητες οι γνώσεις των κατάλληλων δεξιοτήτων, ώστε να μπορέσει να πραγματοποιηθεί η εξ αποστάσεως εκπαιδευτική διαδικασία. (Atiles, J. T., κ.α., 2021).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

2.1 ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ - ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν η διερεύνηση των πρακτικών, εμπειριών και απόψεων εκπαιδευτικών προσχολικής και πρώτης σχολικής εκπαίδευσης αναφορικά με την τηλεκπαίδευση στην εποχή της πανδημίας.

Τα ερευνητικά ερωτήματα ήταν:

- Να διερευνηθούν οι διδακτικές πρακτικές και η χρήση των ΤΠΕ στη διάρκεια της τηλεκπαίδευσης .
- Να διερευνηθούν οι εμπειρίες των εκπαιδευτικών για την υποστήριξη που είχαν στη διάρκεια της τηλεκπαίδευσης.
- Να διερευνηθούν οι εμπειρίες και απόψεις των εκπαιδευτικών για τα εμπόδια και τα πλεονεκτήματα στην εφαρμογή της τηλεκπαίδευσης.
- Να διερευνηθούν ο τρόπος επικοινωνίας με τους γονείς και οι εμπειρίες των παιδιών/ μαθητών στη διάρκεια της τηλεκπαίδευσης.
- Να καταγραφούν τα συναισθήματα των εκπαιδευτικών και οι προτάσεις τους για την υποστήριξη της τηλεκπαίδευσης.

2.2 ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Το εργαλείο συλλογής των δεδομένων ήταν η συνέντευξη. Οι συνεντεύξεις αποτελούν μια από τις κοινά αναγνωρισμένες μορφές της ποιοτικής ερευνητικής μεθόδου (Mason, 2003, σελ. 90). Η έρευνα που βασίζεται κυρίως σε συνεντεύξεις προβάλλει ως εξαιρετικά ελκυστική εναλλακτική συλλογής ποιοτικών δεδομένων. Στη συγκεκριμένη έρευνα, πραγματοποιήθηκε ημιδομημένη συνέντευξη, όπου η ερευνήτρια είχε έναν οδηγό συνέντευξης, όμως ο συνεντευξιαζόμενος είχε μεγάλη ελευθερία στον τρόπο απάντησης. Δεν ήταν απαραίτητο να τηρείται η διαδοχή των ερωτήσεων που προβλεπόταν στον οδηγό με τους άξονες-ερωτήσεις της συνέντευξης. Οι ερωτήσεις μπορούσαν να τεθούν με παρόμοια διατύπωση αλλά να διατυπωθούν και ερωτήσεις που δεν υπάρχουν στον οδηγό. Ακόμη, στην ποιοτική συνέντευξη δίνεται η δυνατότητα στους ερευνητές να διερευνήσουν σε βάθος αντιλήψεις, απόψεις και αξίες. Είναι σε θέση, να κατανοήσουν την πολυπλοκότητα που χαρακτηρίζει την ανθρώπινη εμπειρία και συμπεριφορά, αλλά και να δουν το υπό μελέτη φαινόμενο, μέσα από τα ‘μάτια’ των ερωτώμενων, αναδεικνύοντας την ‘φωνή’ και το λόγο των ίδιων των συμμετεχόντων στην έρευνα.

Εν κατακλείδι, η ποιοτική συνέντευξη μπορεί να μας ανταμείψει καθώς αποτελεί μια ενδιαφέρουσα και δημιουργική μέθοδο παραγωγής ερευνητικών δεδομένων, η οποία δίνει τη δυνατότητα πρόσβασης στην πολυπλοκότητα της ανθρώπινης ύπαρξης, εμπειρίας και δραστηριότητας. (Ίσαρη, Πουρκός, 2015).

2.3 ΔΕΙΓΜΑ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Στην συγκεκριμένη έρευνα συμμετείχαν επτά εκπαιδευτικοί, από επτά διαφορετικά νηπιαγωγεία και δημοτικά της Κρήτης. Η συμμετοχή στην έρευνα ήταν εθελοντική. Σημειώνεται ότι τα σχολεία στα οποία εργάζονταν οι εκπαιδευτικοί είχαν παρόμοια κοινωνικοοικονομική κατάσταση. Όλες οι συνεντεύξεις πραγματοποιήθηκαν διαδικτυακά μέσω της πλατφόρμας Zoom, σε ημέρα και ώρα που επιθυμούσαν οι συνεντευξιζόμενοι, έτσι ώστε να μην παρεμποδίζεται η ομαλή διεξαγωγή του προγράμματος των εκπαιδευτικών. Η διάρκεια κάθε συνέντευξης κυμαινόταν μεταξύ 45-60 λεπτών. Οι συνεντεύξεις μέσω zoom είναι πιο ευέλικτες από τη διά ζώσης συνέντευξη καθώς μπορούν να γίνουν ευκολότερα, ακόμα και με προγραμματισμό τελευταίας στιγμής. Μαγνητοφωνούνταν μέσω της πλατφόρμας, μεταξύ Οκτώβρη και Νοέμβρη 2021.

Ακόμη, υπάρχει εξοικονόμηση χρόνου και κόστους, αφού ο συνεντευκτής δεν χρειάζεται να ταξιδέψει σε περίπτωση δειγμάτων με γεωγραφική διασπορά, αλλά ενθαρρύνει και κάποιους να δώσουν συνέντευξη που μπορεί να είχαν αρνηθεί. Καθώς και όλοι εξοικειώνονται όλο και περισσότερο με τον συγκεκριμένο τρόπο επικοινωνίας, βελτιώνονται και οι ασύρματες συνδέσεις, με αποτέλεσμα, να βελτιώνονται ακόμα περισσότερο οι επικοινωνίες μεταξύ των ατόμων. (Bryman, A. (2017)).

Ο Πίνακας 2.1 παρουσιάζει τα δημογραφικά χαρακτηριστικά των εκπαιδευτικών.

Πίνακας 2.1: Δημογραφικά Χαρακτηριστικά των Εκπαιδευτικών

	Ηλικία Εκπ/κών	Εκπ/κή βαθμίδα (Ηλικία Παιδιών)	Αριθμός παιδιών που συμμετείχαν στην τηλ/ση	Χρονικό διάστημα χρήσης ΤΠΕ στην τάξη	Χρονικό διάστημα εμπειρίας εκπαιδευτικών με την τηλ/ση
Δ1	22-30	Δημοτικό (6 ετών)	7	1-4 έτη	<1 έτος
Δ2	22-30	Δημοτικό (8 ετών)	18	1-4 έτη	<1 έτος
Δ3	41+	Προσχολική (4-5 ετών)	8	>10 έτη	> 1.5 έτος
Δ4	31-35	Δημοτικό (8 ετών)	22-23	5-10 έτη	<1 έτος
Δ5	22-30	Προσχολική (4-5 ετών)	9	1-4 έτη	> 1.5 έτος
Δ6	22-30	Δημοτικό (7 ετών)	21	1-4 έτη	<1 έτος
Δ7	22-30	Προσχολική (4-5 ετών)	14-18	1-4 έτη	≈ 1-1.5 έτος

Για τη διατήρηση της ανωνυμίας και για την καταγραφή-συζήτηση των αποτελεσμάτων έγινε κωδικοποίηση από Δ1 (Διδάσκων 1) έως Δ7 (Διδάσκων 7). Αναφορικά με το φύλο των εκπαιδευτικών, συμμετείχε ένας άνδρας και έξι γυναίκες (με διαφορετικές ηλικίες). Η ηλικία των περισσότερων εκπαιδευτικών κυμαινόταν από 22-30 ετών (5 στους 7 εκπαιδευτικούς), ενώ

1 εκπαιδευτικός ήταν στην ηλικία μεταξύ 31-35, ενώ 1 ακόμη ήταν 41+ ετών. Οι σχολικές βαθμίδες διέφεραν μεταξύ τους, όπως και η ηλικία των παιδιών. 4 από τους 7 εκπαιδευτικούς εργάζονταν σε Δημοτικό Σχολείο, όπου 2 εκπαιδευτικοί δίδασκαν σε Δημοτικό σχολείο με παιδιά ηλικίας 8 ετών, 1 εκπαιδευτικός στην Πρωτοβάθμια εκπαίδευση, σε παιδιά ηλικίας 6 ετών ενώ τέλος άλλος ένας εκπαιδευτικός δίδασκε σε Δημοτικό σχολείο με παιδιά ηλικίας 7 ετών. 3 από τους 7 εκπαιδευτικούς, δίδασκαν στην προσχολική εκπαίδευση, σε παιδιά ηλικίας 4-5. Οι συμμετέχοντες εκπαιδευτικοί, διαπιστώθηκε, πως δεν είχαν αρκετή εμπειρία με την τηλεεκπαίδευση πριν από την πανδημία, και συγκεκριμένα 4 στους 7 εκπαιδευτικούς έχουν λιγότερο από ένα έτος εμπειρίας με την τηλεεκπαίδευση (<1 έτος), 1 εκπαιδευτικός είχε εμπειρία περίπου 1 με 1,5 έτος, ενώ 2 ήταν οι εκπαιδευτικοί που είχαν πάνω από 1,5 έτος εμπειρία (>1.5 έτος). Ακόμη, σχετικά με την χρήση των ΤΠΕ στην σχολική τάξη, φαίνεται πως παραπάνω από τους μισούς εκπαιδευτικούς (5 στους 7), χρησιμοποιούν ΤΠΕ στην τάξη τους από 1 έως 4 έτη, 1 εκπαιδευτικός μεταξύ 5-10 έτη, ενώ 1 εκπαιδευτικός χρησιμοποιεί παραπάνω από 10 έτη ΤΠΕ στην σχολική του τάξη.

Επιπλέον, η συμμετοχή των παιδιών στην τηλεεκπαίδευση, σύμφωνα με τους εκπαιδευτικούς, κυμαίνονταν σε διάφορους αριθμούς, όπως 7,8,9, ενώ αντίθετα, κάποιοι εκπαιδευτικοί είχαν 14-18 παιδιά στην τάξη τους, ενώ το μεγαλύτερο πλήθος ήταν 21-23 παιδιά.

Αναφορικά με την εμπειρία των εκπαιδευτικών στην τηλεεκπαίδευση, μισοί από τους εκπαιδευτικούς (4 στους 7), είχαν μια άτυπη εκπαίδευση κατά την εργασία τους (π.χ 4 άτομα είχαν δεχθεί εκπαίδευση μεταξύ συναδέλφων), λίγο λιγότεροι (3 άτομα) δεν είχαν καμία προετοιμασία και ένας εκπαιδευτικός παρακολούθησε σεμινάριο χωρίς πιστοποίηση με σκοπό την προετοιμασία του για την τηλεεκπαίδευση. Χρησιμοποίησαν όλοι οι εκπαιδευτικοί σταθερό υπολογιστή για την εφαρμογή της τηλεεκπαίδευσης, 4 άτομα φορητό υπολογιστή, ενώ ελάχιστοι ήταν εκείνοι που χρησιμοποίησαν κινητό τηλέφωνο και ταμπλέτα (tablet).

Επιπλέον, οι μισοί εκπαιδευτικοί (5 στους 7), χρησιμοποιούσαν την πλατφόρμα του webex για την τηλεεκπαίδευση, λίγο λιγότεροι την πλατφόρμα του epe, ενώ ελάχιστοι ήταν αυτοί που χρησιμοποίησαν το email, το blog του σχολικού δικτύου αλλά και το weebly, μια πλατφόρμα σχεδιασμένη ειδικά για την τηλεεκπαίδευση από συγκεκριμένο σχολείο.

Στην συνέχεια, λιγότεροι από τους μισούς εκπαιδευτικούς (4 στους 7), δεν είχαν παρακολουθήσει κάποια επιμόρφωση ΤΠΕ. Ο Δ3 είχε επιμόρφωση επιπέδου Β', και κάποιοι είχαν παρακολουθήσει σεμινάρια στο πανεπιστήμιο, μοριοδοτούμενα σεμινάρια για τον ΑΣΕΠ-400 ωρών, επιμορφώσεις, πιστοποιήσεις αλλά και πιστοποιήσεις ecdl.

Τέλος, παραπάνω από τους μισούς εκπαιδευτικούς (5 στους 7), θα ήθελαν να παρακολουθήσουν κάποιο σεμινάριο για τις ΤΠΕ (κάποιοι με την προϋπόθεση ότι θα ήταν διά ζώσης το σεμινάριο αυτό, ενώ δύο εκπαιδευτικοί παρακολουθούσε μεταπτυχιακό μικής μάθησης, που περιλάμβανε τις ΤΠΕ και δεν θα ήθελε να παρακολουθήσει κάποια επιμόρφωση, αντίστοιχα.

Διαδικασία συλλογής δεδομένων

Για το σκοπό της παρούσας εργασίας, τέθηκε η προϋπόθεση εθελοντικής συμμετοχής των εκπαιδευτικών. Οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί ήταν άγνωστοι προς την συνεντεύκτρια καθώς βρέθηκαν μέσω γνωστών επαφών της και ήταν άτομα που δίδασκαν σε διάφορες βαθμίδες και νομούς της Κρήτης. Επιλέχθηκαν καθώς πληρούσαν τα κριτήρια που είχαν τεθεί για την πραγματοποίηση της πτυχιακής εργασίας, δηλαδή, ήταν εκπαιδευτικοί άγνωστοι μεταξύ τους σε παιδιά ηλικίας έως και 8 ετών. Ήταν επτά εκπαιδευτικοί, που δίδασκαν κατά την περίοδο της τηλεκπαίδευσης σε διάφορους νομούς της Κρήτης, σε τάξεις μέχρι την ηλικία των 8 ετών, δηλαδή προσχολική εκπαίδευση και πρώτες τάξεις δημοτικού. Ήταν εκπαιδευτικοί διάφορων ηλικιών με διαφορετική εμπειρία στην εκπαιδευτική διαδικασία ο καθένας. Ακολουθήθηκαν ζητήματα ηθικής δεοντολογίας σύμφωνα με τον νέο Κανονισμό Γενικής Προστασίας Δεδομένων (GDPR) και τις οδηγίες της επιτροπής δεοντολογίας του ΤΕΑΠΗ. Δηλαδή, η συμμετοχή στην έρευνα ήταν εθελοντική, οι νηπιαγωγοί ενημερώθηκαν ότι οι συνεντεύξεις γίνονται στα πλαίσια πτυχιακής εργασίας (φοιτήτριας του ΤΕΑΠΗ) και διατηρείται η ανωνυμία τους, καθώς τα δεδομένα αξιοποιούνται μόνο για ερευνητικό σκοπό.

2.4 ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Τα δεδομένα της έρευνας προέκυψαν από τις συνεντεύξεις με τους εκπαιδευτικούς. Ο σχεδιασμός των αξόνων/ ερωτήσεων των συνεντεύξεων (Πίνακας 2.2) έγινε σε συνεργασία με την επιβλέπουσα της πτυχιακής εργασίας, λαμβάνοντας υπόψιν και τη σχετική βιβλιογραφία. Οι ερωτήσεις της συνέντευξης ήταν σε συμφωνία με τα ερευνητικά ερωτήματα της εργασίας. Συγκεκριμένα, για τη διερεύνηση του πρώτου ερευνητικού ερωτήματος χρησιμοποιήθηκαν οι ερωτήσεις E1, E2 και E3, όπου διερευνήθηκαν οι διδακτικές πρακτικές και η χρήση των ΤΠΕ στη διάρκεια της τηλεκπαίδευσης. Για τη διερεύνηση του δεύτερου ερωτήματος, σχετικά με τις εμπειρίες των εκπαιδευτικών για την υποστήριξη που είχαν στη διάρκεια της τηλεκπαίδευσης, χρησιμοποιήθηκε η ερώτηση E4. Σχετικά με τη διερεύνηση του τρίτου ερωτήματος, για τις εμπειρίες και απόψεις των εκπαιδευτικών για τα εμπόδια και τα πλεονεκτήματα στην εφαρμογή της τηλεκπαίδευσης, χρησιμοποιήθηκαν οι ερωτήσεις E5 και E6, ενώ, για τον τρόπο επικοινωνίας με τους γονείς και τις εμπειρίες των παιδιών/ μαθητών στη διάρκεια της τηλεκπαίδευσης, χρησιμοποιήθηκαν οι ερωτήσεις E7 και E8. Τέλος, για τη διερεύνηση του τελευταίου ερευνητικού ερωτήματος και την καταγραφή των συναισθημάτων των εκπαιδευτικών αλλά και τις προτάσεις τους για την υποστήριξη της τηλεκπαίδευσης, χρησιμοποιήθηκαν τα ερωτήματα E9 και E10.

Πίνακας 2.2 Άξονες-ερωτήσεις συνέντευξης

E1(α). Τι διδασκτικές πρακτικές-προσεγγίσεις ακολουθήσατε στη διάρκεια της τηλεκπαίδευσης; E1(β). Πώς χρησιμοποιήθηκε η τεχνολογία/ΤΠΕ με τα νήπια ή τους μαθητές/τριες;
E2(α). Τι δραστηριότητες έγιναν; E2(β). Ποιά λογισμικά χρησιμοποιήθηκαν και με ποιόν τρόπο ;
E3(α). Μπορείτε να αναφέρετε ένα παράδειγμα δραστηριότητας (διδασκαλίας) στη γλώσσα (μέσω τηλεκπαίδευσης); E3(β). Μπορείτε να αναφέρετε ένα παράδειγμα δραστηριότητας (διδασκαλίας) στα μαθηματικά/ περιβάλλον (μέσω τηλεκπαίδευσης);
E4. Τι είδους υποστήριξη είχατε (και από πού) για την τηλεκπαίδευση ;
E5. Ποιά υπήρξαν, κατά τη γνώμη σας, τα πιο σημαντικά εμπόδια - μειονεκτήματα στην εφαρμογή της τηλεκπαίδευσης;
E6. Ποιά υπήρξαν, κατά τη γνώμη σας, τα πιο σημαντικά πλεονεκτήματα στην εφαρμογή της τηλεκπαίδευσης;
E7. Τι είδους επικοινωνία υπήρξε με τους γονείς των νηπίων/μαθητών; Ποιος ο ρόλος των γονιών/κηδεμόνων στη διάρκεια της τηλεκπαίδευσης;
E8. Ποιές ήταν οι εμπειρίες των νηπίων/μαθητών σας , στη διάρκεια της τηλεκπαίδευσης; (πχ., εμπλοκή με το μάθημα, με την τεχνολογία, αντιδράσεις, συναισθήματα)
E9. Ποιά ήταν τα δικά σας συναισθήματα όταν εφαρμόζατε την τηλεκπαίδευση στη διδασκαλία;
E10. Τι προτείνετε για τη βελτίωση/ υποστήριξη της τηλεκπαίδευσης;

Για τη συλλογή των δημογραφικών χαρακτηριστικών των εκπαιδευτικών (φύλο, έτη διδακτικής υπηρεσίας, εμπειρία με τηλεκπαίδευση, κλπ.) και του σχολείου/τάξης (πχ., αριθμός παιδιών στην τάξη κατά την τηλεκπαίδευση) χρησιμοποιήθηκε ερωτηματολόγιο με κλειστές ερωτήσεις (Πίνακας 2.3).

Πίνακας 2.3 Δημογραφικά χαρακτηριστικά εκπαιδευτικών και σχολείου/τάξης

Νηπιαγωγείο / Δημοτικό (τάξη)
Φύλο: Άνδρας ☐ Γυναίκα ☐
Εξαιρουμένου του έτους 2020 - 21, πόσα χρόνια έχετε διδάξει σε σχολεία; [1-10] [11-15] [16-20] [20+]
Ηλικία: [25-30 ετών] [31-35 ετών] [36-40 ετών] [41+]
Ποιο είναι το χρονικό διάστημα εμπειρίας σας με την τηλεκπαίδευση; (διαδικτυακή διδασκαλία) [χχχ μήνες] [Λιγότερο από 1 έτος] [Περίπου 1-1.5 έτη] [Πάνω από 1.5 έτη]
Τι προετοιμασία είχατε για την τηλεκπαίδευση; (διαδικτυακή διδασκαλία) [Καμία] [Άτυπη εκπαίδευση κατά την εργασία μου] [Κοινότητες μάθησης στο διαδίκτυο] [Σεμινάρια με πιστοποίηση] [άλλο]
Ποια/ές πλατφόρμα/ες χρησιμοποιήσατε (πχ., Webex, Zoom) Ποιές συσκευές χρησιμοποιήσατε στην τηλεκπαίδευση; (διαδικτυακή διδασκαλία) (επιλέξτε όλες όσες έχετε χρησιμοποιήσει από το Μάρτιο 2020 και μετά) [Σταθερό υπολογιστή] [Φορητό υπολογιστή] [Κινητό τηλέφωνο] [Ταμπλέτα (tablet)] [Άλλη]
Για πόσο χρονικό διάστημα χρησιμοποιείτε τις ΤΠΕ στην τάξη για εκπαιδευτικούς σκοπούς; [1-4 έτη] [5-10 έτη] [περισσότερο από 10 έτη]
Πόσα παιδιά είχατε στην τάξη, κατά την τηλεκπαίδευση; Τι ηλικίες έχουν (περίπου);
Έχετε παρακολουθήσει (ή παρακολουθείτε φέτος) κάποια επιμόρφωση στις ΤΠΕ; [OXI] [Α' επίπεδο] [Β' επίπεδο] [B1_επίπεδο] [άλλη - ονομάστε]
Θα σας ενδιέφερε να παρακολουθήσετε κάποιο σεμινάριο/μεταπτυχιακό για την τηλεκπαίδευση; (διαδικτυακή διδασκαλία)

2.5 ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Η ανάλυση των δεδομένων γίνεται περιγραφικά. Τα δεδομένα των συνεντεύξεων κωδικοποιήθηκαν σε αρκετές κατηγορίες- θέματα βάσει των ερωτήσεων των συνεντεύξεων και των απαντήσεων των συμμετεχόντων. Για παράδειγμα, οι απαντήσεις των νηπιαγωγών αναφορικά με τις πρακτικές /δραστηριότητες για τη γλωσσική ανάπτυξη, ταξινομήθηκαν θεματικά σε εκείνες που σχετίζονταν με μαθησιακές δραστηριότητες που γίνονται στη γλώσσα, τις γλωσσικές δεξιότητες που μπορεί να αποκτηθούν (από τα νήπια) και τα πράγματα που χρησιμοποιούνται για τη γλώσσα όπως πχ., υλικά για διευκόλυνση γλωσσικών δραστηριοτήτων....)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Από τα αποτελέσματα της έρευνας προέκυψαν τα εξής:

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.1: ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ

Πίνακας 3.1: Πρακτικές και προσεγγίσεις στη διάρκεια της πανδημίας.

Κωδικοποιημένες Απόψεις:	Αριθμός Αναφορών (συχνότητα):
Συνδυασμός διδακτικών πρακτικών- προσεγγίσεων (π.χ Project, εποικοδομισμός)	3
Βιωματική πρακτική της Μάθησης (π.χ κατασκευές)	2
Ομαδοσυνεργατική προσέγγιση της Μάθησης	2
Παραδοσιακή- Τυποποιημένη προσέγγιση της Μάθησης	2
Γνωστικό Μοντέλο της Μάθησης	1
Συμπεριφοριστική προσέγγιση της Μάθησης	1

Κατά την διάρκεια της τηλεκαίδευσης, περίπου το μισό του δείγματος (3 από τους 7) δήλωσε ότι χρησιμοποίησε έναν συνδυασμό διδακτικών πρακτικών και προσεγγίσεων (πχ., Project και εποικοδομισμό), ενώ λίγο λιγότεροι χρησιμοποίησαν μια πιο βιωματική πρακτική μάθησης, μια ομαδοσυνεργατική προσέγγιση αλλά και μια πιο παραδοσιακή και τυποποιημένη προσέγγιση μάθησης. Τέλος, μεμονωμένες αναφορές αφορούσαν το γνωστικό μοντέλο και μια συμπεριφοριστική προσέγγιση της μάθησης.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.2: ΤΡΟΠΟΣ ΧΡΗΣΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

Πίνακας 3.2: Τρόπος Χρήσης Τεχνολογίας

Κωδικοποιημένες Απόψεις:	Αριθμός Αναφορών (συχνότητα):
Χρήση Τεχνολογίας με ευκολία από τα παιδιά	5
Βοήθεια από τους Κηδεμόνες τους	1
Χρήση τεχνολογίας με μεγάλη δυσκολία	1
Πρώτη Χρονιά*: Με μεγάλη δυσκολία Δεύτερη Χρονιά* : Ευκολότερα	1
Υπήρξε εξέλιξη των παιδιών μέσω της τηλεκαίδευσης	1
Τα παιδιά ήταν ήδη εξοικειωμένα με την τεχνολογία	1
Δυσκολία εξοικείωσης για παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες	1
Δεν αξιοποιήθηκε η χρήση της τεχνολογίας από τους μαθητές	1

*Πρώτη Χρονιά: Μάρτιος 2020- Ιούνιος 2020

Δεύτερη Χρονιά: Νοέμβριος 2020- Ιανουάριος 2021

Όσον αναφορά τον τρόπο χρήσης της τεχνολογίας, σχεδόν όλοι οι εκπαιδευτικοί (5 από τους 7) δήλωσαν πως η χρήση της τεχνολογίας από τα παιδιά έγινε με ευκολία, ενώ στην συνέχεια ελάχιστοι ήταν αυτοί που δήλωσαν πως οι κηδεμόνες βοηθούσαν τα παιδιά με την χρήση της τεχνολογίας. Ακόμα, ελάχιστοι ήταν οι εκπαιδευτικοί, που διατύπωσαν τη θέση πως η χρήση της τεχνολογίας έγινε με μεγάλη δυσκολία αλλά και τη διαφορά μεταξύ πρώτης και δεύτερης χρονιάς (συγκεκριμένα, την πρώτη τα παιδιά δυσκολεύτηκαν, ενώ την δεύτερη η χρήση της τεχνολογίας έγινε με μεγαλύτερη ευκολία). Επιπλέον, η άποψη πως υπήρξε εξέλιξη των παιδιών μέσω της τηλεκπαίδευσης, αλλά και η θέση πως τα παιδιά ήταν ήδη εξοικειωμένα με την τεχνολογία, έγινε από ελάχιστους εκπαιδευτικούς, ενώ δηλώθηκε επίσης από έναν εκπαιδευτικό μονάχα πως υπήρξε δυσκολία εξοικείωσης στην τεχνολογία από παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες αλλά και ότι δεν αξιοποιήθηκε καθόλου η χρήση της τεχνολογίας από τους μαθητές.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.3: ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΤΗΛΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Πίνακας 3.3: Δραστηριότητες μέσω της τηλεκπαίδευσης

Κωδικοποιημένες Απόψεις:	Αριθμός Αναφορών (συχνότητα):
Δραστηριότητες και πράξεις κατασκευασμένες από τον εκπαιδευτικό με την χρήση του Whiteboard	6
Δραστηριότητες Ψυχοκίνησης και Μουσικοκινητικής	4
Ομαδικές γλωσσικές δραστηριότητες βασισμένες στον γραπτό λόγο, την έκθεση, την παράγραφο	4
Δραστηριότητες βασισμένες σε υλικά, φύλλα εργασίας, φωτοτυπίες	4
Ανάγνωση ιστοριών, αφηγήσεων	3
Καθημερινή ρουτίνα με την χρήση ημερολογίου	3
Δραστηριότητες με εύρεση αντικειμένων για γλωσσική εξάσκηση και κατανόηση φωνημάτων	3
Δραστηριότητες εξοικείωσης με τα Μαθηματικά	3
Δραστηριότητες για εμπέδωση της ύλης, ορθογραφίας και αλληλεπίδρασης μεταξύ μαθητών και εκπαιδευτικών	3
Δραστηριότητες βασισμένες σε θεματικές ενότητες (Χριστούγεννα, οικογένεια, χρόνο)	3
Δραστηριότητες με τη χρήση του τροχού και του Φωτόδεντρου	2
Δραστηριότητες με πειράματα	2
Δραστηριότητες με αντιστοίχιση χρώματος και αριθμού	2
Δραστηριότητες με διαθεματικές κατασκευές	2
Δραστηριότητες βασισμένες σε Quiz	1
Δραστηριότητες βασισμένες στα Εικαστικά, τέχνες, περιβαλλοντική εκπαίδευση	1
Δραστηριότητες βασισμένες στην πλαστελίνη και τα ζυμαρικά	1
Δραστηριότητες αναδυόμενης γραφής	1
Ειδικές δραστηριότητες για παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες (Στη Γλώσσα και τα Μαθηματικά)	1

Σχετικά με τις δραστηριότητες κατά τη διάρκεια (και μέσω) της τηλεκπαίδευσης, σχεδόν όλοι οι εκπαιδευτικοί (6 από τους 7) εξέφρασαν την θέση πως έγιναν δραστηριότητες και πράξεις κατασκευασμένες από αυτούς με την χρήση του Whiteboard, ενώ λίγο λιγότεροι (4 άτομα) υποστήριζαν πως έγιναν δραστηριότητες ψυχοκίνησης και μουσικοκινητικής. Επιπλέον, περίπου οι μισοί εκπαιδευτικοί πραγματοποίησαν ομαδικές γλωσσικές δραστηριότητες βασισμένες στον γραπτό λόγο, την έκθεση και την παράγραφο αλλά και δραστηριότητες βασισμένες σε υλικά, φύλλα εργασίας και φωτοτυπίες. Ακόμη, υπήρχαν δραστηριότητες βασισμένες σε υλικά, φύλλα εργασίας και/ή φωτοτυπίας. Ενώ, λίγο λιγότεροι εκπαιδευτικοί, πραγματοποίησαν δραστηριότητες με ανάγνωση ιστοριών και αφηγήσεων αλλά και την καθημερινή ρουτίνα με την χρήση ημερολογίου. Επιπλέον, πραγματοποιήθηκαν δραστηριότητες με εύρεση αντικειμένων για γλωσσική εξάσκηση και κατανόηση φωνημάτων, δραστηριότητες εξοικείωσης με τα Μαθηματικά, καθώς επίσης και δραστηριότητες για εμπέδωση της ύλης, ορθογραφίας και της αλληλεπίδρασης μεταξύ μαθητών και εκπαιδευτικών. Ακόμα, μερικοί εκπαιδευτικοί δήλωσαν δραστηριότητες βασισμένες σε θεματικές ενότητες, όπως είναι τα Χριστούγεννα, η οικογένεια, ο χρόνος. Λιγότεροι εκπαιδευτικοί ασχολήθηκαν με δραστηριότητες που βασίζονταν στον τροχό και το Φωτόδεντρο αλλά και με πειράματα. Επίσης πραγματοποιήθηκαν δραστηριότητες με διαθεματικές κατασκευές, δραστηριότητες βασισμένες σε quiz, εικαστικά, τέχνες, περιβαλλοντική εκπαίδευση, και δραστηριότητες με πλαστελίνη αλλά και ζυμαρικά. Τέλος, ελάχιστοι εκπαιδευτικοί δήλωσαν δραστηριότητες αναδυόμενης γραφής αλλά και δραστηριότητες διαμορφωμένες για παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες, στην Γλώσσα και τα Μαθηματικά.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.4: ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΗΛΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Πίνακας 3.4: Υποστήριξη εκπαιδευτικών για την τηλεκπαίδευση

Κωδικοποιημένες Απόψεις:	Αριθμός Αναφορών (συχνότητα):
Υποστήριξη από το ΥΠ- Φορείς μέσω επιμορφώσεων	5
Προσωπική εξέλιξη για οποιαδήποτε υποστήριξη της τηλεκπαίδευσης	3
Δεν υπήρξε κάποια υποστήριξη για την τηλεκπαίδευση	2
Χρήση προσωπικού εξοπλισμού	2
Δυνατότητα προσφοράς εξοπλισμού από το σχολείο	2
Πρώτη Χρονιά: Καμία Υποστήριξη Δεύτερη Χρονιά: Πιο οργανωμένα, με περισσότερες επιμορφώσεις	2
Σεμινάρια στο eTwinning	1
Υποτυπώδης Υποστήριξη	1
Υποστήριξη μεταξύ Συναδέλφων	1

Σχετικά με την υποστήριξη των εκπαιδευτικών κατά τη διάρκεια της τηλεκπαίδευσης, παραπάνω από τους μισούς εκπαιδευτικούς (5 από τους 7), δήλωσαν πως υπήρξε υποστήριξη από το Υπουργείο Παιδείας αλλά και από Φορείς μέσω επιμορφώσεων, ενώ, λίγο λιγότεροι, δήλωσαν πως υπήρξε προσωπική εξέλιξη για οποιαδήποτε υποστήριξη στην διάρκεια της τηλεκπαίδευσης. Στην συνέχεια, λιγότεροι εκπαιδευτικοί, δήλωσαν πως δεν υπήρξε κάποια υποστήριξη κατά τη διάρκεια της τηλεκπαίδευσης και γινόταν χρήση προσωπικού εξοπλισμού. Ακόμη, λίγοι εκπαιδευτικοί δήλωσαν πως τους δόθηκε η δυνατότητα προσφοράς

εξοπλισμού από το σχολείο, ενώ κάποιοι υποστήριξαν, πως την πρώτη χρονιά δεν υπήρξε καμία υποστήριξη, ενώ την δεύτερη χρονιά ήταν πιο οργανωμένα, με περισσότερες επιμορφώσεις. Τέλος, έγιναν ελάχιστες αναφορές σε σεμινάρια στο eTwinning ή υποστήριξη από τους συναδέλφους τους.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.5: ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ-ΕΜΠΟΔΙΑ ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΤΗΛΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Πίνακας 3.5: Μειονεκτήματα- Εμπόδια στην εφαρμογή της τηλεκαίτευσης.

Κωδικοποιημένες απόψεις:	Αριθμός αναφορών:
Προβλήματα σύνδεσης με το δίκτυο (δεν υπήρχε σύνδεση ή κολλούσε)	7
Έλλειψη υλικοτεχνικής υποδομής στα σπίτια των παιδιών (PC/ Tablet)	5
Δυσκολίες για παιδιά με μαθησιακές ιδιαιτερότητες	4
Έλλειψη συμμετοχής από την πλευρά των παιδιών	3
Η προετοιμασία και η οργάνωση τηλεκαίτευσης είναι μια χρονοβόρα διαδικασία (συγκριτικά με τη δια ζώσης)	3
Προβλήματα με τις πλατφόρμες (πχ αργεί η πλατφόρμα)	2
Έλλειψη αμεσότητας μαθήματος	2
Μειωμένες τεχνολογικές δεξιότητες από τα παιδιά λόγω ηλικίας	1
Μειωμένη υποστήριξη γονέων λόγω εργασίας	1
Ακατάλληλη ώρα τηλεκαίτευσης	1
Πρόβλημα προσωπικών δεδομένων	1
Έλλειψη γνώσης, επιμόρφωσης για την εξ' αποστάσεως μεθοδολογία	1

Σχετικά με τα μειονεκτήματα και τα προβλήματα της τηλεκαίτευσης, όλοι οι εκπαιδευτικοί αντιμετώπιζαν προβλήματα σύνδεσης με το δίκτυο, καθώς είτε δεν υπήρχε σύνδεση, είτε κολλούσε, ενώ λιγότεροι (5 από τους 7) δήλωσαν προβλήματα/έλλειψη υλικοτεχνικής υποδομής στα σπίτια των παιδιών (πχ., έλλειψη υπολογιστών και tablet). 4 εκπαιδευτικοί, αντιμετώπισαν δυσκολίες στη διδασκαλία παιδιών με μαθησιακές ιδιαιτερότητες, ενώ 3 στους 7 αντιμετώπισαν έλλειψη συμμετοχής από την πλευρά των παιδιών και οι ίδιοι αντιμετώπισαν την τηλεκαίτευση ως μια διαδικασία χρονοβόρα, με αρκετή οργάνωση και προετοιμασία, συγκριτικά με την δια ζώσης εκπαίδευση. Μικρός αριθμός αναφορών σχετιζόταν με προβλήματα με τις πλατφόρμες και την έλλειψη αμεσότητας στο μάθημα.

Επιπλέον, κάποιοι εκπαιδευτικοί εξέφρασαν την δυσαρέσκεια τους για την μειωμένη υποστήριξη των γονέων στην τηλεκαίτευση (πχ., λόγω εργασίας), την ακατάλληλη ώρα της τηλεκαίτευσης που ήταν κυρίως μεσημεριανές ώρες, και τις μειωμένες τεχνολογικές δεξιότητες των παιδιών λόγω της ηλικίας τους. Τέλος, αντιμετώπιζαν προβλήματα με την έλλειψη γνώσης, επιμόρφωσης για την εξ' αποστάσεως μεθοδολογία αλλά και προβλήματα προσωπικών δεδομένων.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.6: ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΤΗΛΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Πίνακας 3.6: Πλεονεκτήματα στην εφαρμογή της τηλεεκπαίδευσης.

Κωδικοποιημένες απόψεις:	Αριθμός αναφορών:
Εξοικείωση παιδιών με την τηλεεκπαίδευση-τεχνολογία (ψηφιακά εργαλεία)	4
Διατηρήθηκε η επαφή με τους μαθητές/ σχολείο/ διδάσκοντες	4
Τα παιδιά από το χώρο του σπιτιού τους λειτουργούσαν καλύτερα, ήταν πιο συγκεντρωμένα	3
Τα παιδιά λάμβαναν βασικές γνώσεις όπως είναι τα διαδραστικά μαθήματα	1
Τα παιδιά αντιλήφθηκαν πως ο υπολογιστής μπορεί να χρησιμοποιηθεί και ως μέσο επικοινωνίας	1
Υπήρξε βοήθεια από τους γονείς σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο	1
Βρέθηκαν κλειδιά συνεργασίας μεταξύ των εκπαιδευτικών	1
Η τηλεεκπαίδευση βοήθησε τους εκπαιδευτικούς να σκεφτούν δραστηριότητες που δεν είχαν σκεφτεί στο παρελθόν	1
Παγιώθηκε η χρήση των emails στην επικοινωνία με τους γονείς	1

Όσον αφορά τα πλεονεκτήματα της τηλεεκπαίδευσης, μισοί από τους εκπαιδευτικούς (4 στους 7), αναφέρουν την εξοικείωση των παιδιών με την τηλεεκπαίδευση και την τεχνολογία (με τα ψηφιακά εργαλεία, κλπ.), αλλά και τη διατήρηση της επαφής μεταξύ μαθητών-σχολείου και μαθητών-διδασκόντων. Λιγότεροι από τους μισούς εκπαιδευτικούς (3 στους 7) θεώρησαν ως πλεονέκτημα το γεγονός, πως τα παιδιά από το χώρο του σπιτιού τους λειτουργούσαν καλύτερα, καθώς ήταν πιο συγκεντρωμένα. Ελάχιστοι ήταν οι εκπαιδευτικοί, που δήλωσαν ως πλεονέκτημα το γεγονός πως τα παιδιά λάμβαναν βασικές γνώσεις όπως είναι τα διαδραστικά μαθήματα, την παγίωση των emails στην επικοινωνία με τους γονείς αλλά και τη δυνατότητα αντίληψης των παιδιών πως ο υπολογιστής μπορεί να χρησιμοποιηθεί και ως μέσο επικοινωνίας. Ακόμη, μεμονωμένες αναφορές αφορούσαν στα εξής πλεονεκτήματα: κατά τη διάρκεια της τηλεεκπαίδευσης υπήρξε και η βοήθεια από τους γονείς σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο, βρέθηκαν κλειδιά συνεργασίας μεταξύ των εκπαιδευτικών, και η τηλεεκπαίδευση βοήθησε τους εκπαιδευτικούς να σκεφτούν δραστηριότητες που στο παρελθόν δεν είχαν σκεφτεί.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.7: ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΓΟΝΕΩΝ ΣΤΗΝ ΤΗΛΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Πίνακας 3.7: Επικοινωνία και ρόλος των γονιών στην τηλεκπαίδευση

Κωδικοποιημένες απόψεις:	Αριθμός Αναφορών:
Η επικοινωνία μεταξύ γονέων/ εκπαιδευτικών γινόταν μέσω εφαρμογών όπως viber/messenger/μηνύματα/emails	7
Ο ρόλος των γονέων στην εκπαιδευτική διαδικασία ήταν σημαντικός/ ενεργητικός	5
Υπήρξε μια πολύ καλή και συνεχής επικοινωνία με τους γονείς των παιδιών (πχ συγκέντρωση υλικών)	5
Υπήρξαν γονείς που δεν μπορούσαν να υποστηρίξουν τα παιδιά τους για την εξέλιξη και την συμμετοχή τους στην τηλεκπαίδευση	3
Κάποιοι γονείς δεν διέθεταν τον χρόνο για να υποστηρίξουν τα παιδιά τους στην τηλεκπαίδευση	2
Κάποιοι γονείς δεν διέθεταν τα μέσα για την υποστήριξη της τηλεκπαίδευσης	1
Πρώτη Χρονιά: οι γονείς ήταν συχνότερα κοντά στα παιδιά Δεύτερη Χρονιά: Τα παιδιά ήταν περισσότερο αυτόνομα	1
Τα παιδιά δούλευαν αυτόνομα και δεν βοηθιούνταν από τους γονείς τους	1
Υπήρξαν γονείς με παρεμβατικό χαρακτήρα κατά τη διάρκεια της τηλεκπαίδευσης	1
Ο ρόλος των γονέων στην τηλεκπαίδευση ήταν κατακριτέος	1

Σχετικά με την επικοινωνία και τον ρόλο των γονέων κατά τη διάρκεια της τηλεκπαίδευσης, όλοι οι εκπαιδευτικοί δήλωσαν πως υπήρξε επικοινωνία μεταξύ γονέων και εκπαιδευτικών η οποία γινόταν μέσω εφαρμογών όπως το viber, messenger, emails και μηνυμάτων. Ακόμη, λίγο παραπάνω από τους μισούς εκπαιδευτικούς διατύπωσαν την θέση, πως ο ρόλος των γονέων στην εκπαιδευτική διαδικασία ήταν σημαντικός και ενεργητικός αλλά και πως υπήρξε μια πολύ καλή και συνεχής επικοινωνία με τους γονείς των παιδιών (πχ., στη συγκέντρωση υλικών για δραστηριότητες). Λιγότεροι από τους μισούς εκπαιδευτικούς υποστήριξαν, πως υπήρξαν γονείς που δεν μπορούσαν να υποστηρίξουν τα παιδιά τους για την εξέλιξη και συμμετοχή τους στην τηλεκπαίδευση. Αντίθετα, ελάχιστοι ήταν οι εκπαιδευτικοί που ανέφεραν πως κάποιοι γονείς δεν διέθεταν το χρόνο για να υποστηρίξουν τα παιδιά τους στην τηλεκπαίδευση ή δεν είχαν τα μέσα για την υποστήριξη της τηλεκπαίδευσης. Επιπλέον, μεμονωμένες αναφορές ήταν ότι την πρώτη χρονιά, οι γονείς ήταν συχνότερα κοντά στα παιδιά, ενώ αντίθετα, την δεύτερη χρονιά, τα παιδιά ήταν περισσότερο αυτόνομα, και ότι τα παιδιά δούλευαν αυτόνομα και δεν βοηθιούνταν από τους γονείς τους. Τέλος, εκφράστηκε η άποψη πως υπήρξαν γονείς με παρεμβατικό χαρακτήρα κατά τη διάρκεια της τηλεκπαίδευσης καθώς παρέμβαιναν στην διάρκεια της τηλεκπαίδευσης εκφράζοντας τις απόψεις τους και πιέζοντας τα παιδιά τους να συμμετέχουν στο μάθημα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.8: ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΣΤΗΝ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΤΗΛΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Πίνακας 3.8: Εμπειρίες μαθητών στην διάρκεια της τηλεκπαίδευσης

Κωδικοποιημένες απόψεις:	Αριθμός Αναφορών:
Οι εμπειρίες των μαθητών σχετικά με την τεχνολογία ήταν αρκετά καλές (π.χ ψηφιακές δεξιότητες)	5
Έλειψε στα παιδιά η δια ζώσης εκπαίδευση (π.χ η επαφή με τους φίλους τους και το παιχνίδι)	4
Τα συναισθήματα των παιδιών δεν ήταν θετικά (κουράζονταν, βαριόντουσαν, ακατάλληλη ώρα, βρίσκονταν σπίτι)	4
Κάποια παιδιά τα βοήθησε ενώ κάποια τα περιόρισε αρκετά (αναλόγως την θεματική ενότητα)	2
Πρώτη Χρονιά: Τα παιδιά ήταν ενθουσιασμένα, μεγαλύτερη συμμετοχή Δεύτερη Χρονιά: Τα παιδιά κουράστηκαν	2
Κάποια παιδιά είχαν αρνητικά συναισθήματα, όμως εμπλέκονταν στο μάθημα	1

Σχετικά με τις εμπειρίες των παιδιά κατά τη διάρκεια της τηλεκπαίδευσης, 5 από τους 7 εκπαιδευτικούς υποστήριζαν πως οι εμπειρίες των μαθητών σχετικά με την τεχνολογία ήταν αρκετά καλές, ενώ λιγότεροι από τους μισούς, υποστήριζαν πως έλειψε στα παιδιά η δια ζώσης εκπαίδευση αλλά και τα συναισθήματα τους δεν ήταν θετικά καθώς κουράζονταν ή βαριόντουσαν. Ελάχιστοι ήταν οι εκπαιδευτικοί, που υποστήριζαν πως κάποια παιδιά τα βοήθησε ενώ κάποια τα περιόρισε αρκετά η τηλεκπαίδευση, αλλά και πως τα παιδιά την πρώτη χρονιά ήταν ενθουσιασμένα, η συμμετοχή ήταν μεγαλύτερη, ενώ την δεύτερη χρονιά, τα παιδιά κουράστηκαν. Τέλος, υπήρξαν ελάχιστοι εκπαιδευτικοί που διατύπωσαν την άποψη πως κάποια παιδιά είχαν αρνητικά συναισθήματα, όμως προσπαθούσαν να εμπλέκονται στο μάθημα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.9: ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

Πίνακας 3.9: Συναισθήματα εκπαιδευτικών

Κωδικοποιημένες απόψεις:	Αριθμός Αναφορών:
Άγχος/ πίεση/ εκνευρισμός/ κούραση/ στεναχώρια για την εκπαιδευτική διαδικασία	6
Πρώτη Χρονιά: Αρνητικά συναισθήματα Δεύτερη Χρονιά: Περισσότερα θετικά συναισθήματα	5
Με το πέρασμα του χρόνου, συνήθιζαν την τηλεκπαίδευση και ξεπέρασαν κάθε δυσκολία	4
Υπήρξαν εκπαιδευτικοί που υποστήριζαν πως η τηλεκπαίδευση ήταν καλή και τους άρεσε	3

Ως προς τα συναισθήματα των εκπαιδευτικών στη διάρκεια της τηλεκπαίδευσης, η πλειονότητα (6 στους 7) είχε άγχος, πίεση, εκνευρισμό, κούραση και στεναχώρια για την εκπαιδευτική διαδικασία, ενώ εκφράστηκαν αρνητικά συναισθήματα για την πρώτη χρονιά (περισσότερο θετικά για τη δεύτερη χρονιά). Ακόμη, κάποιοι εκπαιδευτικοί, υποστήριξαν πως με το πέρασμα του χρόνου, συνήθιζαν την τηλεκπαίδευση και ξεπέρασαν κάθε δυσκολία, και ότι η τηλεκπαίδευση ήταν καλή και τους άρεσε.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.10: ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΤΗΛΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Πίνακας 3.10: Προτάσεις εκπαιδευτικών για τη βελτίωση της τηλεκπαίδευσης

Κωδικοποιημένες απόψεις:	Αριθμός Αναφορών:
Χρηματοδότηση από το Υπουργείο Παιδείας για επίλυση τεχνικών προβλημάτων και αναβάθμιση πλατφορμών	6
Επιμορφώσεις και σεμινάρια για την εξ' αποστάσεως εκπαίδευση	5
Πραγματοποίηση τηλεκπαίδευσης, μια με δύο φορές τον χρόνο	2
Χρησιμοποίηση της εξ αποστάσεως παράλληλα με τη διά ζώσης (υβριδική εκπαίδευση)	1
Ύπαρξη κατάλληλου υλικού για την εξ αποστάσεως διδασκαλία	1
Να μην υπάρχει καθόλου τηλεκπαίδευση	1

Όσον αφορά τις προτάσεις βελτίωσης της τηλεκπαίδευσης, σχεδόν όλοι οι εκπαιδευτικοί (6 στους 7) προτείνουν να γίνει χρηματοδότηση από το Υπουργείο Παιδείας για την επίλυση τεχνικών προβλημάτων και την αναβάθμιση πλατφορμών, αλλά και την ανάγκη επιμορφώσεων και σεμιναρίων για την εξ' αποστάσεως εκπαίδευση (5 στους 7). Ελάχιστοι ήταν οι εκπαιδευτικοί που υποστήριξαν πως πρέπει να πραγματοποιείται η τηλεκπαίδευση μια με δύο φορές τον χρόνο. Τέλος, εκφράστηκαν μεμονωμένες απόψεις για την ανάγκη χρησιμοποίησης της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης παράλληλα με τη δια ζώσης (υβριδική μάθηση), ανάγκη ύπαρξης κατάλληλου υλικού για την εξ' αποστάσεως διδασκαλία, αλλά και να μην υπάρχει καθόλου τηλεκπαίδευση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ- ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΕΡΕΥΝΑ

Με την παρούσα εργασία έγινε προσπάθεια να μελετηθούν οι εμπειρίες και οι πρακτικές των εκπαιδευτικών προσχολικής και πρώτης σχολικής εκπαίδευσης στη διάρκεια της πανδημίας. Η έρευνα έδειξε ότι οι εκπαιδευτικοί χρησιμοποίησαν έναν συνδυασμό διδακτικών πρακτικών και προσεγγίσεων, μια πιο βιωματική πρακτική μάθησης, αλλά και μια ομαδο-συνεργατική προσέγγιση της μάθησης, καθώς η χρήση τεχνολογίας έγινε με ευκολία από τα παιδιά, χωρίς την βοήθεια από τους κηδεμόνες τους. Οι εκπαιδευτικοί, αναφέρουν ότι, στην περίοδο της τηλεεκπαίδευσης, πραγματοποίησαν κατά κύριο λόγο, δραστηριότητες και πράξεις κατασκευασμένες από τον εκπαιδευτικό με την χρήση του Whiteboard, αλλά και γλωσσικές δραστηριότητες βασισμένες στον γραπτό λόγο, την έκθεση, την παράγραφο, για την εμπέδωση της ύλης, της ορθογραφίας και της αλληλεπίδρασης μεταξύ μαθητών και εκπαιδευτικών.

Επιπλέον, η υποστήριξη των εκπαιδευτικών για την τηλεεκπαίδευση, έγινε μέσω επιμορφώσεων από το Υπουργείο Παιδείας και διάφορους φορείς, αλλά σημαντική ήταν και η προσωπική εξέλιξη (αυτό-επιμόρφωση) και κάποια υποστήριξη μεταξύ συναδέλφων εκπαιδευτικών. Παρόμοια αποτελέσματα υπήρξαν και στις Ηνωμένες Πολιτείες και σε χώρες της Λατινικής Αμερικής (Atiles κ.α., 2021).

Ως προς τα μειονεκτήματα στην εφαρμογή της τηλεεκπαίδευσης, υπήρξε πρόβλημα σύνδεσης με το δίκτυο, αλλά και έλλειψη υλικοτεχνικής υποδομής στα σπίτια των παιδιών, ενώ οι εκπαιδευτικοί θεωρούν, πως δεν αποτελεί μειονέκτημα η έλλειψη γνώσης και επιμόρφωσης για την εξ' αποστάσεως μεθοδολογία. Σε παρόμοιο αποτέλεσμα καταλήγουν και άλλες έρευνες. Για παράδειγμα, στην Τουρκία αρκετοί εκπαιδευτικοί βρέθηκαν εκτεθειμένοι σε αδυναμίες απέναντι στην τεχνολογία, με αποτέλεσμα, την ανάγκη βελτίωσης αλλά και την ανάγκη διάθεσης πόρων ώστε να είναι σε θέση να χρησιμοποιούν για την εξέλιξη της διαδικτυακής εκπαιδευτικής διαδικασίας (Alan, 2021).

Αναφορικά με τα πλεονεκτήματα στην εφαρμογή της τηλεεκπαίδευσης, η εξοικείωση των παιδιών με την τηλεεκπαίδευση και την τεχνολογία, με τα ψηφιακά εργαλεία, αποτέλεσε σημαντικό πλεονέκτημα, ενώ είναι άξιο αναφοράς η διατήρηση της επαφής των μαθητών με το σχολείο (ακόμα και από το σπίτι) καθώς κάποια από τα παιδιά από το χώρο του σπιτιού τους λειτουργούσαν καλύτερα και ήταν πιο συγκεντρωμένα.

Επιπροσθέτως, η επικοινωνία μεταξύ εκπαιδευτικών και γονιών γινόταν μέσω εφαρμογών, υπήρξε πολύ καλή και συνεχής επικοινωνία, και ο ρόλος των γονιών δηλώθηκε ως σημαντικός και ενεργητικός. Για παράδειγμα, για την συγκέντρωση υλικών, όπου σε παρόμοια έρευνα των Guvercin, Kesici & Akbasli (2021) φαίνεται πως οι γονείς και οι εκπαιδευτικοί, υποστήριζαν την τηλεεκπαίδευση καθώς αποτρέπει την αποκοπή τους από την εκπαίδευση. Ακόμη, υπάρχει συμφωνία με την έρευνα των Τζήλου και Παπαδημητρίου (2022), όπου ο ρόλος των γονέων στην εξ' αποστάσεως εκπαίδευση, τόσο στην προσχολική όσο και στην πρώτη σχολική ηλικία, είναι ενεργός και υποστηρικτικός, καθώς τα παιδιά από μόνα τους, δεν είναι σε θέση να χρησιμοποιήσουν τις πλατφόρμες επαρκώς.

Στην τηλεεκπαίδευση, οι εμπειρίες των μαθητών σχετικά με την τεχνολογία, φάνηκαν αρκετά καλές, παρόλο που έλειπε στα παιδιά η δια ζώσης εκπαίδευση. Όμως, μέσα από την έρευνα, φάνηκε πως τα συναισθήματα των παιδιών δεν ήταν θετικά, καθώς κουράζονταν, λόγω την ακατάλληλης ώρας και της παρουσίας τους στο σπίτι, ενώ κάποια, τα περιόρισε αρκετά.

Τέλος, στην έρευνα, μελετήθηκαν και τα συναισθήματα και οι προτάσεις βελτίωσης της τηλεκπαίδευσης από τους εκπαιδευτικούς. Στην αρχή κυριαρχούσαν τα αρνητικά συναισθήματα, όπως, άγχος, πίεση, εκνευρισμός, στεναχώρια, ενώ, με το πέρασμα του χρόνου, συνήθιζαν την τηλεκπαίδευση και ξεπέρασαν κάθε δυσκολία, ενώ υπήρξαν και εκπαιδευτικοί που τους άρεσε η τηλεκπαίδευση και συνήθισαν σε αυτή με το πέρασμα του χρόνου. Σχετικά με την βελτίωση της τηλεκπαίδευσης, η χρηματοδότηση από το Υπουργείο Παιδείας για την επίλυση τεχνικών προβλημάτων και την αναβάθμιση πλατφορμών είναι απαραίτητη, αλλά και οι επιμορφώσεις και τα σεμινάρια που σχετίζονται με την εξ αποστάσεως εκπαίδευση, ενώ, υπήρξαν εκπαιδευτικοί που υποστηρίζαν πως πρέπει να υπάρξει το κατάλληλο υλικό για την εξ αποστάσεως διδασκαλία ή να μην υπάρχει καθόλου (η τηλεκπαίδευση).

Συμπερασματικά, μέσα από την συγκεκριμένη έρευνα, φαίνεται πως οι εκπαιδευτικοί, με την ενεργή βοήθεια των γονιών, κατάφεραν να ανταπεξέλθουν στις δυσκολίες της τηλεκπαίδευσης και να βοηθήσουν τους μαθητές τους να κρατήσουν μια επαφή με το σχολείο, με ποικίλες δραστηριότητες και εργαλεία. Όμως, υπήρξαν ψυχολογικές επιπτώσεις, λόγω των δυσκολιών που κλήθηκαν να αντιμετωπίσουν, τόσο εκπαιδευτικοί, όσο και μαθητές, στην πρωτόγνωρη αυτή συνθήκη, όπου κλήθηκαν να αντιμετωπίσουν, με ενδιαφέρουσες και καινοτόμες δραστηριότητες.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Ελληνική Βιβλιογραφία

- Bryman, A. (2017). Μέθοδοι κοινωνικής έρευνας. Αθήνα: Gutenberg.
- Δαφέρμου ,Χ.,Κουλούρη,Π. & Μπασαγιάννη,Ε.(2007).Οδηγός Νηπιαγωγού:Εκπαιδευτικοί Σχεδιασμοί,Δημιουργικά περιβάλλοντα μάθησης.Αθήνα:Ο.Ε.Δ.Β.
- Ίσαρη, Φ., & Πουρκός, Μ. (2015). Ποιοτική μεθοδολογία έρευνας. Αθήνα, *Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών*, Available at: <http://hdl.handle.net/11419/5826>.
- Κούτρα Α. (2007). Η ΤΗΛΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΗΜΕΡΑ.
- Καζλάρη, Ε. (2021). Η επικοινωνία στο πλαίσιο του Πανεπιστημίου: οι απόψεις των φοιτητών σχετικά με την τηλεκπαίδευση κατά τη διάρκεια της πανδημίας Covid-19.
- Katsarou, V. (2022). Εξ αποστάσεως εκπαίδευση και ψυχική ανθεκτικότητα των νηπίων την εποχή της πανδημίας. *Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση*, 11(8B), 186-193.
- Κελεσίδης, Ε. (2022). Τηλεκπαίδευση κατά τη διάρκεια των τριών περιόδων αναστολής στο δημοτικό σχολείο. Μια προσπάθεια αποτίμησης μέσα από την οπτική των πρωταγωνιστών της. *Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση*, 11(1A), 105-119
- Κόμης, Β. (2004). Εισαγωγή στις εκπαιδευτικές εφαρμογές των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών.
- Μουστάκα, Α. Α. (2019). *Η χρήση των ΤΠΕ στο νηπιαγωγείο: περίπτωση της Φθιώτιδας* (Master's thesis).
- Mason, J. (2003). Η διεξαγωγή της ποιοτικής έρευνας. (Ε. Δημητριάδου, Μτφρ.). Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Τζήλου, Γ., & Παπαδημητρίου, Σ. (2022). Ο ρόλος των γονέων στην προσχολική εξ αποστάσεως εκπαίδευση κατά την περίοδο της πανδημίας Covid19. *Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση*, 11(7A), 27-43.

Ξένη Βιβλιογραφία

- Alan, Ü. (2021). Distance education during the COVID-19 pandemic in Turkey: Identifying the needs of early childhood educators. *Early Childhood Education Journal*, 49(5), 987-994.
- Atilas, J. T., Almodóvar, M., Chavarría Vargas, A., Dias, M. J., & Zúñiga León, I. M. (2021). International responses to COVID-19: challenges faced by early childhood professionals. *European Early Childhood Education Research Journal*, 29(1), 66-78.
- Güvercin, D., Kesici, A. E., & Akbaşlı, S. (2021). Distance education experiences of teacher-parents during the COVID-19. *Athens Journal of Education*, 1-21.
- Yıldırım, B. (2021). Preschool education in Turkey during the Covid-19 pandemic: A phenomenological study. *Early childhood education journal*, 49(5), 947-963.

Άρθρα από το διαδίκτυο

- [ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ - 08-09-20 Επενδύουμε στο ανθρώπινο δυναμικό μας: Προγράμματα επιμόρφωσης στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση για το σύνολο των εκπαιδευτικών όλων των βαθμίδων και ειδικοτήτων \(minedu.gov.gr\)](#)
- [ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ \(especial.gr\)](#)
- [ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ \(alfavita.gr\)](#)
- [ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ \(alfavita.gr\)](#)
- [ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ \(especial.gr\)](#)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΝΟΥΜΕΡΟ ΕΝΑ:

E1: Τι προσεγγίσεις ακολουθήσατε στη διάρκεια της τηλεκπαίδευσης;

Απάντηση:

Γενικά, αν και μαρέσουν πολύ τα ομαδοσυνεργατικά και μέσα στην τάξη ήταν κάτι που το δουλεύαμε πάρα πολύ και δεν ήθελα η διδασκαλία μου να είναι δασκαλοκεντρική και τα λοιπά, η διαδικασία του webex και της τηλεκπαίδευσης επειδή τα μαθήματα ήταν μία με δύο ώρες κάθε μέρα, αλλά μπορούσε σε μία μέρα να κάναμε μόνο μια ώρα πχ μαθηματικά, με το που ξεκινούσε η διαδικασία της τηλεκπαίδευσης, μέχρι να συντονιστούμε σαν τάξη, αν με άκουγαν ή αν τους άκουγα και όλα τα διαδικαστικά για να ξεκινήσει το μάθημα, ο χρόνος περνούσε και δεν μπορούσα να κάνω ούτε τα ομαδοσυνεργατικά, ούτε να χρησιμοποιήσω με ευκολία videos, καθώς πολλές φορές είχαμε πρόβλημα, γιατί τα παιδιά δεν τα άκουγαν και προσπαθούσα να κάνω το μάθημα πιο ενδιαφέρον, χωρίς να γίνεται μονότονο, χωρίς όμως αποτέλεσμα και δεν μπορούσα και εγώ να τα χρησιμοποιήσω. Επομένως, πιστεύω ότι το μάθημα μου γινόταν καθαρά τυποποιημένα και παραδοσιακά, καθώς λόγω χρόνου δεν προλάβαινα να ανταπεξέλθω και στόχος μου μετά από ένα σημείο ήταν να διδάξω στα παιδιά, να κάνω τις ασκήσεις, να βγει το μάθημα, καθώς ήταν αδύνατο να γίνουν τα συμπληρωματικά που στην δια ζώσης εκπαίδευση θα πραγματοποιούσαμε και αυτά που κάναμε ήταν τα πολύ βασικά, δίχως να έχουμε τα σωστά αποτελέσματα.

E.2: Πως χρησιμοποιήθηκε η τεχνολογία/ ΤΠΕ με τα νήπια ή τους μαθητές/ τριες;

A) Τι λογισμικά χρησιμοποιήθηκαν;

B) Με ποιον τρόπο;

Γ) Ποιες πλατφόρμες;

Απάντηση:

Η χρήση των ΤΠΕ με τους μαθητές/τριες χρησιμοποιήθηκε με μεγάλη δυσκολία θα έλεγα γιατί αντιμετωπίζαμε το πρόβλημα ότι τα παιδιά δεν διέθεταν τα μέσα. Εγώ δίδασκα σε ένα χωριό, με αποτέλεσμα, οι γονείς να μην διαθέτουν τα μέσα για τα παιδιά τους και για να πραγματοποιηθεί η εκπαιδευτική διαδικασία, πήγαινε το ένα παιδί στο σπίτι του άλλου, σε όποιο διέθετε υπολογιστή κι συνήθως ήταν δύο με τρία παιδιά μαζί, ενώ άλλες φορές έμπαιναν από το κινητό, με αποτέλεσμα να μην έχουν κάμερα τα παιδιά και δεν τους έβλεπα, δεν με έβλεπαν. Άλλες φορές, χρησιμοποιούσαμε άλλες εφαρμογές, όπως το niver, για να συνεννοηθούμε και όλη αυτή η κατάσταση ήταν πάρα πολύ δύσκολη όσο αναφορά αυτό το κομμάτι. Τα λογισμικά τα οποία χρησιμοποιήθηκαν, αν μπορούμε πάντα να το αναφέρουμε ως λογισμικό, ήταν το eme, το οποίο δημιουργήθηκε από το Υπουργείο Παιδείας, ήταν μια ασύγχρονη διδασκαλία που ανεβάζαμε extra υλικό.

E: Σαν το eclass δηλαδή είναι το eme;

A: Ναι έτσι ακριβώς, εκεί ανέβαζα κάποια videos να τα βλέπουν τα παιδιά, απλά και πάλι υπήρχε πρόβλημα, καθώς είχα κάποιες ενημερώσεις από τους γονείς ότι θέλουν να τους

στέλνω, για παράδειγμα, τις ασκήσεις μέσω άλλων μέσων, όπως το viber και το messenger, καθώς δεν μπορούσαν να έχουν πρόσβαση στο Eme. Αντιλαμβανόμουν σε αυτές τις περιπτώσεις, ότι τους είναι πολύ δύσκολο και παρόλο που ανέβαζα υλικό και φωτοτυπίες, δεν έκαναν τα παιδιά τις φωτοτυπίες αλλά έκαναν άλλου είδους φωτοτυπίες, τις οποίες τις έστελνα στα emails των γονιών ή φωτοτυπίες που έστελνα στην Διευθύντρια, η οποία τις εκτύπωνε και τις έδινε στους γονείς, καθώς και η ίδια ήταν στο χωριό. Επομένως, είχε επαφή με τους γονείς σε αρκετά συχνό διάστημα ή διάλεγαν πιο 'εύκολους' τρόπους για τους ίδιους, έτσι ώστε να μπορούν με περισσότερη ευκολία να εξυπηρετηθούν καθώς δεν ήταν τόσο εξοικειωμένοι με την όλη διαδικασία.

E.3: Τι είδους υποστήριξη είχατε (και από πού) για την τηλεκαίτευση;

Απάντηση:

A: Γενικά όλα μας τα πρόσφερε το σχολείο, δηλαδή, οι φωτοτυπίες που έστελνα στην Διευθύντρια για να τους εκτυπώνει και να τους δίνει, ήταν με δαπάνη του Σχολείου, γιατί τις εκτύπωνε μαζί με τις δικές της, καθώς και η ίδια δίδασκε και τους έδινε υλικό και τις έδινε εκείνη στα παιδιά. Ο υπολογιστής και όλα τα άλλα μέσα ήταν προσωπικής μου χρήση, επομένως δεν είχα κάποια δαπάνη ως προς αυτό.

E.4: Τι είδους επικοινωνία υπήρξε με τους γονείς των νηπίων/ μαθητών;

(α) Ποιος ο ρόλος των γονιών/ κηδεμόνων στη διάρκεια της τηλεκαίτευσης;

Απάντηση:

A: Γενικότερα υπήρξε μια πολύ καλή επικοινωνία με τους γονείς των παιδιών, δεν ήταν κάποιος δυσάρεστος, όσο αναφορά στον τρόπο που γινόταν το μάθημα και στο πως διδάσκω. Μιλούσαμε μέσω της εφαρμογής viber ή μέσω messenger σε βίντεοκλήσεις ή ακόμα και με μηνύματα και αντιλαμβάνονταν και οι ίδιοι την δυσκολία που υπάρχει στην εξ' αποστάσεως εκπαίδευση. Κατά την διάρκεια των μαθημάτων ήταν και εκείνοι εκεί, μαζί με το παιδί, όλη την ώρα, σε περίπτωση που κάτι δεν καταλάβει το παιδί. Επομένως, ήμασταν όλοι μαζί εκεί και προσπαθούσαμε να βοηθήσουμε την κατάσταση.

E.5: (α) Μπορείτε να αναφέρετε ένα παράδειγμα διδασκαλίας στη γλώσσα (μέσω τηλεκαίτευσης);

(β) Μπορείτε να αναφέρετε ένα παράδειγμα διδασκαλίας στα μαθηματικά/ περιβάλλον (μέσω τηλεκαίτευσης);

Απάντηση:

A: Έστελνα κάποιες φωτοτυπίες στην διευθύντρια του σχολείου, η οποία τις εκτύπωνε και τις έδινε η ίδια στα παιδιά μέσω των γονιών τους που τους συναντούσε στο ζαχαροπλαστείο του χωριού. Υπήρχαν όμως και παιδιά, τα οποία μένουν σε άλλα χωριά, μακριά από το σχολείο, επομένως ήταν αδύνατο για τους γονείς να πηγαίνουν στο ζαχαροπλαστείο και να παίρνουν τις φωτοτυπίες και σε αυτές τις περιπτώσεις, τις έστελνα μέσω της εφαρμογής viber και εκείνοι τις ανέγραφαν στο τετράδιο του μαθητή από το κινητό. Αυτό, γινόταν σε όλα τα μαθήματα,

τόσο στην γλώσσα, όσο και στα μαθηματικά, το υλικό ήταν όλο σε φωτοτυπίες και δεν χρησιμοποιούσαν καθόλου το εμε, το λογισμικό αυτό. Οι περισσότεροι έμπαιναν με αυτόν τον τρόπο.

Ε.6: Ποια υπήρξαν , κατά την γνώμη σας, τα πιο σημαντικά προβλήματα/ μειονεκτήματα στην εφαρμογή της τηλεεκπαίδευσης;

Απάντηση:

Α: Πολύ βασικό πρόβλημα ήταν ο χρόνος. Καταναλώναμε αρκετό χρόνο στο αν με ακούνε τα παιδιά και στο αν με βλέπουν και στο αντίστροφο. Επίσης άλλο ένα πρόβλημα που καθυστερούσε την εκπαιδευτική διαδικασία ήταν η σύνδεση και ειδικότερα το σήμα, το οποίο με τον καιρό και τις βροχές χανόντουσαν ακόμα και μαθήματα πολλές φορές. Δηλαδή, τουλάχιστον δέκα λεπτά, ξοδεύονταν για αυτό το πράγμα. Ακόμα, άλλο ένα πρόβλημα ήταν η ηλικία των παιδιών, όπου παιδιά πρώτης δημοτικού δεν ξέρουν να χρησιμοποιούν προφανώς τους υπολογιστές και χάνονταν πάρα πολύ εύκολα. Επίσης, στην τάξη είχαμε και ένα κορίτσι με διάσπαση προσοχής και πολλές φορές που το σύνολο της τάξης είχε κάνει μια εργασία και ξεκινούσε μια άλλη, το συγκεκριμένο κορίτσι ήταν ακόμα στην αρχή της πρώτης, γράφοντας λίγα πράγματα ή και καθόλου, με αποτέλεσμα, να τα γράφει πολλές φορές η μητέρα του παιδιού, παίρνοντας το μολύβι από το παιδί και γράφοντας την άσκηση. Γεγονός που δεν βοηθάει το ίδιο το παιδί. Όμως, εκείνη την συγκεκριμένη ώρα δεν είχαμε άλλους τρόπους και δεν μπορούσαμε να κάνουμε κάτι διαφορετικό γιατί δεν γινόταν να δοθεί παραπάνω χρόνος έτσι ώστε να περιμένουμε το κορίτσι να γράψει την άσκηση μέσα σε δεκαπέντε λεπτά που μπορεί να είχαν μείνει για τελειώσει το μάθημα, αλλά ούτε και να την περιμένουν τα υπόλοιπα παιδιά, καθώς μιλούσαν μεταξύ τους, γινόταν μια βαβούρα και έτσι περνούσε η ώρα χωρίς αποτέλεσμα.

Ε.7 : Ποια υπήρξαν, κατά τη γνώμη σας, τα πιο σημαντικά πλεονεκτήματα στην εφαρμογή της τηλεεκπαίδευσης;

Απάντηση:

Α: Αρχικά, το πρώτο καλό είναι ότι δεν χάθηκε η επαφή με τα παιδιά και και λάμβαναν κάποιες βασικές γνώσεις ακόμα και αν κάποια extra πράγματα, όπως τα διαδραστικά μαθήματα που είναι και πιο ενδιαφέρον , που στην δια ζώσης εκπαίδευση γίνονταν χάθηκαν με την τηλεεκπαίδευση. Ακόμα, δεν χάθηκε η επικοινωνία και η καθημερινή επαφή με το σχολείο, γεγονός πολύ σημαντικό, ειδικά για παιδιά μικρότερης ηλικίας που βρίσκονταν στις πρώτες τάξεις και ήταν σε πρωτόγνωρο στάδιο η επαφή τους με το σχολείο. Τέλος, υπήρχαν φορές που τα παιδιά δεν έμπαιναν στο μάθημα για κάποιο λόγο και τύχαινε οι γονείς να μου στέλνουν μηνύματα και να μου λένε να κάνουμε βίντεοκλήση ή να μιλήσουμε στο τηλέφωνο και να ξαναπώ από την αρχή το μάθημα και να το εξηγήσω από την αρχή κάνοντας την διδασκαλία. Γεγονός που ήταν αδύνατο να συμβεί.

E.8 : Ποια ήταν τα συναισθήματα σας όταν εφαρμόζατε την τηλεεκπαίδευση στη διδασκαλία;

Απάντηση:

A: Γενικά, τον πρώτο καιρό που εφαρμόστηκε η τηλεεκπαίδευση είχα άγχος γιατί δεν ήξερα πως να το διαχειριστώ. Επίσης, άλλος ένας παράγοντας που συμβάλλει στο άγχος ήταν η παρουσία των γονιών μπροστά στον υπολογιστή, όπου κάτι τέτοιο σε προβληματίζει όταν είναι σε πρωτόγνωρο στάδιο ακόμη η τηλεεκπαίδευση και σε αγχώνει ακόμα και για τα λάθη σου, που σίγουρα συμβαίνουν. Αλλά, όσο περνούσε ο καιρός ήταν κάτι που το συνήθιζα και το ξεπέρασα. Όταν βέβαια χάναμε τα μαθήματα ακόμα και για λόγο καιρικών φαινομένων, υπήρχαν αρνητικά συναισθήματα, όπως επίσης και όταν κάποιο παιδί δεν μπορούσε να συμμετάσχει στο μάθημα για οποιοδήποτε λόγο.

E.9: Ποιες ήταν οι εμπειρίες των νηπίων/ μαθητών σας, στη διάρκεια της τηλεεκπαίδευσης; (Εμπλοκή με το μάθημα, με την τεχνολογία, κλπ).

Απάντηση:

A: Θυμάμαι, πως οι μαθητές όταν άνοιξαν τα σχολεία σχολίαζαν πως τους είχε λείψει η διαζώσης εκπαίδευση και η επαφή με τους φίλους τους και το παιχνίδι. Όμως, παιδιά μεγαλύτερων τάξεων, έλεγαν στα διαλείμματα συνήθως, ότι τους λείπει η εξ αποστάσεως εκπαίδευση και το μάθημα μέσω του Internet. Εγώ σε αυτή την περίπτωση πιστεύω, πως αυτό οφείλετε στο γεγονός πως κάποιες τάξεις είχαν κλειστές κάμερες και όλη η εκπαιδευτική διαδικασία ήταν απρόσωπη. Αυτό συνέβαινε με την επιθυμία του δασκάλου, καθώς υπήρχαν τάξεις που ο δάσκαλος δεν άνοιγε την κάμερα του αλλά ούτε και τα παιδιά άνοιγαν την κάμερα. Όμως, σε τέτοιες περιπτώσεις δεν έχεις και τον έλεγχο αν οι μαθητές σου παρακολουθούν ή δεν παρακολουθούν το μάθημα. Σε τέτοιες περιπτώσεις οι μαθητές δεν παρακολουθούσαν, επομένως, προτιμούσαν και όλη αυτή την διαδικασία, καθώς καθόντουσαν σίτι και έλεγαν ότι παρακολουθούσαν. Αλλά γενικότερα, η διαζώσης εκπαίδευση έλειψε στα περισσότερα παιδιά.

E.10: Έχετε κάποια άλλα σχόλια;

Απάντηση:

A: Επειδή δεν θέλω να αφήσω ένα αρνητικό κλίμα από την εξ αποστάσεως εκπαίδευση, ήταν μια δύσκολη χρονιά για εμένα και για τους περισσότερους πιστεύω, και θα την θυμάμαι πολύ χαρακτηριστικά, όμως θα ήθελα να το δουλέψω και εγώ, γιατί σίγουρα έχω κάνει λάθη πάνω σε αυτό τον τομέα και θα ήθελα να μου δοθεί η ευκαιρία να ξανά δουλέψω στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση, χωρίς φυσικά να υπάρχει η πανδημία, αλλά να χρησιμοποιήσω αυτά τα μέσα με διαφορετικό τρόπο ακόμα και στη διαζώσης εκπαίδευση με κάποιο τρόπο, κάποια λογισμικά ή κάτι που δεν έχω κάνει καλά. Για παράδειγμα, θα μου άρεσε στην διαζώσης εκπαίδευση να χρησιμοποιείται και το επεως ασύγχρονη διδασκαλία, ως τρόπος επικοινωνίας με τους μαθητές μου και ενώ κάνουμε το μάθημα διαζώσης, να του δίνουμε περισσότερη αξία από τι την αξία που του αποδόθηκε αυτή την χρονιά. Με αυτό τον τρόπο πιστεύω, δεν θα είχα τόσο αρνητικά συναισθήματα για την εξ αποστάσεως διδασκαλία ενώ στην πραγματικότητα δεν θα έπρεπε, καθώς η τεχνολογία είναι σημαντική στις μέρες μας.

E: Σας ευχαριστώ πολύ για τις απαντήσεις.

A: Να είστε καλά.

ΑΠΟΜΑΓΝΗΤΟΦΩΝΗΣΗ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ ΝΟΥΜΕΡΟ ΔΥΟ

E1 (α): Τι διδακτικές πρακτικές- προσεγγίσεις ακολουθήσατε στη διάρκεια της τηλεκπαίδευσης;

Απάντηση:

Ουσιαστικά ήταν ένας συνδυασμός διδακτικών προσεγγίσεων, στρατηγικών κλπ. Είχε στοιχεία συμπεριφορισμού, εποικοδομητισμού. Ουσιαστικά, ανάλογα το μάθημα, εάν είχαν τα παιδιά απορίες και το περιεχόμενο και είδος της δραστηριότητας, χρησιμοποιούσαμε συγκεκριμένα στοιχεία από τις θεωρίες μάθησης.

E1 (β): Πώς χρησιμοποιήθηκε η τεχνολογία/ ΤΠΕ με τα νήπια ή τους μαθητές/ τριες;

Απάντηση:

Στην αρχή, μέχρι να οργανωθούμε και να βρούμε ένα πρόγραμμα, έτσι ώστε να εξοικειωθούν με το περιβάλλον, είχαν την βοήθεια των κηδεμόνων τους, στην συνέχεια, όμως, ήταν πολύ εύκολο ώστε να το διαχειριστούν και μόνο τους, δεν είχαν τέτοιο πρόβλημα. Γενικά τα παιδιά στις μέρες μας είναι πολύ της τεχνολογίας, επομένως, δεν δυσκολεύτηκαν ιδιαίτερα.

E2 (α). Τι δραστηριότητες έγιναν;

Απάντηση:

Στο σύγχρονο κομμάτι, δηλαδή στο live, μπορεί να τους δείχναμε ένα παράδειγμα και μετά αυτοί από κάτω να έκαναν μια άσκηση στο βιβλίο τους. Να στέλναμε κάποιο quiz, που θα το κάναμε ταυτόχρονα, αλλά ακόμα, προσπαθούσαμε να κάνουμε ομαδικές δραστηριότητες, που να τα χωρίζουμε σε δωμάτια και να τους λέμε θα γράψετε μια σύντομη έκθεση ή μια παράγραφο, με ιδέες που θα έχετε όλοι μαζί. Γενικά, προσπαθούσαμε να έχει μια ποικιλία όλο αυτό.

E2 (β). Ποια λογισμικά χρησιμοποιήθηκαν και με ποιο τρόπο;

Απάντηση:

Χρησιμοποιήσαμε το Padlet και το Kahoot.

E: Τι είναι το Kahoot; Το Padlet το γνωρίζω, το χρησιμοποιούσαμε και εμείς στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

A: Το Kahoot είναι ένα λογισμικό, πιο παιχνιδιάρικο, για κουίζ και ουσιαστικά είναι ένα παιχνίδι στο οποίο μαζεύεις πόντους, αν απαντήσεις γρήγορα ή αν απαντήσεις σωστά, που το διαμορφώνει εσύ ως εκπαιδευτικός και μπορούν να το χρησιμοποιήσουν και από τον υπολογιστή και από τα κινητά τους. Έχει συνήθως χρώματα, δηλαδή, εμφανίζεται η ερώτηση στην οθόνη και οι απαντήσεις στην συσκευή που χρησιμοποιούν τα παιδιά και είναι χωρισμένοι σε ομάδες και έτσι απαντάνε. Είναι πολύ ωραία δραστηριότητα, πολύ ιδιαίτερη και

διασκεδαστική. Ακόμα, χρησιμοποιήσαμε το word wall, που είναι πάλι με κουίζ, αντιστοίχιση, νομίζω σταυρόλεξο, δεν θυμάμαι και κενά. Είναι, δηλαδή, ένα λογισμικό, που έχει μέσα άλλα εργαλεία, σαν εργαλειοθήκη, ας πούμε.

E3(α). Μπορείτε να αναφέρετε ένα παράδειγμα δραστηριότητας (διδασκαλίας) στη γλώσσα (μέσω τηλεκπαίδευσης);

E3(β). Μπορείτε να αναφέρετε ένα παράδειγμα δραστηριότητας (διδασκαλίας) στα μαθηματικά/ περιβάλλον (μέσω τηλεκπαίδευσης);

Απάντηση:

Για παράδειγμα, στην γλώσσα μια δραστηριότητα είναι ότι είχαμε χωρίσει τα παιδιά σε δωμάτια και τους είχαμε πει να γράφουν μεταξύ τους μια παράγραφο, από μια πρόταση που τους είχαμε δώσει και έπρεπε εκείνα να συνεχίσουν αυτή τη πρόταση, γράφοντας μια παράγραφο. Φάνηκε να τους άρεσε πάρα πολύ, γιατί στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση, επειδή δεν έχουν την άμεση αλληλεπίδραση με τους συμμαθητές τους, το ότι τους δόθηκε η ευκαιρία να βρεθούν σε ένα δωμάτιο π.χ. τέσσερα παιδιά, ήταν για αυτά ευχάριστο και διαφορετικό από το να τους μιλάω εγώ όλη την ώρα.

Στα Μαθηματικά, τώρα, αντιμετώπιζαν μια δυσκολία στο να κάνουν τις πράξεις και λοιπά. Υπήρχε το whiteboard, στο οποίο, γράφαμε πάνω και κάναμε εκεί τις πράξεις. Έβαζα, για παράδειγμα, πόσο κάνει εικοσιπέντε (25) επί τρία (3) και έγραφε ένα παιδί το αποτέλεσμα από τον υπολογιστή του στον πίνακα αυτόν.

E4. Τι είδους υποστήριξη είχατε (και από πού) για την τηλεκπαίδευση;

Απάντηση:

Είχε βγει στην αρχή-αρχή, στην πρώτη καραντίνα, είχαν βγάλει το Υπουργείο Παιδείας επιμορφώσεις και λοιπά, όπως σεμινάρια για τους εκπαιδευτικούς. Εγώ έκανα ένα, ιεροσουλία να το πω σεμινάριο, αλλά ήταν μια ενημέρωση για κάποια εργαλεία που θα μπορούσαμε να χρησιμοποιήσουμε και καλά, αλλά γενικά, δεν είχαμε κάποια ιδιαίτερη υποστήριξη, τουλάχιστον εγώ.

E.5. Ποια υπήρξαν, κατά τη γνώμη σας, τα πιο σημαντικά εμπόδια- μειονεκτήματα στην εφαρμογή της τηλεκπαίδευσης;

Απάντηση:

Νομίζω πως αρχικά, το βασικό που δημιουργούσε άλλα προβλήματα, ήταν η τεχνολογία, το Internet, η πλατφόρμα. Το γεγονός ότι κάποια παιδιά μπορεί να μην είχαν είτε διαδίκτυο στο σπίτι τους, είτε κάποιο υπολογιστή, είτε tablet, είτε κινητό, το οτιδήποτε, για να συνδεθούν. Ακόμα, το ότι κολλούσε το δίκτυο, σκέψου να είσαι στην μέση μιας δραστηριότητας, ας πούμε, ή να προσπαθείς να εξηγήσεις κάτι και να κολλάς ή να μην μπορεί να σε ακούσει το παιδί. Νομίζω πως τα τεχνικά προβλήματα ήτανε πολλά και το κυριότερο κακό.

E.6. Ποια υπήρξαν, κατά τη γνώμη σας, τα πιο σημαντικά πλεονεκτήματα στην εφαρμογή της τηλεεκπαίδευσης;

Απάντηση:

Τα πλεονεκτήματα ε...Αρχικά, παρατήρησα και το είχα συζητήσει και με άλλους συναδέλφους, πως παιδιά που μπορεί μέσα στην τάξη να μην υπήρχαν καν, να ήταν πολύ ήσυχα, δεν συμμετείχαν, δεν μιλούσαν, στην τηλεεκπαίδευση, λειτουργούσαν καλύτερα, τα έβλεπες να ενδιαφέρονται, μιλούσαν, συμμετείχαν πιο έντονα αλλά παιδιά που στην τάξη ήταν πολύ ομιλητικά, πολύ ενεργά, είχαν χαθεί στην τηλεεκπαίδευση, δεν μπορούσα να καταλάβω τι συνέβαινε στην αρχή. Αλλά φαίνεται, πως σε κάποιους μαθητές μπορεί να τους βοηθάει η τηλεεκπαίδευση, γιατί μπορεί να έχουν χρόνο να τα δουν, νιώθουν πιο άνετα και καλύτερα, γιατί άμα έχεις και κλειστή την κάμερα, μιλάς με περισσότερη ευκολία. Οπότε κάποια παιδιά, ίσως και να τα βοήθησε αυτό.

E: Ίσως, τα περισσότερα παιδιά στις μέρες μας να φοβούνται να μιλήσουν μέσα στην τάξη, γιατί μπορεί να φοβούνται μην τους κοροϊδέψουν οι συμμαθητές τους ή να μην πουν κάτι λάθος.

A: Ναι, είναι πολύ βασικό αυτό.

E.7. Τι είδους επικοινωνία υπήρξε με τους γονείς των νηπίων/ μαθητών;

Ποιος ο ρόλος των γονιών/ κηδεμόνων στη διάρκεια της τηλεεκπαίδευσης;

Απάντηση:

Αρχικά, πολύ σημαντικός και ο ρόλος των γονέων, γιατί άλλο να είσαι στην τάξη και να διαχειρίζεσαι δεκαοκτώ παιδιά δια ζώσης, μπορείς κάπως να πεις, ας πούμε, σταματάμε τώρα και κάνουμε κάτι άλλο, αυτό, εκείνο. Θα σε ακούσουν πολύ πιο εύκολα. Στο εξ αποστάσεως, όμως, δεν είναι και τόσο διαχειρίσιμο. Οπότε και οι γονείς, θα έπρεπε να θέσουν λίγο τα όρια, που θέτει αντίστοιχα ο εκπαιδευτικός στην τάξη. Οπότε θεωρώ, ότι είναι βασικό να συνεργαστεί ο εκπαιδευτικός με τους γονείς. Εγώ, μια χαρά συνεργάστηκα με τους γονείς και μάλιστα, έστειλα και υλικό για να το κάνουν τα παιδιά extra και θα σου πω ότι δεν το έκαναν όλοι, που εντάξει είναι λογικό, αλλά υπήρχε ανταπόκριση.

E: Άρα, υπήρξε μια πολύ καλή επικοινωνία.

A: Ναι, ναι, μια χαρά ήταν και κυρίως μέσα των emails, που δεν περίμενα στην αρχή ότι θα υπάρξει τέτοια ανταπόκριση. Έλεγα, πως εντάξει, με το τηλέφωνο θα ήταν καλύτερα, αλλά και με τα emails, είχαμε συνεννοηθεί και είχαμε επικοινωνήσει πολύ καλά.

E.8. Ποιες ήταν οι εμπειρίες των νηπίων/ μαθητών σας, στη διάρκεια της τηλεεκπαίδευσης; (π.χ., εμπλοκή με το μάθημα, με την τεχνολογία, αντιδράσεις, συναισθήματα).

Απάντηση:

Με την τεχνολογία μια χαρά τα πήγαιναν, μπορεί ακόμα και να μου δίνανε λύσεις στα προβλήματα που αντιμετώπιζα με την τεχνολογία, αυτά και να μου έλεγαν κυρία κάντε αυτό

και κάντε εκείνο. Όμως, σε κάποια φάση, μετά από λίγο καιρό είχαν κουραστεί γιατί θέλανε να πάνε σχολείο να δουν τους συμμαθητές τους, έβλεπες έντονη την ανάγκη τους στο διάλειμμα να μιλήσουν στο chat, να παίξουν και να ζωγραφίσουν, τους αφήναμε κενό τον πίνακα και τον χρησιμοποιούσαν. Εκεί λίγο, το ότι ήταν όλο αυτό κάπως απρόσωπο. Τώρα, ως προς την συμμετοχή στο μάθημα είναι ανάλογα, κάποια τα βοήθησε, κάποια τα περιόρισε αρκετά, δηλαδή δεν μπορούσαν να συμμετέχουν είτε από την πλευρά τεχνικού κομματιού είτε από την πλευρά του, ότι δεν μαθαίνουμε όλοι με τον ίδιο τρόπο και κάποιους μαθητές δεν τους βοήθησε, τους περιόριζε, σε αντίθεση με κάποιους άλλους που τα πήγαν εξαιρετικά.

E.9. Ποια ήταν τα δικά σας συναισθήματα όταν εφαρμόζατε την τηλεκπαίδευση στη διδασκαλία;

Απάντηση:

Μια χαρά ήταν απλά θέλει πολύ, πολύ προετοιμασία. Και το μάθημα το δια ζώσης θέλει προετοιμασία αλλά στο εξ αποστάσεως, ο χρόνος κυλάει διαφορετικά. Επομένως, πρέπει να είσαι φουλ οργανωμένος, να έχεις πλάνο b,c,d,e,f ..., να έχεις οργανώσει το υλικό σου, ώστε να μπορείς να ανοίγεις τα αρχεία, να βλέπουν το ένα, να βλέπουν το άλλο, θέλει δηλαδή οργάνωση. Όμως, εμένα σαν διαδικασία μου άρεσε. Θα το ξαναέκανα χωρίς όμως πανδημία.

E.10. Τι προτείνετε για τη βελτίωση/ υποστήριξη της τηλεκπαίδευσης;

Απάντηση:

Τι προτείνω... Αρχικά, θεωρώ ότι οι εκπαιδευτικοί, αν και δεν χρησιμοποιούσαν τόσο την τεχνολογία μέσα στις τάξεις τους, τα πήγαν αρκετά καλά και πόσο μάλλον οι νέοι εκπαιδευτικοί, που είμαστε πιο εξοικειωμένοι με την τεχνολογία. Αλλά, χρειάζεται επιμόρφωση, όχι όμως, επιμόρφωση της τελευταίας στιγμής, για να ξεκινήσουμε την Δευτέρα τηλεκπαίδευση, αν σήμερα είναι Παρασκευή. Επιμόρφωση εξαμηνιαία, ετήσια, δεν ξέρω και εγώ τι, οργανωμένη, που να μπορούν οι εκπαιδευτικοί να πάρουν γνώσεις, που θα τους δημιουργήσουν μια ασφάλεια, εφαρμόζοντας την τεχνολογία στο μάθημα τους είτε εξ αποστάσεως, είτε δια ζώσης. Το Υπουργείο Παιδείας, θα πρέπει, λίγο, να δώσει έμφαση και χρήματα στο webex, είτε σε οποιαδήποτε πλατφόρμα θέλει να χρησιμοποιήσει, έτσι ώστε να μην υπάρχουν όλα αυτά τα προβλήματα που υπήρχαν και να διευκολύνει και τους εκπαιδευτικούς και βασικό θεωρώ ότι είναι και οι ίδιοι οι μαθητές μπορεί να προσαρμόστηκαν αρκετά γρήγορα, όμως για να αρχίσουν να δουλεύουν σε ένα εξ αποστάσεως πλαίσιο, θα πρέπει πρώτα να έχουν εξοικειωθεί με αυτό. Οπότε, μπορεί να μην είναι απαραίτητο να κάνουν π.χ. την Δευτέρα τηλεκπαίδευση αλλά καλό θα ήταν, μέσα στην σχολική χρονιά μια- δύο φορές να κάνανε μάθημα εξ αποστάσεως, έτσι ώστε να είναι εξοικειωμένοι με την διαδικασία της τηλεκπαίδευσης. Θεωρώ πως αν φτιάξουν τα μέσα και διαθέτουν και οι εκπαιδευτικοί μια επιμόρφωση, δεν χρειάζεται κάτι άλλο. Δουλειά μας ως εκπαιδευτικοί είναι να προσαρμόζουμε την διδασκαλία κάθε φορά στο κατάλληλο πλαίσιο, από εκεί και πέρα θεωρώ πως είναι εντάξει.

E: Σας ευχαριστώ πολύ για τις απαντήσεις και τον χρόνο σας, αυτή ήταν συνέντευξη.

A: Εγώ σας ευχαριστώ!

ΑΠΟΜΑΓΝΗΤΩΦΩΝΗΣΗ ΝΟΥΜΕΡΟ ΤΡΙΑ:

E1 (α): Τι διδακτικές πρακτικές- προσεγγίσεις ακολουθήσατε στη διάρκεια της τηλεεκπαίδευσης;

Απάντηση:

A: Σαν πως μπορώ να το κατατάξω κάπου αυτό που κάναμε..., εεε, κοίτα, σίγουρα ήταν κάτι πιο σύγχρονο, φωτοτυπίες και τέτοια δεν στέλναμε, ε στέλναμε, μέσω ψηφιακού, μέσω του blog κάναμε κάποιες αναρτήσεις με παρότρυνση για κάποιες δραστηριότητες, μπορείτε να κάνετε αυτό, εκείνο ή το άλλο..., χρησιμοποιούσαμε, από άποψη εργαλεία είναι τώρα αυτά, ε..., προσπαθούσαμε να είμαστε λίγο στην εποικοδομητική ή λίγο project, όσο μπορούσαμε, γιατί δεν είχαμε..., εξαρτούμασταν πολύ από τους γονείς, οπότε όσο συνεργάζονταν οι γονείς, βγαίνανε project, βγήκανε δηλαδή projectακια,εεε..., αυτό πιο πολύ θα σου πω.

Σιωπή. Ομαδοσυνεργατική..., λίγο..., λίγο, γιατί, ουσιαστικά, τα παιδιά ήταν κλεισμένα στα σπίτια τους, μόνο την ώρα του μαθήματος, κάτι να κάνουν μαζί, τύπου annotate, κάτι να ζωγραφίσουν, έτσι απλά πραγματάκια.

E: Ωραία, ευχαριστώ.

E1 (β): Πώς χρησιμοποιήθηκε η τεχνολογία/ ΤΠΕ με τα νήπια ή τους μαθητές/ τριες;

Απάντηση:

Λοιπόν, την πρώτη χρονιά, ήταν δύσκολα για τους γονείς, πρώτα-πρώτα γιατί έπρεπε να μάθουν τις πλατφόρμες, να αναπτύξουν τις ψηφιακές τους δεξιότητες..., τα νήπια..., όσα συμμετείχαν, συμμετείχαν...,γρήγορα προσαρμόστηκαν, ε και μάθανε τις ευκολίες που έδινε η πλατφόρμα, ανακάλυψαν ας πούμε τα emoji και γινόταν χαμός με τα emoji, σου λέω ένα παράδειγμα ή ζητούσαν συνέχεια το μολυβάκι για να ζωγραφίσουνε. Ξέρανε που θα πάνε, να πατήσουν για να ζητάνε το μολυβάκι. Εεε, η πρώτη χρονιά πιο δύσκολα, η δεύτερη χρονιά, γιατί είχαμε μια ομάδα παιδιών από την προηγούμενη χρονιά ήταν πολύ πιο εύκολη για τα παιδιά, γιατί, τη δεύτερη χρονιά και οι γονείς ήταν πιο εξοικειωμένοι και τα παιδιά, την δεύτερη όμως χρονιά.

E2 (α). Τι δραστηριότητες έγιναν;

Απάντηση:

Λοιπόν, χρησιμοποιούσαμε κάποιες εφαρμογές από τον τροχό, πολύ αγαπημένος στα παιδιά, για παράδειγμα, εεε..., το learning app, που παίζαμε κάποια παιχνιδάκια, το φωτόδεντρο που έχει και εκεί κάποια παιχνιδάκια, αλλά αυτό σε ασύγχρονη φάση..., σε σύγχρονη ήταν πιο δύσκολο..., δεν μπορούσαμε σε σύγχρονη, πέρα από τον τροχό, να κάνουμε κάτι, γιατί όλα τα ελέγγαμε εμείς. Εεε, μετά εντάξει το Youtube, power point ....., Προσπαθούσαμε να κρατήσουμε τις ρουτίνες μας, τις ρουτίνες μας τις κάναμε, κάναμε ψηφιακά το ημερολόγιο, το προσαρμόζαμε σε ψηφιακή μορφή και με τα παιδιά λέγαμε την ημέρα, τον μήνα, τον καιρό και τα λοιπά. Ήταν δραστηριότητα αγαπημένη τους αυτή και όσο μπορούσαμε, με ψυχοκίνηση μέσα, δηλαδή, τρέξτε να δείτε τι καιρό έχει στο παράθυρο, εμπλέκαμε και άλλες δραστηριότητες, του τύπου, σήμερα ποια ημέρα έχουμε; Έχουμε την Δευτέρα; Βρείτε μέσα στο σπίτι μέσα κάτι που αρχίζει από Δ, έτσι λίγο για να σηκώνονται από την καρέκλα τους, ε...,

ρουτίνες κάναμε, ε..., γλωσσικές δραστηριότητες πολύ, κατά κύριο λόγο, γιατί η γλώσσα ήτανε το κύριο εργαλείο..., πως να το πω, γλωσσικές δραστηριότητες περισσότερο, ανάγνωση ιστοριών, συζήτηση, ε., μαθηματικά, επίσης..., ψυχοκίνηση, εντάξει, όσο μπορούσε το καθένα, με ασφάλεια στο σπίτι..., λίγο να χορέψουμε, λίγο να κάνουμε..., ένας ήταν το πρότυπο, οι άλλοι κάνανε ό,τι έκανε αυτός..., κάποια παιχνιδάκια έτσι απλά...

Τώρα, φυσική κάναμε..., αλλά με την συνεργασία των γονιών. Κάποια πειραματάκια, μαγειρική, αλλά τα κάνανε με τον γονιό τους στο σπίτι. Λίγη ήτανε λίγο δύσκολο, ταυτόχρονα, όλοι. Εικαστικά επίσης, αρκετά, τέχνες δηλαδή, ε., κάναμε, δηλαδή αν πιάσεις τα γνωστικά αντικείμενα και τις θεματικές μας, τα κάναμε όσο μπορούσαμε και προλαβαίναμε..., λίγο από όλα κάναμε.

E: Τέλεια!!

A: A! Και περιβαλλοντική κάναμε, γιατί βγήκανε..., τα στείλαμε, στην δεύτερη χρονιά έξω, να βρουν σαλιγκαράκια, πουλάκια, να στείλουν φωτογραφίες, να τις σχολιάσουμε..., ε, πες το και περιβαλλοντική. *Γέλιο*.

E: Η επόμενη ερώτηση αναφέρεται σε δραστηριότητες σχετικές με την γλώσσα, τα μαθηματικά και το περιβάλλον, όμως έχετε δώσει κάποιες πληροφορίες ήδη για τα συγκεκριμένα μαθήματα, θέλετε να συμπληρώσετε κάποια άλλη πληροφορία ή δραστηριότητα;

A: Ναι, θα σου πω μια δραστηριότητα που τους άρεσε πολύ.

Επομένως:

E3(α). Μπορείτε να αναφέρετε ένα παράδειγμα δραστηριότητας (διδασκαλίας) στη γλώσσα (μέσω τηλεκπαίδευσης);

E3(β). Μπορείτε να αναφέρετε ένα παράδειγμα δραστηριότητας (διδασκαλίας) στα μαθηματικά/ περιβάλλον (μέσω τηλεκπαίδευσης);

Απάντηση:

Μια δραστηριότητα που τους άρεσε, τα Χριστούγεννα, κάθε μέρα που καλύπταμε με έναν παιγνιώδη τρόπο, τέλος πάντων, ένας βατραχάκος έψαχνε τα γράμματα του, που του τα μπέρδεψε ο φίλος του και κάθε μέρα τους παρουσίαζε ένα γράμματακι με την φωνούλα του, πάνω σε αυτό δομούσαμε δραστηριότητες, να βρουν αντικείμενα από αυτό το γραμματάκι, από αυτή την φωνή μέσα στο σπίτι, να το παρουσιάσουνε, εμπλέκαμε και άλλες δραστηριότητες, να μετρήσουν πόσα βρήκανε από αυτή την φωνούλα, πόσα αντικείμενα δηλαδή βρήκανε και γινόταν κάθε μέρα αυτή η δραστηριότητα, όσο πλησιάζανε τα Χριστούγεννα, μέχρι να αποκαλυφθεί η φράση ' θα έρθει ο Άγιος Βασίλης'.

E: * Γέλιο*.

A: Και παίζαμε κάπως έτσι, ναι. Η οποία αυτή, τώρα στη λέω γιατί ενέπλεκε διάφορα μέσα. Ήτανε γλώσσα, γιατί ήταν με φωνήματα η κυρίως δραστηριότητα, αλλά είχε μέσα και Μαθηματικά και τις Τέχνες, έτσι εμπλουτίζονταν...

E: Ναι τα μαθηματικά εμπλέκονται με τις ημερομηνίες σίγουρα. Τέλεια, πολύ ενδιαφέρον δραστηριότητα. Γιατί, εμείς, όταν είχαμε πάει σε ένα Νηπιαγωγείο για παρατήρηση, για παράδειγμα, κάθε μέρα τρώγανε σοκολάτες μέχρι τα Χριστούγεννα.

A: *Γέλιο*, όχι όχι Παναγία μου. Εσείς το είδατε δια ζώσης, σε μάθημα κανονικά;

E: Ναι, ναι, προ κορονοϊού εποχή.

A: Ναι και εμείς κάνουμε ημερολόγιο αλλά δεν έχει σοκολάτες, έχει κάποιο αυτοκόλλητο, κάτι..., κάθε φορά βάζουμε και κάτι άλλο.

E: Ναι, κατάλαβα.

Η επόμενη ερώτηση είναι :

E4. Τι είδους υποστήριξη είχατε (και από πού) για την τηλεκπαίδευση;

Απάντηση:

Καταρχήν, οργανώθηκε με πρωτοβουλία..., φαντάζομαι όχι μόνο, του Υπουργείου, οργάνωσαν οι Διευθύνσεις μας μια ομάδα, στην οποία συμμετείχα και όλα, για να βοηθήσουμε τους υπόλοιπους εκπαιδευτικούς, να μάθουν να συνδέονται στο webex, σου λέω τα πολύ αρχικά, να γραφτούν στην eme και σε όλα αυτά, ήταν δηλαδή μια ομάδα, από την Πρωτοβάθμια, με εκπαιδευτικούς της Πρωτοβάθμιας μας εδώ, ε..., ξεκίνησαν και κάποιες επιμορφώσεις από την συντονίστρια, για την πρώτη χρονιά λέμε τώρα, γιατί την πρώτη χρονιά, όσο αναφορά το Νηπιαγωγείο εμάς, μας είχαν ξεχάσει. Δηλαδή, από μόνοι μας ξεκινήσαμε να κάνουμε κάποια πράγματα με τα παιδιά μέσω του blog και μετά προς το Πάσχα μεριά, αν θυμάμαι καλά, μας ζήτησαν..., μετά το Πάσχα, να..., λίγο μπερδεύω τις ημερομηνίες, μας βάλανε εμάς στην webex. Ενώ όλα τα άλλα τα σχολεία είχαν ξεκινήσει, όλες οι άλλες βαθμίδες δηλαδή, Δημοτικό και Γυμνάσιο είχαν αρχίσει από μια αρχή, εμάς μας είχανε..., δεν μας είχαν δώσει καν οδηγίες ούτε για..., για κάποια επικοινωνία με τα παιδιά, ασύγχρονη. Τίποτα-τίποτα.

Την δεύτερη χρονιά ήταν πιο στρωμένα τα πράγματα και πιο οργανωμένα από τους επίσημους φορείς, από το Πανεπιστήμιο εδώ πέρα, που έχουμε τον κύριο Αναστασιάδη, αρκετά σεμινάρια για την εξ αποστάσεως, έχει και το αντίστοιχο μεταπτυχιακό, από το ΠΕΚΕΣ, σχεδόν κάθε μέρα γινόταν σεμινάρια από διάφορους εκπαιδευτικούς, πολύ πολύ σχετικούς..., όποιος ήξερε κάποιο εργαλείο να το παρουσιάσει ή πιο θεωρητικά μαθήματα..., και εγώ παρακολουθούσα, αλλά αυτό εντάξει δεν γινόταν μόνο φέτος και από το etwinning τα σεμινάρια, που και αυτά είναι πολύ καλά.

Σιωπή.

Η δεύτερη χρονιά ήταν πιο οργανωμένη, στην πρώτη χρονιά ακόμα ψαχνόμασταν.

E: Όλοι, σε όλες τις βαθμίδες. Ακόμα και εμείς στο πανεπιστήμιο, στην πρώτη каранτίνα, σχεδόν όλη η εξεταστική έγινε με εργασίες γιατί δεν ήξεραν οι καθηγητές πως να μας εξετάσουν.

A: Ναι, είναι γνωστό ότι γινόταν έτσι.

E.5. Ποια υπήρξαν, κατά τη γνώμη σας, τα πιο σημαντικά εμπόδια- μειονεκτήματα στην εφαρμογή της τηλεκπαίδευσης;

Απάντηση:

Κοίτα, σημαντικά εμπόδια..., δεν ήταν εμπόδιο η υλικοτεχνική υποδομή, γιατί ήδη το σχολείο μας είναι από χρόνια εξοπλισμένο με ότι χρειάζεται..., ακόμα και διαδραστικό έχουμε μέσα στην τάξη εδώ και χρόνια, αυτό δεν ήταν εμπόδιο από την πλευρά του σχολείου. Από την πλευρά του σπιτιού, υπήρχε πρόβλημα υλικοτεχνικής υποδομής, δεν είχαν τις απαραίτητες συσκευές, τις σωστές ή και σε αριθμό για να συνδεθούν τα παιδιά. Φαντάσου οικογένεια με τρία παιδάκια, αυτό που πήγαινε στο Νηπιαγωγείο, δεν συμμετείχε στο μάθημα. Γιατί, δεν μπορούσε..., και αυτά τα μικρά από το κινητό κουράζονταν, δεν μπορούσαν να παρακολουθήσουν από το κινητό, ούτε καν ένα annotate να κάνουν, μια ιστορία να τους διαβάσουμε, δεν την βλέπανε..., μόνο, να κάνουν λίγο παρεούλα. Από την πλευρά των γονιών υπήρχε λοιπόν, πρόβλημα στην υλικοτεχνική υποδομή σε γενικές γραμμές και μετά, μπορεί να ήξερα εγώ πολλά εργαλεία, απλά άλλο να ξέρεις πως να το χρησιμοποιείς εσύ και άλλο να το χρησιμοποιήσεις και να δομήσεις δραστηριότητες με κατάλληλο τρόπο και μεθοδολογία για την εξ αποστάσεως. Αυτό το κομμάτι, ακόμα το ψάχνω.

Ε.6. Ποια υπήρξαν, κατά τη γνώμη σας, τα πιο σημαντικά πλεονεκτήματα στην εφαρμογή της τηλεεκπαίδευσης;

Απάντηση:

Το μόνο πλεονέκτημα και με το χέρι στην καρδιά ήταν ότι κρατήσαμε μια επαφή με ένα μέρος των μαθητών. Και το χρειάζονταν τα παιδιά. Ωραία ήταν και η παιδική χαρά που πήγαιναν και οι 'διακοπές' που έκαναν μέσα στο σπίτι τους, αλλά αυτή η επαφή με τον εκπαιδευτικό, αλλά κυρίως με τους συμμαθητές τους, έστω και να τους δουν λίγο και άμα έλειπε κάποιος τον ψάχνανε και γιατί δεν μπήκε. Αυτό ήταν το σημαντικό, πολύ περισσότερο την πρώτη φορά που μας κλείσανε. Δηλαδή το 19..., καλά το λέω;

E: Το 2020.

A: Ναι, το 2020, μπράβο. E..., γιατί ήταν και πιο αυστηρό το lockdown. Αυτό. Η επαφή, η επικοινωνία. E... και μετά θα σου πω, ότι εξοικειώθηκαν, δεν είναι ψέμα, θέλοντας και μη, με την χρήση του tamplet και του υπολογιστή.

E: Ναι, κατάλαβα.

A: Να προσθέσω και κάτι ακόμα. Είδαν και έναν άλλο τρόπο, ότι δεν είναι μόνο για να παίζουμε ο υπολογιστής και το tamplet. Μπορούμε, να επικοινωνούμε και με κάποιον, να κάνουμε μαζί και κάποιες δραστηριότητες. Για μια άλλη διάσταση.

E: Ισχύει, τα σημερινά παιδιά χρησιμοποιούν τα κινητά και τους υπολογιστές μόνο για το Youtube και τα παιχνίδια. Η πλειοψηφία τουλάχιστον...

A: Όλες οι ηλικίες..., το tik tok για παράδειγμα. *Γέλιο*.

E:*Γέλιο*, Ναι, ακριβώς, κατάλαβα. Είστε μέσα στα πράγματα.

A:*Γέλιο*, ακριβώς.

E: Αισίως φτάσαμε στην ερώτηση επτά που λέει:

E.7. Τι είδους επικοινωνία υπήρξε με τους γονείς των νηπίων/ μαθητών;

Ποιος ο ρόλος των γονιών/ κηδεμόνων στη διάρκεια της τηλεκπαίδευσης;

Απάντηση:

Λοιπόν, το είδος της επικοινωνίας ήταν μέσω email, κάποιες φορές χρησιμοποιούσαμε και το τηλέφωνο, αλλά κυρίως τα email. Α, να σου πω και ένα θετικό από όλο αυτό.

E: Ναι, ναι.

A: Παγιώθηκε η χρήση των email και γλιτώσαμε από τα χαρτάκια, περιβαλλοντική εκπαίδευση. Δεν στέλνουμε άλλο σημειώματα, στέλνουμε email, τέλος. Το έμαθαν όλοι, δεν γκρινιάζει κανένας. *Γέλιο*.

E: *Γέλιο*.

A: Μην γελάς, ισχύει. *Γέλιο*. Τους ενημερώνουμε μέσω email, έχουν μάθει όλοι να τα διαβάζουνε και έχουν γλιτώσει πόσα δεντράκια..., ένα δέντρο το έχουμε σώσει σίγουρα.

E: Σίγουρα.

A: Αυτός ο τρόπος με τους γονείς, φυσικά βλέπανε και τις αναρτήσεις στο blog που γινόντουσαν, είχαν και εικόνα από το τι γίνεται μέσα στην τάξη, γιατί αρκετοί ήταν δίπλα στο παιδί τους, σχεδόν όλοι, και βλέπαν τι γινότανε, οπότε είχαν και ενημέρωση πως γίνεται το μάθημα.

Το δεύτερο σκέλος της ερώτησης ποιο ήταν;

E: Ποιος ο ρόλος των γονιών/ κηδεμόνων στη διάρκεια της τηλεκπαίδευσης;

A: Α, χωρίς τους γονείς δεν κάναμε. Γιατί, αυτοί παρείχαν, καταρχήν το κινητό ή το tablet, για το παιδί τους, κάποιος πήγαν και αγόρασαν επιτούτου, έδωσαν λεφτά από τον προϋπολογισμό τους, πριν ακόμα δώσουν τα διακόσια ευρώ., πολύ πριν, γιατί αυτά τα έδωσαν στο τέλος. Και, επίσης, έπρεπε πρώτα να μάθουν να το χρησιμοποιούν αυτοί, για να βοηθήσουν μετά το παιδί τους. Πως κλείνει, πως ανοίγει, πως κάνω mute, το οτιδήποτε., τα απλά πραγματάκια. Όχι, χωρίς τους γονείς δεν γινόταν..., και στο μάθημα, όπως σου είχα πει πριν, δηλαδή, έπρεπε να κάνουν κάποια πράγματα τα παιδιά που τους δίναμε, που έπρεπε να τους βοηθήσει ο γονιός. Αν ήταν στην τάξη, θα τα κάναμε μαζί, αλλά από το σπίτι τα κάνανε μαζί με τον μπαμπά ή την μαμά.

E: Ναι, κατάλαβα.

E.8. Ποιες ήταν οι εμπειρίες των νηπίων/ μαθητών σας, στη διάρκεια της τηλεκπαίδευσης; (π.χ., εμπλοκή με το μάθημα, με την τεχνολογία, αντιδράσεις, συναισθήματα).

Απάντηση:

Τα συναισθήματα τους δεν ήταν και πολύ θετικά..., πότε θα ανοίξουμε και πότε θα ανοίξουμε, έλεγαν συνεχώς. Ε..., όσο περνούσε ο καιρός κουραζόντουσαν, γιατί στην αρχή είχε πιο πλάκα, ήταν κάτι καινούργιο..., μετά, τους ρουτίνιασε και αυτή η διαδικασία, κάθε μέρα, μεσημεριάτικο, εντάξει..., και τι άλλο με ρώτησες;

E: Για την εμπλοκή τους με το μάθημα. Αν και πιο πάνω, αναφέρατε ότι χρησιμοποιούσαν το στυλό, τα emoji...

A: Όχι, όχι, ψηφιακές δεξιότητες ανέπτυξαν, αυτό που λέμε, κανόνες καλής συμπεριφοράς, που στο ΤΠΕ λέγεται κάπως αλλιώς, τους μάθανε. Δηλαδή, να προσπαθούν να μην πετάγονται, να κλείνουν τα μικρόφωνα όταν πρέπει..., ε να σηκώνουν το χεράκι.., κάποια το είχαν μάθει και σήκωναν το χεράκι αν θέλαν να μιλήσουν. Αλλά, ήμασταν τόσοι λίγοι που δεν γινόταν συχνά χρήση, για παράδειγμα. Αυτά, σίγουρα ναι. Δηλαδή, ψηφιακές δεξιότητες, ως προς αυτό το κομμάτι, ανέπτυξαν ναι.

E.9. Ποια ήταν τα δικά σας συναισθήματα όταν εφαρμόζατε την τηλεεκπαίδευση στη διδασκαλία;

Απάντηση:

Άγχος, στην αρχή, για το πως θα γίνει αυτό. Πολύ μεγάλη πρόκληση, γιατί, σου είπα, προσπαθήσαμε τώρα να βρούμε τρόπους, να κάνουμε οικείο το όλο περιβάλλον, και σου είπα, ας πούμε, ψηφιοποιήσαμε, ακριβώς, όπως ήταν, το ημερολόγιο μας, ούτως σια άλλως ήταν εκτυπωμένο, οπότε, ήταν σε ψηφιακή μορφή και το προσαρμόσαμε σε ένα power point, να βάλουμε κίνηση, να κάνουμε το ένα το άλλο, για να είναι πιο ευχάριστο και να αρέσει στα παιδάκια, να κρατήσουμε αυτή την ρουτίνα. Πολύ σκέψη, πάρα πολύς χρόνος, πάρα πολύς, απεριόριστος ο χρόνος, δηλαδή, αν θέλεις να προετοιμαστείς για το επόμενο σου μάθημα, σου βάζω εγώ, ας πούμε, σε μια ώρα, μια ώρα δουλειάς, αν θες να το κάνεις κάτι αντίστοιχο σε επίπεδο εξ αποστάσεως, θες τρεις- τέσσερις ώρες. Πολύ χρονοβόρο, πολύ. Παίρνεις το βιβλίο και το διαβάζεις, στην δια ζώσης. Στο εξ αποστάσεως, παίρνεις το βιβλίο και το σκανάρεις, το κάνεις σε powerpoint...

E: Να βρεις τις σωστές σελίδες...

A: Ε εντάξει, το σκανάρεις με μια σειρά αλλά να το μεταφέρεις, να το κάνεις powerpoint..., το PDF δεν βολεύουν στην ανάγνωση βιβλίων, powerpoint. Το PDF ρολλάρει προς τα κάτω και είναι πιο δύσκολο, ενώ το άλλο, τσακ τσακ *δείξη με δάκτυλο*, γυρίζουν οι σελίδες. Οι κάποιες άλλες, ψηφιακές εφαρμογές, όπως το storyjumper, το δουλέψαμε αρκετά και αυτό.

E: Ναι, το storyjumper, το είδαμε εμείς πέρυσι στην πρακτική, ως ένα εργαλείο.

A: Ναι, το storyjumper και το book- creator, που εκεί βάζαμε ζωγραφιές των παιδιών και είχαμε κάνει και ψηφιακό βιβλίο με τα παιδιά και τις ζωγραφιές τους και όλα αυτά.., κάτι που το κάνουμε και στην τάξη ούτως σια άλλως.

E: Ωραία, τέλεια.

E.10. Τι προτείνετε για τη βελτίωση/ υποστήριξη της τηλεεκπαίδευσης;

Απάντηση:

Σιωπή, αναβάθμιση του δικτύου, γιατί κολλούσε..., σε πανελλαδικό επίπεδο, όχι μόνο του σχολικού δικτύου., γενικά. Φθηνότερο, γιατί κάποιοι δεν είχαν WI-FI και μπαίνανε με δεδομένα, οπότε, δεν μπαίνανε..., γιατί είχαν τελειώσει τα δεδομένα από το κινητό, γιατί οι άνθρωποι δεν είχαν Internet στο σπίτι. Εμ., αυτό που υστερώ, αυτό θα στο πω προσωπικά, και το συζητούσα και με συνάδελφο, αλλά πιο πολύ προσωπική άποψη.., είναι στην μεθοδολογία της συγκεκριμένης εκπαίδευσης. Δεν μπορείς να δουλέψεις ομαδοσυνεργατικά στα νήπια. Δεν

μπορείς να κάνεις πράγματα, το project πρέπει να προσαρμοστεί, δεν είναι όπως είναι μέσα στην τάξη.

Για τα Νήπια, νήπια, νήπια μιλάμε!

Ε: Ναι, ναι!

Α:Στις άλλες βαθμίδες είναι αλλιώς, μπορεί να βγει το project, μπορεί να βγει η ομαδοσυνεργατική. Στα Νήπια, δεν βγαίνει..., πρέπει να έχεις τον γονιό από δίπλα οπωσδήποτε. Θεωρώ ότι δεν βγαίνει με τις γνώσεις που έχω τώρα, ουσιαστικά, όπως πραγματικά πρέπει να βγει. Αν υπάρχουν κάποιοι άλλοι τρόποι, κάποια άλλη μεθοδολογία, κάποια άλλα στάδια, βήματα, δεν ξέρω εγώ τι..., να τα μάθω. Για να κάνω ένα project εξ αποστάσεως, γίνεται;..., Δεν ξέρω αν γίνεται. *Γέλιο*.

Ένα σχέδιο δράσης. Γίνεται; Δεν ξέρω.. Ουσιαστικά λέμε τώρα, όχι να πω ότι το κάνα, άμα θες στο οργανώνω στο κάνω, Εγώ..., το θέμα είναι με τα παιδιά να γίνει...

Ε: Ναι εντάξει, λογικό... Αυτή ήταν η συνέντευξη, θα σταματήσω τώρα την μαγνητοφώνηση, ευχαριστώ πάρα πολύ.

Α: Να είσαι καλά, εγώ ευχαριστώ.

ΑΠΟΜΑΓΝΗΤΩΦΩΝΗΣΗ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ ΝΟΥΜΕΡΟ ΤΕΣΣΕΡΑ:

Ε1 (α): Τι διδακτικές πρακτικές- προσεγγίσεις ακολουθήσατε στη διάρκεια της τηλεκπαίδευσης;

Απάντηση:

Λοιπόν, καταρχάς, κατά την διάρκεια της τηλεκπαίδευσης μας είχαν πει να μην προχωρήσουμε με την ύλη και ότι τα μαθήματα που θα γίνονται θα είναι επαναληπτικά, μέχρι να ανοίξουν ξανά τα σχολεία. Επειδή, για εμάς ήταν κάτι τελείως καινούργιο, για όλους βασικά, όχι μόνο για τους εκπαιδευτικούς αλλά και για τους μαθητές και για τους γονείς, δόθηκε περισσότερη βαρύτητα στις επαναλήψεις και σαν στόχος, ένας από τους στόχους, ο κυριότερος για τις επαναλήψεις, ήταν να αποκτήσουν και τα παιδιά μια εξοικείωση πάνω στην όλη διαδικασία της τηλεκπαίδευσης. Γιατί, κακά τα ψέματα, είναι κάτι που θα συναντήσουν αργότερα στη ζωή τους. Οπότε, επειδή ήταν κάτι καινούργιο και επειδή το σχολείο ήταν σε ένα ιδιαίτερο μέρος με όχι..., πολύ ευκατάστατο, ας πούμε, κύρος..., αγρότες ήταν οι περισσότεροι γονείς και κτηνοτρόφοι, δεν μπορούσαμε να πιέσουμε ιδιαίτερα τα παιδιά να παρακολουθήσουν όλα την τηλεκπαίδευση, γιατί αρκετοί γονείς δεν είχαν και την δυνατότητα να το κάνουν, δεν διέθεταν τα μέσα, δεν είχαν σύνδεση στο δίκτυο και δεν είχαν και τις συσκευές να το κάνουν. Οπότε, σαν αρχή, επειδή ήταν κάτι πολύ καινούργιο, προσπάθησα να κρατήσω λίγο την δομή του σχολείου και των μαθημάτων, το πώς κινούνταν όλο το σχολείο. Οπότε, δημιούργησα στην πλατφόρμα Eme, ομαδούλες για κάθε μάθημα και μέσα σε αυτά τα μαθήματα, μαζί με τα κεφάλαια που είχα πιάσει ξεχωριστά, οπότε μαζί με τις επαναληπτικές δραστηριότητες που κάναμε, κάποια videos που χρησιμοποίησα και τα φυλλάδια που έδινα για τους μαθητές, αρκετοί από αυτοί συνεργάστηκαν σε κάποιες δραστηριότητες, κατάφεραν να συνεργαστούν ακόμα και με τους συμμαθητές τους, είχαμε δραστηριότητες ομαδικές, οπότε όσοι είχαν την δυνατότητα, μπόρεσαν και συνεργάστηκαν, και είχαν χαρεί πάρα πολύ για αυτό. Οπότε, κυρίως, ήταν ατομική εργασία μέσα από τις φωτοτυπίες και ομαδική μέσα από κάποιες

δραστηριότητες. Επίσης, σχεδόν σε όλα τα μαθήματα, από κάθε πλατφόρμα, σου δίνεται η δυνατότητα, να γίνει συζήτηση, μέσα από comments ας πούμε, οπότε, πολλές φορές, έκανα κάποιες ερωτήσεις, άφωνα κάποιες ερωτήσεις, στον τοίχο κάθε μαθήματος, εκείνου του συγκεκριμένου μαθήματος, οπότε ξεκινούσε συζήτηση από κάτω με τα σχόλια των μαθητών. Οπότε λειτουργούσε έτσι λίγο σαν φόρμα για να ανταλλάσσουν απόψεις. Οπότε, έτσι κύλησε, λίγο πιο παραδοσιακά και συμπεριφοριστικά.

E1 (β): Πώς χρησιμοποιήθηκε η τεχνολογία/ ΤΠΕ με τα νήπια ή τους μαθητές/ τριες;

Απάντηση:

Εεεμ..., λοιπόν, όπως σας είπα, η πλατφόρμα χρησιμοποιήθηκε για να 'δέσει', για να υπάρχει μια συγκεκριμένη ροή, εεε..., στη διδασκαλία και σε όλα τα μαθήματα, οπότε τα παιδιά ήξεραν το πρόγραμμα τους, ότι την Δεύτερα έχουν γλώσσα, γλώσσα, μαθηματικά, μελέτη περιβάλλοντος..., οπότε ήξεραν και έμπαιναν στην πλατφόρμα, σε κάθε μάθημα και έβλεπαν το υλικό που είχα αναρτήσει εγώ. Τώρα..., εμ..., χρησιμοποιήθηκαν αρκετά εργαλεία στην πλαισίωση του μαθήματος και των δραστηριοτήτων, κυρίως για τον σχεδιασμό των δραστηριοτήτων όμως, άρα, τα παιδιά πέρα του υπολογιστή και την χρήση της πλατφόρμας, δεν χρησιμοποίησαν την τεχνολογία με κάποιο άλλο τρόπο.

E2 (α). Τι δραστηριότητες έγιναν;

E2 (β). Ποια λογισμικά χρησιμοποιήθηκαν και με ποιο τρόπο;

Απάντηση:

Εμ..., τι δραστηριότητες έγιναν..., χρησιμοποιήθηκαν δραστηριότητες κυρίως για την εμπέδωση της ύλης που έχει διδαχθεί. Αρχικά, χρησιμοποιήθηκαν κάποιο εποπτικό υλικό για να θυμηθούμε κάποια πράγματα που είχαμε κάνει ήδη, μέσω του Youtube, κάποια videos, κάποιες εικόνες. Έπειτα, πάνω σε αυτή την ύλη σχεδιάστηκαν δραστηριότητες μέσα από διάφορα εργαλεία, όπως το φωτόδεντο που πήραμε κάποιες έτοιμες δραστηριότητες που μας έδινε το Υπουργείο, έφτιαξα δικές μου από το workwall, book a play, εμ..., από το learning apps και χρησιμοποιήθηκε, επίσης, η δυνατότητα που έδινε το eme, eme contact, να φτιάξεις δραστηριότητες, όπου είχε ένα πλήθος δραστηριοτήτων που μπορούσες να φτιάξεις. Βέβαια, σε πρώτη φάση, ήταν αρκετά δύσκολο, βασικά ήταν αδύνατον, να χρησιμοποιηθεί αυτό το πράγμα, γιατί η πλατφόρμα του eme τον πρώτο καιρό υπολειτουργούσε και είχε αρκετά σφάλματα. Οπότε, κάπως έτσι έγιναν δραστηριότητες.

E3(α). Μπορείτε να αναφέρετε ένα παράδειγμα δραστηριότητας (διδασκαλίας) στη γλώσσα (μέσω τηλεκπαίδευσης);

E3(β). Μπορείτε να αναφέρετε ένα παράδειγμα δραστηριότητας (διδασκαλίας) στα μαθηματικά/ περιβάλλον (μέσω τηλεκπαίδευσης);

Απάντηση:

Λοιπόν, επειδή, όπως σας είπα, τα μαθήματα ήταν επαναληπτικά και στην γλώσσα και στα μαθηματικά, η ροή ήταν συγκεκριμένη. Δηλαδή, ξεκινούσαμε από ένα σημείο, ένα συγκεκριμένο μάθημα και τι γινότανε..., το πλαισιώναμε με όσα περισσότερα εποπτικά υλικά μπορούσαμε, με βίντεο, με εικόνες, με την δική μου φωνή, με ηχογραφήσεις, ώστε να εξηγήσω κάποια πραγματάκια. Μετά, πάνω σε αυτό, πάνω αυτό που τα παιδιά μόλις άκουσαν και

υποτίθεται ήταν η θεωρία, ας το πούμε έτσι, κάναμε κάποιες δραστηριότητες online, με τα εργαλεία αυτά που ανέφερα πριν και στην συνέχεια, αφού, είχαν εξασκηθεί, τους είχα δώσει και μια φωτοτυπία, την οποία, ο καθένας είτε μπορούσε να εκτυπώσει, αν είχαν την δυνατότητα, ή μπορούσαν να γράψουν κατευθείαν τις απαντήσεις τους σε ένα τετράδιο. Έπειτα, οι γονείς μου το έστειλαν είτε με email αυτό το πράγμα, είτε με φωτογραφία μέσω viber. Εγώ το διόρθωνα και τους έστελνα πίσω την ανατροφοδότηση. Και κάτω από κάθε μάθημα, με την ολοκλήρωση του, είχε την δυνατότητα του forum, ας πούμε έτσι, να ξεκινήσει μια συζήτηση με βάση κάποιες ερωτήσεις που έκανα εγώ.

E: Στα Μαθηματικά πως γίνονταν οι δραστηριότητες;

A: Πάνω- Κάτω με τον ίδιο τρόπο γινόταν και με τα Μαθηματικά, με την χρήση φωτοτυπιών και μέσω της πλατφόρμας που χρησιμοποιούσαμε.

E: Α ωραία.

E4. Τι είδους υποστήριξη είχατε (και από πού) για την τηλεκπαίδευση;

Απάντηση:

Όταν ξεκίνησε όλο αυτό με την ασύγχρονη διδασκαλία, την πρώτη φορά που ξεκίνησε, ξεκίνησε πάρα πολύ ξαφνικά. Δηλαδή, κλείσαμε..., υπήρχαν φήμες, δύο-τρεις μέρες πριν, ότι θα κλείσουμε, κλείσαμε, μια εβδομάδα μείναμε χωρίς να ξέρουμε τι θα γίνει και ξαφνικά μας είπαν ότι ξεκινάει η τηλεκπαίδευση, όπου είτε ασύγχρονα μπορούσαμε είτε σύγχρονα, όσοι θέλανε, δεν μας είπαν ότι είναι υποχρεωτικό, ήταν προαιρετική,...εε..., επομένως, πολλοί επιλέξαμε την ασύγχρονη εκπαίδευση, μέχρι να βρούμε τα πατήματα μας. Δυστυχώς δεν είχαμε καμία υποστήριξη, πράγμα που το αναγνωρίζει, το αναγνώρισε μάλλον και η Υπουργός, η οποία έχει πει..., μας ευχαρίστησε που κρατήσαμε το εκπαιδευτικό σύστημα όρθιο όταν χρειάστηκε, εμ..., από εκεί και πέρα, ο καθένας με τις δικές του γνώσεις, με δική του προσωπική δουλειά, πολύ, πολύ ψάξιμο στο Internet, για να δούμε πως λειτουργεί...εμ, πως λειτουργούν αυτές οι πλατφόρμες, πως λειτουργούν αυτά τα εργαλεία..., ε..., κάποιιοί ήμασταν τυχεροί, εγώ προσωπικά δηλαδή, ήμουν τυχερός γιατί και στο μεταπτυχιακό μου είχα κάνει αντίστοιχο μάθημα εξ αποστάσεως εκπαίδευση, οπότε ήξερα αρκετά εργαλεία και ήξερα πάνω- κάτω πως κινείται η όλη διαδικασία. Γίνανε κάποιες επιμορφώσεις από το Υπουργείο αργότερα, λίγο αργότερα και επίσης υπήρχε και συνεχώς ένα τηλέφωνο επικοινωνίας, μια ομάδα υποστήριξης, ανά περιφέρεια, που μπορούσε κάποιος να πάρει τηλέφωνο, αλλά αυτό ήταν κυρίως για τεχνικά θέματα, αν δεν κάνω λάθος.

E: Α, κατάλαβα, ευχαριστώ.

E.5. Ποια υπήρξαν, κατά τη γνώμη σας, τα πιο σημαντικά εμπόδια- μειονεκτήματα στην εφαρμογή της τηλεκπαίδευσης;

Σιωπή..., κυρίως, κυρίως το γεγονός ότι αρκετά παιδιά, στην αρχή, δεν είχαν πρόσβαση. Δεν είχαν ηλεκτρονικούς υπολογιστές, είχανε, μπορεί να είχανε, ένα για παράδειγμα, ένα κινητό στην οικογένεια, ε..., ή μπορεί να μην είχανε σύνδεση στο διαδίκτυο ή μπορεί να ήτανε πολλά αδέρφια στην ίδια οικογένεια, οπότε, έπρεπε να βρουν λίγο χρόνο, να μοιράσουν σωστά τον χρόνο τους, ώστε να έχουν όλοι πρόσβαση στην τηλεκπαίδευση. Βέβαια, μετά έγιναν κάποια βήματα, ελάχιστα βέβαια, για να έχουν κάποια παιδιά πρόσβαση, δόθηκαν κάποια

tamplet, ανά σχολείο, αλλά πολύ λίγα, ε..., μετά, αν θυμάμαι καλά, η πρόσβαση στις πλατφόρμες τις εκπαιδευτικές, το eme και το e-class, μέσα από τα δεδομένα της κινητής τηλεφωνίας έγινε δωρεάν, για να μην υπάρχει κάποια χρέωση, οπότε, όσοι είχαν κινητό τηλέφωνο με σύνδεση, μπορούσαν να συνδεθούν στις πλατφόρμες αυτές, βέβαια δεν μπορούσαν να παρακολουθήσουν το άλλο υλικό, όπως βιντεάκια από το Youtube, γιατί εκεί υπήρχε χρέωση, οπότε, δεν ήταν τόσο εύκολο για αυτούς. Ένα πρόβλημα ήταν αυτό, αργότερα, ε..., παρουσιάστηκε, στην αρχή το αντιμετώπισαν τα παιδιά με ενθουσιασμό όλο αυτό, μετά όμως που τα παιδιά μένουν έξω της εκπαιδευτικής διαδικασίας, εκτός του σχολείου μάλλον, όχι της εκπαιδευτικής διαδικασίας, του σχολείου που έχουν επαφή με τους συμμαθητές τους λίγο πιο άμεσο, ε..., φάνηκε ότι άρχισαν να κουράζονται τα παιδιά λίγο και μας το έλεγαν και οι ίδιοι οι γονείς, ε..., δεν ήταν πολύ καλό για τα παιδιά να κάθονται μπροστά σε έναν υπολογιστή και έτσι όπως είχε γίνει όλο αυτό το πράγμα. Χάθηκε η αμεσότητα του μαθήματος, δηλαδή, δεν ήταν τόσο ζωντανό, ας πούμε, όπως το δια ζώσης, νομίζω πως όλοι το καταλαβαίνουμε αυτό, εεε..., επίσης, πολλοί γονείς δεν μπορούσαν πολλοί γονείς να υποστηρίξουν τα παιδιά γιατί εργάζονταν το πρωί και τα παιδιά μπορεί να ήταν μόνα τους ή με τις γιαγιάδες και τους παππούδες και δεν μπορούσε να τα βοηθήσει, ε..., αυτό που σας είπα, ότι δεν επιμορφώθηκαν έγκυρα, δηλαδή άργησε λίγο να βοηθηθούμε για το πως θα λειτουργήσουμε στην όλη διαδικασία, ήρθαν βέβαια μετά κάποια ΦΕΚ, κάποιες οδηγίες ας πούμε, αλλά σε πρώτη φάση, ήμασταν τελείως μόνοι μας. Επίσης, οι πλατφόρμες που δόθηκαν το eclass και το eme, αντιμετώπισαν πάρα πολλά προβλήματα στην αρχή, ε..., σε σημείο που ήταν αδύνατο να δουλέψουμε γιατί ήταν φορτωμένο το δίκτυο, φορτωμένες οι πλατφόρμες και πολλές φορές έβγαζε σφάλματα όταν πήγαινες να αναπτύξεις μια δραστηριότητα ή να υποβάλλεις κάτι, εμ..., εμφάνιζε σφάλμα και για να το λύσουμε αυτό, πολλές φορές, αναγκαστήκαμε να..., μάλλον το πρώτο διάστημα, να δουλεύουμε νύχτα, τύπου δύο, τρεις ώρα την νύχτα, που το σύστημα ήταν ανάλαφρο και μπορούσαμε να ανεβάσουμε και να αναπτύξουμε τις δραστηριότητες μας και τις οδηγίες μας και το υλικό μας και όλα. Και τέλος, νομίζω, πως τα παιδιά που αντιμετώπιζαν τις περισσότερες δυσκολίες μαθησιακά και συμπεριφορικά, εκεί λίγο, δυσκολεύτηκαν να παρακολουθήσουν την ροή, όπως θα ήθελαν και θα έπρεπε.

E.6. Ποια υπήρξαν, κατά τη γνώμη σας, τα πιο σημαντικά πλεονεκτήματα στην εφαρμογή της τηλεεκπαίδευσης;

Απάντηση:

Γέλιο..., Νομίζω το πιο σημαντικό είναι ότι εξοικειώθηκαν με την όλη διαδικασία, εξοικειώθηκαν με την τηλεεκπαίδευση, με το πως λειτουργεί μια τηλεεκπαίδευση ως προς αυτό το βαθμό, σαν το ψηφιακό προγραμματισμό, γιατί γνώρισαν διάφορα εργαλεία, δόθηκε η δυνατότητα στο κάθε παιδί να δουλέψει με τον δικό του ρυθμό, τουλάχιστον, έτσι έκανα εγώ, από την στιγμή που έδινα τις δραστηριότητες και το υλικό που έπρεπε να δουλέψουν στο σπίτι, εεε..., είχαν περιθώριο ας πούμε μιας ημέρας, που θα μου έστελναν ας πούμε την επόμενη ημέρα το πρωί, οπότε ο καθένας είχε τον δικό του τρόπο για να εργαστεί. Αυτά σχετικά με τα πλεονεκτήματα.

E.7. Τι είδους επικοινωνία υπήρξε με τους γονείς των νηπίων/ μαθητών;

Ποιος ο ρόλος των γονιών/ κηδεμόνων στη διάρκεια της τηλεεκπαίδευσης;

Απάντηση:

Θα έλεγα συνεχόμενη επικοινωνία, πολύ συχνή, ειδικά τις πρώτες ημέρες, όπου και οι ίδιοι οι γονείς δεν ξέρανε πως πρέπει να το κάνουν, όπως σας είπα και το μέρος ήταν τέτοιο που οι γονείς δεν ήταν εξοικειωμένοι με την τεχνολογία ας πούμε, οπότε τις πρώτες ημέρες ήμασταν συνεχώς πάνω από ένα τηλέφωνο, στο Viber. Η επικοινωνία μου, με τους γονείς γινόταν κυρίως μέσω τηλεφώνου, κυρίως μέσω μιας ομάδας στο viber που είχα φτιάξει προκειμένου να τους ενημερώνω όλους και να ρωτάνε και αυτοί αν θέλουν κάτι, αν έχουν κάποια απορία ώστε να βλέπουν και οι άλλοι τις απαντήσεις, αλλά και μέσω email, αυτή ήταν η επικοινωνία μας. Οπότε, η επικοινωνία ήταν, σε πρώτη φάση, για να μπορέσει να λειτουργήσει όλο αυτό, το τι έπρεπε να κάνουν και το τι έπρεπε να γίνει και στην συνέχεια, η επικοινωνία γινόταν πάλι μέσω τηλεφώνου και viber, για απορίες που μπορεί να είχαν τα παιδιά, για κάποιες διευκρινήσεις που ζητούσαν οι γονείς, οπότε εγώ έδινα τις οδηγίες, και πάλι μέσω email και φωτογραφιών, μέσω viber, για τις εργασίες των παιδιών, ώστε εγώ να μπορώ να τις διορθώσω και να στείλω πίσω την ανατροφοδότηση.

E: Άρα ο ρόλος τους ήτανε πολύ ενεργητικός, θα έλεγε κάποιος.

A: Ναι, ναι, ναι!!

E: Ωραία.

E.8. Ποιες ήταν οι εμπειρίες των νηπίων/ μαθητών σας, στη διάρκεια της τηλεκπαίδευσης; (π.χ., εμπλοκή με το μάθημα, με την τεχνολογία, αντιδράσεις, συναισθήματα).

Απάντηση:

Αρχικά ήταν ενθουσιασμένα, δηλαδή ήταν κάτι καινούργιο, εντάξει τα παιδιά και η τεχνολογία και το κάτι καινούργιο, κάτι κάνει στο μυαλουδάκι τους, οπότε, αρχικά ήταν ενθουσιασμένα. Τις δραστηριότητες, για παράδειγμα, που είχανε μέσα από διάφορα εργαλεία, μπορεί να τις κάνανε και δύο- τρεις φορές. Τους άρεσε τόσο πολύ να ασχολούνται με αυτά. Εμ..., όπως σας είπα και στην αρχή και εμένα ο στόχος μου ήταν να δημιουργήσω αυτό το κλίμα, δεν ήθελα να πιεστούν τα παιδιά και να νιώσουν ότι είναι κάτι τρομακτικό, οπότε, στην αρχή, μέσα από κάποια χιουμοριστικά, έτσι, για παράδειγμα, τους είχα πει στην αρχή να μου ανεβάσουν φωτογραφία αν έχουν κάποιο κατοικίδιο, για να κάνουμε μια συζήτηση πάνω από αυτό, οπότε, να νιώσουν και εκείνα λίγο πιο ανάλαφρα, να το νιώσουν σαν ένα σημείο συζήτησης και όχι σαν κάτι υποχρεωτικό που είναι πάνω από το κεφάλι τους και πρέπει να γίνει ας πούμε. Οπότε στην αρχή, το αντιμετώπισαν πάρα πολύ ωραία, υπήρχε στην αρχή αρκετά μεγάλη συμμετοχή, οι γονείς ήταν αρκετά δεκτικοί σε όλη αυτή τη διαδικασία. Όσο περνούσε ο καιρός όμως, όπως σου είπα, και κυρίως νομίζω γιατί υπήρχε όλη εκείνη η παραφιλολογία, μάλλον όλες αυτές οι φήμες που ακούγονταν ότι θα ανοίξουμε και τελικά δεν ανοίγαμε ή ότι δεν θα ανοίξουμε και τελικά θα ανοίξουμε, εμ..., κουραστήκαμε όλοι. Κυρίως οι γονείς και το μεταφέρανε και στα παιδιά αυτό το πράγμα, οπότε, χάθηκε και λίγο η συνέπεια στην όλη, ας πούμε, παρακολούθηση της ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης.

E: Ναι, κατάλαβα.

A: Οπότε νομίζω αυτό. Αλλά, αυτό νομίζω ήταν την τελευταία εβδομάδα, ίσως, κυρίως έγινε πιο έντονο. Ειδικά, όταν αρχίσανε να υπάρχουν οι φήμες ότι θα ανοίξουμε, πλέον, αρκετά παιδιά σταμάτησαν να παρακολουθούν.

E.9. Ποια ήταν τα δικά σας συναισθήματα όταν εφαρμόζατε την τηλεκπαίδευση στη διδασκαλία;

Απάντηση:

Αρχικά, όταν ξεκίνησε όλο αυτό, πίεση και άγχος. Γιατί, δεν ξέραμε τι ακριβώς πρέπει να γίνει, δεν ξέραμε πως να το κάνουμε, δεν ξέραμε τι θα λειτουργήσει, τι δεν θα λειτουργήσει, οπότε σε πρώτη φάση, νομίζω πως ήτανε κάτι που αντιλαμβανόμασταν σαν κάτι πολύ μεγάλο, που πρέπει να φανούμε άξιοι των περιστάσεων. Εμ..., εκνευρισμό σίγουρα όταν βλέπαμε ότι, ε..., οι πλατφόρμες είχαν προβλήματα, ήταν πολύ αργές..., πολλές φορές μπορεί να καθόσουν σαρανταπέντε λεπτά με μία ώρα για να ανεβάσεις το υλικό και ξαφνικά να έμπαινες και να έβλεπες ότι δεν είχε ανέβει τίποτα. * Γέλιο*, να έκανε, ας πούμε, ένα σφάλμα, να παρουσίαζε ένα σφάλμα η πλατφόρμα και μετά όταν επέστρεφες να μην υπήρχε τίποτα. Οπότε ήταν αρκετά δύσκολο σε πρώτη φάση, νιώθαμε, επίσης, την ευθύνη. Έτσι, όταν, αντιλαμβάνεσαι ότι σε ένα σχολείο που αρκετά παιδιά δεν έχουν τα μέσα να παρακολουθήσουν..., εκεί κάπως, δεν θέλεις αυτά τα παιδιά να μείνουν πίσω, επειδή, δεν έχουν αυτή την δυνατότητα. Προσπαθήσαμε να βρούμε τρόπους, πολλές φορές, στέλναμε το υλικό στο σχολείο, στον Διευθυντή, να τα εκτυπώσει αυτός και να τα παραλάβουν οι γονείς από το σχολείο, τουλάχιστον να μπορέσουν να δουλέψουν έτσι. Ακόμα, ξέρω και συναδέλφους, οι οποίοι, δίνανε ραντεβού με τους γονείς και είχαν μια συνάντηση, ας πούμε, για να τους μοιράσουν κάποιο υλικό. Οπότε υποστηρίξαμε αποκλειστικά το σύστημα. Και σίγουρα, για εμένα, ήταν κάτι όμορφο γιατί, όπως σου είπα, αντιλαμβάνομαι την σημασία της τηλεκπαίδευσης και νομίζω η τηλεκπαίδευση, όπως φαίνεται και όλας θα μείνει..., θα μείνει.

E: Δεν είναι αρνητικό το ότι θα μείνει, το θέμα είναι πως θα μείνει.

A: Το πως θα μείνει, ακριβώς! Σε κάθε περίπτωση όμως, το να έχεις μια εξοικείωση με την τηλεκπαίδευση είναι αρκετά σημαντικό.

E.10. Τι προτείνετε για τη βελτίωση/ υποστήριξη της τηλεκπαίδευσης;

Απάντηση:

Γέλιο

A: Της ασύγχρονης; ..., της τότε ασύγχρονης; ..., της σύγχρονης; Της πλέον σύγχρονης;

E: Γενικότερα ναι και για τα δύο μπορείτε να αναφέρετε αν θέλετε.

Γενικότερα για την υποστήριξη, την βελτίωση της τηλεκπαίδευσης σε γενικό βαθμό.

A: Αρχικά, αρχικά, νομίζω είναι πάρα πολύ σημαντικό να εξασφαλίσουμε ότι όλοι οι μαθητές θα έχουν πρόσβαση...

E: στο διαδίκτυο.

A: Στην τηλεκπαίδευση. Στο διαδίκτυο και όχι μόνο. Ναι, στο διαδίκτυο, αν το δούμε έτσι και με τα μέσα, τα κατάλληλα μέσα, τις κατάλληλες συσκευές και το δίκτυο. Δόθηκαν, βέβαια λύσεις ως προς αυτή την κατεύθυνση έτσι, ακόμα και τηλεφωνικά μπορούσε να συνδεθεί κάποιος, μέσω τηλεφώνου, δόθηκε αυτή η δυνατότητα.

Άλλα νομίζω πως η διαφορά στις μεγάλες πόλεις και τα χωριά, στο ποσοστό συμμετοχής στην τηλεκπαίδευση, νομίζω ήταν αρκετά μεγάλη.

E: Ναι ε;

A: Ναι, είναι αρκετά μεγάλη και κυρίως γιατί, στα μικρότερα μέρη και στα χωριά, από τι καταλάβαινα, και οι ίδιοι οι γονείς δεν είχαν τις γνώσεις να κάνουν κάτι τέτοιο και αντιμετώπιζαν την τεχνολογία με μεγαλύτερο φόβο και με μικρότερη διάθεση, ας πούμε, να γνωρίσουν κάτι καινούργιο. Οπότε, πρέπει να γίνουν βήματα προς αυτή την κατεύθυνση, βέβαια, το καλό είναι, αυτό που σου είπα, ότι ο ψηφιακός γραμματισμός των μαθητών, πλέον, δεν έχει καμία σχέση με αυτόν, των προηγούμενων ετών έτσι, τα παιδιά πιάνουν κατευθείαν τα κινητά και ..., οι κλήσεις μέσω τηλεφώνων και οι βίντεο κλήσεις είναι κάτι πολύ συνηθισμένο για αυτούς, οπότε, δεν θεωρώ ότι θα είναι τόσο δύσκολο για αυτά τα παιδιά. Βέβαια, τι μπορούμε να βελτιώσουμε σε αυτό..., χμ..., σίγουρα ένα πιο δομημένο πλαίσιο, ε..., εργασίας για τους εκπαιδευτικούς, γιατί υπάρχει μια μεγάλη διαφορά. Και τι εννοώ.. διδασκαλίας-τηλεργασίας. Γιατί, υπάρχει μεγάλη διαφορά, ανάμεσα στο τρόπο που διδάσκουν οι εκπαιδευτικοί. Οπότε, ίσως ένας κορμός και κάποιες..., λίγο πιο προοδευτικές οδηγίες για τους εκπαιδευτικούς, γιατί υπάρχει μια μεγάλη διαφορά ηλικίας ανάμεσα στους εκπαιδευτικούς, οπότε συνήθως, οι εκπαιδευτικοί, μικρότερης ηλικίας έχουν και αυτοί εξοικείωση με την τεχνολογία, οπότε μπορούν και χειρίζονται περισσότερα εργαλεία. Ενώ, εκπαιδευτικοί μεγαλύτερης ηλικίας και αυτοί δεν θέλουν και δεν γνωρίζουν πως να ασχοληθούν με αυτά. Οπότε ναι, να υπάρξει ένα ενιαίο πλαίσιο διδασκαλίας πάνω στην τηλεκπαίδευση, βέβαια αυτό προϋποθέτει αρκετά μεγάλη οργάνωση και συζήτηση έτσι. Κατάλληλο υλικό, επίσης, το να διδάσκεις, για παράδειγμα, ε.., το βιβλίο που είναι σχεδιασμένο για την δια ζώσης διδασκαλία, να το διδάσκεις σε εξ αποστάσεως διδασκαλία, δημιουργεί κάποια προβλήματα. Οπότε, ίσως κάποιο, έτσι, υλικό για τέτοιες περιστάσεις. Σίγουρα, όμως, να δοθεί μια πρόσβαση και δυνατότητα και στους εκπαιδευτικούς, γιατί το όλο σύστημα βασίστηκε στα μέσα που είχαν οι εκπαιδευτικοί. Δινόταν η δυνατότητα στα σχολεία, να πάνε οι εκπαιδευτικοί να κάνουν την τηλεκπαίδευση τους, αλλά ξέρουμε πολύ καλά, ότι σε ένα πολύ μεγάλο σχολείο, για παράδειγμα δώδεκα θέσεις και πάνω, αν πάνε όλοι οι εκπαιδευτικοί να διδάξουν εκεί, δεν επαρκούν οι υπολογιστές. Νομίζω, θα έπρεπε να γίνει μια κίνηση προς αυτή την κατεύθυνση προς τα εκεί.

E: Ναι, κατάλαβα. Έχετε να προσθέσετε κάτι άλλο;

A: Νομίζω πως όχι.

E: Εντάξει, ευχαριστώ πολύ για τον χρόνο σας.

ΑΠΟΜΑΓΝΗΤΩΦΩΝΗΣΗ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ ΝΟΥΜΕΡΟ ΠΕΝΤΕ:

E1 (α): Τι διδακτικές πρακτικές- προσεγγίσεις ακολουθήσατε στη διάρκεια της τηλεκπαίδευσης;

Απάντηση:

Ήμασταν και ήμουν ένας συνδυασμός διδακτικών προσεγγίσεων. Ζητήσαμε και φυλλάδια, τα οποία τα παιδιά συμπλήρωναν πάνω στην οθόνη ή χρειαζόταν να γράψουνε, αλλά και πιο εναλλακτικά. Με πλαστελίνες, με κατασκευές, με διάφορες δραστηριότητες ζωντανού χαρακτήρα. Δηλαδή, ήμασταν ένας συνδυασμός, δεν θα έλεγα ότι ήμουν παραδοσιακή.

E1 (β): Πώς χρησιμοποιήθηκε η τεχνολογία/ ΤΠΕ με τα νήπια ή τους μαθητές/ τριες;

Απάντηση:

Ναι..., τα νήπια γενικότερα είναι αρκετά..., εξοικειωμένα, γνωρίζουν αρκετά πράγματα για την τεχνολογία, όμως, δεν τους πολύ άρεσε, να σου πω την αλήθεια, η τηλεκπαίδευση γιατί χρειαζόταν να κάθονται σε μια καρέκλα, μπροστά από μια οθόνη και αυτό δεν ήταν και ότι καλύτερο. Ήταν μέσα στο σπίτι και όλα με τους γονείς και ο μπαμπάς και η μαμά πάντοτε δεν μπορούν να κρατήσουν το παιδί, όπως το κρατάμε εμείς στο σχολείο, είναι και το περιβάλλον που ευθύνεται και όλας. Αυτά τα παιδιά, τα οποία, συμμετείχαν στην τηλεκπαίδευση συχνά, δηλαδή κάθε μέρα, θεωρώ, ότι είχαν κάποια εξέλιξη μέσω της τηλεκπαίδευσης. Αυτά τώρα τα παιδιά, που κάνανε πολλές απουσίες, είχανε σοβαρά θέματα και σε σχέση με την τηλεκπαίδευση αλλά και με την εκπαιδευτική διαδικασία γενικότερα. Οπότε θα σου πω, ότι είμαι λίγο στην μέση. Υπήρξαν παιδιά, που κατάφεραν να ανταπεξέλθουν στο φαινόμενο της τηλεκπαίδευσης και να χειριστούν με ευκολία την τεχνολογία και άλλα παιδιά τα οποία ακόμα και τώρα δυσκολεύονται, αλλά και για υλικοτεχνικό εξοπλισμό, καθώς κάποια παιδιά δεν είχαν πρόσβαση στο διαδίκτυο και δεν μπαίνανε. Επομένως και εγώ τάσσομαι κατά της τηλεκπαίδευσης, γιατί κάναμε και καιρό, όμως το προτιμούσα από το να μην κάναμε καθόλου.

E: Ναι, κατάλαβα, ευχαριστώ.

E2 (α). Τι δραστηριότητες έγιναν;

Απάντηση:

Λοιπόν, κάναμε δραστηριότητες... Μιλήσαμε για την οικογένεια, τα Χριστούγεννα που ήρθανε, για την 25^η Μαρτίου, τα αποδημητικά πουλιά. Δραστηριότητες τώρα έγιναν, κάναμε πάρα πολλά πράγματα..., μαγειρέψαμε, παίζαμε με τροχούς μουσικοκινητικά πράγματα, διαβάσαμε παραμύθια με αφήγηση και περιγραφή, παίζαμε πάρα πολύ με πλαστελίνες και γράψαμε πράγματα με πλαστελίνες. Παίζαμε πάρα πολύ με τα χρώματα και με την αντιστοίχιση χρώματος και αριθμού. Ακόμα, μιλήσαμε για τα αποδημητικά πουλιά, στο είπα αυτό, μιλήσαμε για την ελιά, τα επαγγέλματα, για τις δουλειές της μαμάς στο σπίτι, μιλήσαμε για τα είδη σπιτιών, μιλήσαμε για τον χειμώνα, γιατί είχαμε αλλάξει εποχή και είχαμε μπει στον χειμώνα, εμ..., τι άλλο; Σίγουρα ξεχνάω κάτι.

A! Μιλήσαμε, για την Καθαρά Δευτέρα, κάναμε κατασκευές για την Καθαρά Δευτέρα. Εμ..., ναι, ως επί το πλείστον, κάναμε και..., η συνάδελφος ήταν υπέρ στο να γράφουν τα παιδιά και να έχουν καλή εξοικείωση με το μολύβι, εμένα, μου άρεσε περισσότερο το κομμάτι, το οποίο, είχε να κάνει με το παραμύθι, το οποίο είχε να κάνει με τις κατασκευές, αν και οι κατασκευές ήταν λίγο μια αποτυχία, γιατί τις έκαναν οι γονείς και όχι τα ίδια τα παιδιά, αλλά τέλος πάντων. Δεν θυμάμαι κάτι άλλο..., δεν ξέρω αν σου έχω απαντήσει και εκατό τοις εκατό σωστά.

E: Μην αγχώνεστε, δεν υπάρχει σωστό και λάθος. Ευχαριστώ για την απάντηση.

E2 (β). Ποια λογισμικά χρησιμοποιήθηκαν και με ποιο τρόπο;

Απάντηση:

A, κοίτα, εμείς δουλεύαμε μόνο σύγχρονα, στο webex. Ασύγχρονα, το οποίο δεν ήταν υποχρεωτικό, γιατί πολλοί γονείς δεν είχαν μπει, είχαμε μια πλατφόρμα το eme, στην οποία ανεβάζαμε πράγματα, τα οποία κάναμε καθημερινά στο webex και ανεβάζαμε κάποια φυλλάδια και κάποιες παρουσιάσεις παραμυθιών και έμπαιναν τα παιδιά και μπορούσαν να το εκτυπώσουν ή να γράψουν πάνω εκεί και να μας το φέρουν όταν θα ανοίγαμε, γιατί κρατήσαμε αρκετό υλικό.

E: Α τέλεια.

E: E3(α). Μπορείτε να αναφέρετε ένα παράδειγμα δραστηριότητας (διδασκαλίας) στη γλώσσα (μέσω τηλεεκπαίδευσης);

E3(β). Μπορείτε να αναφέρετε ένα παράδειγμα δραστηριότητας (διδασκαλίας) στα μαθηματικά/ περιβάλλον (μέσω τηλεεκπαίδευσης);

Απάντηση:

Ωραία, ναι. Για παράδειγμα, στην ρουτίνα, λέγαμε την ημέρα και τα παιδιά που ήταν νήπια και κάποια προνήπια, που γνωστικά μπορούσαν να ανταποκρίνονται, παίρνανε την πλαστελίνη και έγραφαν την ημέρα με την πλαστελίνη, αφού την κύκλωναν στο ημερολόγιο, την αναγνώριζαν δηλαδή. Μετά, έγραφαν πάλι με πλαστελίνη ή αν ήθελαν με μαρκαδόρο στο τετράδιο τους, τον αριθμό της ημερομηνίας. Το ίδιο συνέβαινε και με τον μήνα, τον οποίο, εντάξει, πολλές φορές, επειδή μπορεί να ήταν μεγάλος, μπορεί να γράφανε το πρώτο γράμμα της λέξης του μήνα, δηλαδή, παράδειγμα, έχουμε Νοέμβριο, γράφανε το Ν, και κάνανε λέξεις, δηλαδή, μας λέγανε λέξεις από το πρώτο γράμμα που ξεκινάει ο μήνας. Αυτό το κάναμε καθημερινά, στην ρουτίνα.

Μετά, σαν γλώσσα, είχαμε για παράδειγμα, μια δραστηριότητα για τον χειμώνα, τώρα που μου ήρθε στο μυαλό. Είχαμε, ξέρω γω, την ερώτηση 'Τι φοράμε τον χειμώνα;', θα σου πω τώρα παραδοσιακά, χρησιμοποιήσαμε φύλλο εργασίας, είχαμε ρούχα που φοράμε τον χειμώνα και ρούχα που φοράμε το καλοκαίρι και τα παιδιά, τους δίναμε το δικαίωμα και κύκλωναν τα χειμωνιάτικα ρούχα. Κάποια γράφανε και όλες από κάτω, μιλάω τώρα όλα αυτά για σύγχρονη εκπαίδευση, στο webex, γράφανε από κάτω την λέξη, ξέρω γω, μπότες, την λέξη μπλούζα, όπως μπορούσαν έτσι, όπως μπορούσαν. Αναδυόμενη γραφή, δηλαδή δεν τους λέγαμε αυτό το ι, αυτό το ε, αυτό το κ. Όπως μπορούσαν και το γράφανε. Εεε., αυτό.

E: Τέλεια.

A: Δηλαδή, σου είπα δύο τρόπους τώρα, μια με την πλαστελίνη που γράφανε και μια με φύλλο εργασίας.

E: Άρα, ουσιαστικά και η πλαστελίνη χρησιμοποιήθηκε στις δραστηριότητες των Μαθηματικών; Για τους αριθμούς;

A: Και για των Μαθηματικών, τους αριθμούς και για τα γράμματα. Την πλαστελίνη την δουλεύαμε πάρα πολύ. Και ζυμαράκια.

E: Στα Μαθηματικά, τι δραστηριότητες έγιναν;

A: Στα Μαθηματικά κάναμε αντιστοίχιση χρώματος και αριθμού. Λέγαμε στα παιδιά, για παράδειγμα, θέλουμε να μας φέρεις μέσα από την κουζίνα, ένα κίτρινο πράγμα. Και μας έφερε κάτι από την κουζίνα, το οποίο είναι κίτρινο. Λέγαμε, θέλω να μας φέρεις από το μπάνιο δύο μπλε πράγματα και μας έφεραν από το μπάνιο δύο μπλε πράγματα. Κάναμε και έτσι τα μαθηματικά, για να δούμε αν θυμούνται. Όπως επίσης και με φύλλα εργασίας, που ας πούμε κάναμε, για τα ζωάκια μια δραστηριότητα, τα οποία πέφτουν σε χειμερία νάρκη, μετρούσαν τα παιδιά τα ζωάκια αυτά και γράφανε δίπλα σε κουτάκι, στην οθόνη, τον αντίστοιχο αριθμό.

E: Τέλεια.

A: Η δραστηριότητα που κάναμε και λέγαμε να μας φέρουν κάτι από κάποιο δωμάτιο του σπιτιού, τους άρεσε πάρα πολύ.

E: Ναι, είναι μια δραστηριότητα ενδιαφέρουσα γιατί είναι και διαφορετική. Μπαίνανε και στην διαδικασία να σκεφτούν τι να βρουν, να φέρουν και γρήγορα. Τέλεια.

A: Ή παράδειγμα, να μου φέρεις και κάτι.., έτσι το κάναμε και στην γλώσσα τώρα που το θυμάμαι, να μου φέρεις κάτι που ξεκινάει από κ, να μου φέρεις κάτι που ξεκινάει από μ, έτσι, αντίστοιχα και με τους αριθμούς.

E: Ναι, κατάλαβα. Ευχαριστώ πολύ.

E4. Τι είδους υποστήριξη είχατε (και από πού) για την τηλεκπαίδευση;

Απάντηση:

Ως προς την εκπαιδευτική υποστήριξη είχαμε μηδενική υποστήριξη. Δεν μας είπε κάποιος πως να λειτουργήσουμε. Βέβαια, είχαμε κάποια σεμινάρια, όχι ακριβώς όμως σεμινάρια πάλι, τηλεδιασκέψεις καλύτερα, από το ΠΕΚΕΣ νομίζω, αν δεν κάνω λάθος, στο οποίο μπήκαμε και είδαμε πως μπορούμε να κάνουμε προφίλ στο webex, πως μπορούμε να κάνουμε δωμάτιο στο webex. Μετά, στις δραστηριότητες και αυτά, μας βοήθησε λίγο η συντονίστρια, αλλά στην αρχή, πελαγώσαμε γιατί ήταν κάτι τελείως άγνωστο για εμάς, και επίσης, έπρεπε, να κάνουμε και αρκετά excel σε πράγματα, έτσι ώστε να μπορέσουμε στην ρουτίνα, παράδειγμα, τα παιδιά να μην χάσουν το πρόγραμμα που κάνουμε, με την ημερομηνία, τον μήνα και αυτά. Ε.., άντε να μην πω μηδενική, θα πω καλύτερα υποτυπώδη. Μια βάση, με την βοήθεια του ΠΕΚΕΣ, που μας έλεγε πως μπορούμε να κάνουμε ένα δωμάτιο στο eme, για να μπορέσουμε να ανεβάζουμε πράγματα, πως μπορούμε να κάνουμε ένα δωμάτιο στο webex. Αυτό. Αλλά, δεν μας είπανε καθόλου, πως μπορούμε να αξιοποιήσουμε και χρησιμοποιήσουμε το webex. Πως μπορούμε να ανεβάσουμε φωτοτυπίες, πως μπορούν τα παιδιά να τις εκτυπώσουν και να τις αποθηκεύσουν, πως μπορούν να γράψουν πάνω. Δεν μας είπαν τίποτα από αυτά.

E: Τεχνολογικά, είχατε κάποια υποστήριξη;

A: Τεχνολογικά όχι... , όχι.

E.5. Ποια υπήρξαν, κατά τη γνώμη σας, τα πιο σημαντικά εμπόδια- μειονεκτήματα στην εφαρμογή της τηλεκπαίδευσης;

Απάντηση:

Το Internet και ο εξοπλισμός. Τα παιδιά, γενικότερα, στο μέρος που ήμουν δεν είχε σχεδόν καθόλου internet, είχε πολύ κακό internet, με αποτέλεσμα, να μην μπαίνουν στο μάθημα και να έχουμε τεράστια αποχή. Επίσης, η ώρα ήταν ακατάλληλη και επίσης, δεν είχαν και πάρα πολύ κατάλληλο εξοπλισμό. Δηλαδή, μπορεί να είχαν μόνο κινητό τηλέφωνο και καθόντουσαν μπροστά από μια οθόνη κινητού και να κάνουν τα μάτια τους σαν κινεζάκια για να μπορέσουν να δουν εικόνες, πράγματα και για αυτό προσπαθούσαμε να κάνουμε πράγματα και κατασκευές που δεν χρειαζόταν να είμαστε κολλημένοι στο κινητό και να μας βλέπουνε.

E: Ναι και να είναι προσηλωμένα στο κινητό, κατάλαβα.

A: Ναι, ναι, ναι.

E: Ενώ,

E.6. Ποια υπήρξαν, κατά τη γνώμη σας, τα πιο σημαντικά πλεονεκτήματα στην εφαρμογή της τηλεκπαίδευσης;

Απάντηση:

Πλεονεκτήματα στην τηλεκπαίδευση..., ένα πλεονέκτημα, που μπορεί να ήταν και αρνητικό κάποιες φορές, ήταν ότι, μας βοηθούσαν οι γονείς, είτε στις ατομικές εργασίες που έκαναν τα παιδιά, είτε στις ομαδικές εργασίες που κάναμε. Υπήρχε η βοήθεια των γονιών, που στο σχολείο δεν υπάρχει και είναι απλά πιο χρονοβόρα η διαδικασία των δραστηριοτήτων. Ένα πλεονέκτημα αυτό. Άντε να πω, άντε να πω, αν και δεν είμαι τόσο υπέρ και στο γεγονός, ότι έγινε και κάποια εξοικείωση με το αντικείμενο της τεχνολογίας, αλλά και πάλι, εντάξει..., δεν ήταν και κάτι τρομερό. Απλά πατούσαν για να ανοίξουν τον ήχο, να τον κλείσουν, και πάντα αυτό γινόταν με την επίβλεψη. Επομένως, θεωρώ, ότι δεν είχε πλεονεκτήματα η τηλεκπαίδευση.

E: Το δέχομαι.

E.7. Τι είδους επικοινωνία υπήρξε με τους γονείς των νηπίων/ μαθητών;

Ποιος ο ρόλος των γονιών/ κηδεμόνων στη διάρκεια της τηλεκπαίδευσης;

Απάντηση:

Μπορώ να πω πως με αυτούς που συμμετείχαν τα παιδιά τους στην τηλεκπαίδευση, είχαμε συχνή επικοινωνία, μας παίρνανε και τηλέφωνο και ακατάλληλες ώρες, μπορώ να πω, για να μας εκφράσουν απορίες που είχανε, για να κάναμε και μέσω webex συνάντηση, για να μιλήσουμε για την πορεία, την σχολική πορεία, την σχολική εξέλιξη, που έχει ο μαθητής, οι γονείς που θέλανε βασικά αλλά και γονείς που θεώρησαν ότι βρήκαν κάποια μαθησιακά θέματα στα παιδιά τους, μιλήσαμε μέσω webex. Θεωρώ, ότι είχαμε καλή επικοινωνία.

E: Άρα, θα έλεγε κάποιος, ότι ο ρόλος των γονιών, κατά την διάρκεια της τηλεκπαίδευσης, ήταν αρκετά ενεργητικός.

A: Ήταν ναι, ήταν πολύ, πολύ ενεργητικός. Δηλαδή, οι γονείς πάντοτε συμμετείχαν και ήταν δίπλα στα παιδιά, αυτά που μπαίνανε δηλαδή, γιατί εντάξει είχαμε μεγάλη απόκλιση, από τα δεκαεπτά παιδιά, το μεγαλύτερο ποσοστό που είχε μπει ήταν εννέα και κατά κύριο λόγο δουλεύαμε με έξι με επτά παιδιά. Είχαμε βέβαια τρομερή αποχή και λόγω του εξοπλισμού και λόγω του ακατάλληλου της ώρας και λόγω ότι δεν είχαν και καλό ίντερνετ.

E: Ναι, κατάλαβα, τουλάχιστον είναι σημαντικό, ότι οι γονείς, ακόμα και των λίγων παιδιών που παρακολουθούσαν το μάθημα, να υποστήριζαν και παρόλο που δεν είχαν καλή σύνδεση πολλές φορές, τα παιδιά τους. Γιατί, πολλοί θα έλεγαν ότι αφού δεν έχουν καλή σύνδεση, καλύτερα να το αφήσουν και να μην συνδεθούν. Αλλά όχι.

A: Όχι, κοίταξε. Αυτά τα παιδιά.., είχα και ένα- δύο μαθητές, τρεις βασικά, οι οποίοι, από την αρχή της τηλεκπαίδευσης, μας είχε ξεκαθαρίσει η μαμά τους, ότι έχει πολλά παιδιά και δεν μπορεί και δεν έχει και τον εξοπλισμό, έχει δύο κινητά τηλέφωνα μονάχα, τα οποία, το ένα κινητό τηλέφωνο, θα το χρησιμοποιήσει ο μεγάλος μου ο γιός, που πάει στο Δημοτικό και το άλλο κινητό τηλέφωνο, θα το χρησιμοποιήσει ο άλλος μου ο γιος, που πάει στο Γυμνάσιο. Επομένως, για το μικρό μου παιδί, δεν έχω κινητό, δεν έχω εξοπλισμό και δεν έχω και internet αλλά και χρόνο, γιατί ήταν μεγάλη οικογένεια. Λοιπόν.., γιατί στα μεγαλύτερα παιδιά δεν χρειαζόταν να είσαι δίπλα τους, ενώ στο μικρότερο, στο Νηπιαγωγείο, ήταν υποχρεωτικό, να βρίσκεται δίπλα ο μπαμπάς ή η μαμά.

E: Σωστά.

A: Και μας είπε, ότι θέλει να ανεβάζουμε υλικό για να κάνει ο μαθητής, το παιδί της, και της ανεβάζαμε πράγματα, τα οποία κάναμε σε κάθε δραστηριότητα, σε κάθε θεματική ενότητα και το παιδί, όταν άνοιξε το σχολείο και τις δύο φορές που άνοιξε και έκλεισε το σχολείο, μας έφερε το πακέτο με τις εργασίες.

E: Α! Τουλάχιστον και έτσι, φαίνεται ότι προσπάθησε.

A: Ναι, ο ένας από τους τρεις ειδικά μαθητές, ακόμα και φέτος είναι πάρα πολύ καλός.

E: Ναι, κατάλαβα. Ευχαριστώ.

E.8. Ποιες ήταν οι εμπειρίες των νηπίων/ μαθητών σας, στη διάρκεια της τηλεκπαίδευσης; (π.χ., εμπλοκή με το μάθημα, με την τεχνολογία, αντιδράσεις, συναισθήματα).

Απάντηση:

Μμμμ.., χαιρόντουσαν πάρα πολύ κάθε φορά που ανοίγαμε. Μας λέγανε:

- Κυρία σας αγαπάμε. Πότε θα ξανά ανοίξουν τα σχολεία, να αγκαλιαστούμε;

- Τώρα με τον covid δεν μπορούμε να αγκαλιαστούμε, Αλλά, θα χαρούμε να ξανά ανοίξουν τα σχολεία, τους λέγαμε.

Γενικά τα παιδιά κουράζονταν, ήταν πολύ ακατάλληλη η ώρα, βαριόντουσαν κάποιες φορές γιατί λέγανε, 'ω θα καθίσουμε σπίτι', γιατί το σπίτι δεν το έχουν στο μυαλό τους σαν ένα χώρο που θα πάνε, θα διαβάσουν με το laptop ή το κινητό και θα χρειαστεί να κάνουν πράγματα μέσω από αυτά και να κάθονται ας πούμε. Εδώ, καλά-καλά και εμείς, δεν το είχαμε έτσι στο μυαλό μας πριν το webex. Λίγοι κάνανε σύγχρονη. Μαθήματα, μέσω υπολογιστή. Κανείς δεν το φανταζόταν. Γενικότερα, δεν ήταν θετικά τα συναισθήματα τους. Κάποια πράγματα τους

άρεσαν. Όταν κάναμε μουσικοκινητικά πράγματα και όταν κάναμε παιχνίδια, όπως η παντομίμα, παιχνίδια με εύρεση ενός υλικού..., αλλά γενικότερα, μπορώ να πω, μας λέγανε ότι δεν θέλουνε..., ότι δεν θέλουνε να μπούνε και όλας. Γιατί, πολλά πράγματα που 'έπρεπε' να τα κάνουν, κάποια πράγματα ας πούμε της ρουτίνας, τα βαριόντουσαν.

E: Όμως, παρόλο αυτά, προσπαθούσαν να εμπλέκονται στο μάθημα, έτσι δεν είναι;

A: Ναι, πάντοτε και δεν αφήναν οι γονείς, να..., όταν βλέπαμε ότι κάποιος βαριόταν ή ότι ήταν λίγο πιο άτακτος, τον βάζαμε να ασχοληθεί με κάποια εικόνα, του λέγαμε να ανοίξει και να γράψει ή να κυκλώσει κάτι στην οθόνη, κάτι που τους άρεσε πάρα πολύ, το να ακουμπήσουν και να γράψουν και να το δουν οι φίλοι τους ότι γράψανε στην οθόνη. Αυτό, τους άρεσε. Ακόμα, τους άρεσε ότι είχε να κάνει με λεπτή κινητικότητα, να πλάθουν με την πλαστελίνη, αλλά ναι, τα συναισθήματα τους ήταν πολύ αρνητικά. Έβλεπαν και εμάς μόνο δύο ώρες, που ήταν ακατάλληλες και εκεί νύσταζαν και εκεί πεινούσαν και, και, και...

E: Η ώρα, ήταν μεσημέρι, αν δεν κάνω λάθος ε;

A: Ναι, ήταν δύο με τέσσερις. Είχαμε διαλείμματα, αλλά όσο να ναι, εκείνη την ώρα το παιδί δεν αντέχει. Εμένα, που ήμουν στο ολοήμερο, τα δικά μου τα παιδιά, τα περισσότερα, για να μην σου πω όλα, κοιμόντουσαν το μεσημέρι. Έστω και μίση ώρα με σαράντα λεπτά, κοιμόντουσαν.

E: Κατάλαβα.

A: Για τον λόγο αυτό, υπήρχαν τέσσερα- πέντε παιδιά που δεν έμπαιναν μέσα.

E: Ναι, το αντιλαμβάνομαι.

E.9. Ποια ήταν τα δικά σας συναισθήματα όταν εφαρμόζατε την τηλεκπαίδευση στη διδασκαλία;

Απάντηση:

Στην αρχή, ήμουν πολύ αρνητική, γιατί λέω :

-Ω, είναι μπροστά από έναν υπολογιστή, τα παιδιά πως θα τα κεντρίσουμε; Πως θα τους κεντρίσουμε το ενδιαφέρον; Να τους κρατήσουμε να κάνουν πράγματα...

Μετάπειτα, επειδή είχαμε και την βοήθεια των γονιών, άρχισε να μου αρέσει, γιατί έβλεπα ότι και τα παιδιά είχαν μια βελτίωση γνωστική, ακόμα και έτσι. Συμπεριφοριστική, δεν είχαν βελτίωση, γιατί ήταν στο σπίτι τους, το περιβάλλον ήταν οικείο, δεν είχαμε την ίδια επιρροή, όπως θα είχαμε στο σχολείο, έτσι ώστε να τους μιλήσουμε στο να καθίσουν. Από κάποια στιγμή και μετά άρχισε και με κούραζε πάρα μα πάρα πολύ και δεν μου άρεσε και άρχισαν και τα παιδιά να κουράζονται και να προσπαθούμε να βρούμε όλο και καινούργια πράγματα, όλο και καινούργια πράγματα...

E: Για να τους κινείτε το ενδιαφέρον και να κρατάτε ζωντανό το μάθημα.

A: Ναι, χωρίς κάποια καθοδήγηση. Χωρίς να μας δίνουν ιδέες...ε, εμείς ότι βρίσκαμε, οι συνάδελφοι ότι ανέβαζαν, ανταλλάσσαμε γνώμες..., ας πούμε, τώρα για τα Χριστούγεννα, για την 25^η Μαρτίου, ήταν κάποια πράγματα, που έπρεπε να είσαι στο σχολείο..., να τα κάνεις, να κάνεις κατασκευές, να κάνεις παιχνιδάκια, να πεις ποιηματάκια, να, να, να..., ε, εντάξει, όσο

να ναι, από την τηλεκπαίδευση και την μεγάλη αποχή που είχαμε κάποιον παιδιών, δεν μπορούσαμε να κάνουμε τις δραστηριότητες, έτσι όπως θα θέλαμε.

E: Ναι, κατάλαβα. Φτάσαμε στην τελευταία ερώτηση, η οποία είναι:

E.10. Τι προτείνετε για τη βελτίωση/ υποστήριξη της τηλεκπαίδευσης;

Απάντηση:

Αρχικά, να γίνουν σεμινάρια..., να μην υπάρχει το webex ή να διαφοροποιηθεί κάπως, έτσι ώστε να μπορούμε να κάνουμε περισσότερα πράγματα μέσα από αυτή την πλατφόρμα. Γιατί, δεν μπορούμε να κάνουμε πολλά πράγματα, εκτός από το να ανεβάσουμε κάποια εικόνα. Δεν γίνεται να παιχτεί κάποιο παιχνίδι διαδραστικό και να συμμετέχουν τα παιδιά, πρέπει η δασκάλα να τα κινεί. Θα ήθελα, εννοείται να γίνουν περισσότερες επιμορφώσεις, στο πως μπορούμε..., πρακτικά πράγματα, στο πως να κινήσουμε το ενδιαφέρον των παιδιών, ούτως ώστε να γίνουν δραστηριότητες, θεματικές ενότητες. Μια παραπάνω, δηλαδή, επιμόρφωση, αν και δεν θα ήθελα να κλείνουμε και να κάνουμε μάθημα μέσω τηλεκπαίδευσης, αλλά μια παραπάνω επιμόρφωση, θα μας βοηθήσει και μέσα στο σχολείο, μέσα στην σχολική κοινότητα, έτσι ώστε τα παιδιά, να εξοικειωθούν με σωστότερο τρόπο, γιατί είναι ήδη εξοικειωμένα με την τεχνολογία και στην χρήση του υπολογιστή.

E: Ναι κατάλαβα. Αυτή ήταν η συνέντευξη. Τώρα θα σταματήσω την μαγνητοφώνηση. Σας ευχαριστώ πολύ.

A: Και εγώ σας ευχαριστώ.

ΑΠΟΜΑΓΝΗΤΩΦΩΝΗΣΗ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ ΝΟΥΜΕΡΟ ΕΞΙ:

E1 (α): Τι διδακτικές πρακτικές- προσεγγίσεις ακολουθήσατε στη διάρκεια της τηλεκπαίδευσης;

Απάντηση:

Ωραία, λοιπόν, εγώ γενικά θεωρώ ότι ακολούθησα περισσότερο το γνωστικό μοντέλο, δηλαδή περισσότερο ασχοληθήκαμε με τις γνώσεις των παιδιών, αυτό που έκανα βασικά όταν πήγα στην δουλειά, είναι ότι ψυχολόγησα τις γνώσεις των παιδιών, που είχαν μέχρι τότε, τι είχαν δηλαδή μέχρι εκείνη την στιγμή και με βάση αυτά που είχαν κατακτήσει, πάνω σε αυτά, προσπάθησα να εξελίξω και να βελτιώσω όλες τις δυσκολίες, ε., και τα προβληματάκια που μπορεί να είχαν. Ακολούθησα, δηλαδή, κυρίως αυτή τη μέθοδο.

E1 (β): Πώς χρησιμοποιήθηκε η τεχνολογία/ ΤΠΕ με τα νήπια ή τους μαθητές/ τριες;

Απάντηση:

A: Κατά τη διάρκεια της τηλεκπαίδευσης, έτσι;

E: Ναι, Ναι!

A: Ωραία..., εμείς κυρίως, όταν ξεκινήσαμε, τέλος πάντων, να χρησιμοποιούμε το webex, τα παιδιά ήταν ήδη εξοικειωμένα, γιατί εγώ ξεκίνησα μετά από κάποιους μήνες τέλος πάντων και δεν ήμουν στην δουλειά. Πρώτα, αξιοποιήθηκε λίγο, ας πούμε..., έμαθαν το περιβάλλον και ουσιαστικά τώρα το πως λειτουργούσαμε... Η παράλληλη στήριξη ήταν ένα δύσκολο κομμάτι, γιατί ήταν δύσκολο να είμαι και στην τάξη και να βοηθάω και τον μαθητή. Δεν γινότανε, ήταν αρκετά δύσκολο. Σε αρκετές περιπτώσεις κάναμε μάθημα σε ξεχωριστό δωμάτιο, έτσι τα

λέγαμε εμείς τότε. Με τα παιδιά της παράλληλης στήριξης, βγαίναμε λίγο εκτός και δουλεύαμε σε ξεχωριστό δωμάτιο με το κάθε τι που τους δυσκόλευε. Ας πούμε, με τον μαθητή υπήρχε δυσκολία στην ανάγνωση, επομένως, δουλεύαμε την ανάγνωση ξεχωριστά από τα υπόλοιπα παιδιά. Με την μαθήτριά μου, είχαμε δυσκολίες στα Μαθηματικά, δουλεύαμε ξεχωριστά. Αυτός, λοιπόν, ήταν ο τρόπος που δουλεύαμε στην τηλεκπαίδευση. Επίσης, τους ανέβαζα υλικό στην πλατφόρμα, το Weebly, που είχαμε φτιάξει, με φωτοτυπίες, τέλος πάντων, που είχαμε ήδη συζητήσει, τις έλυναν και μου τις έστελναν είτε σε φωτογραφίες στο κινητό είτε σε email και τις διόρθωνα. Δηλαδή, κάπως έτσι λειτουργούσαμε. Επομένως, η χρήση της τεχνολογίας από τα παιδιά, έγινε με κάποια ευκολία, τουλάχιστον την εποχή που εγώ δούλευα μαζί με τα παιδιά.

Ε: Τέλεια.

E2 (α). Τι δραστηριότητες έγιναν;

Απάντηση:

Δραστηριότητες..., Γενικότερα ακολουθούσαμε το πρόγραμμα που είχανε οι δάσκαλοι της τάξης, κυρίως εστίαζα εγώ, ως παράλληλη στήριξη, στις δυσκολίες των παιδιών, όπου είχαν δηλαδή δυσκολίες τα παιδιά. Για παράδειγμα, ας πούμε, είχα ένα μαθητή, που είχε δυσκολία στην ανάγνωση και την ορθογραφία, έπαιρνα λοιπόν, το μαθητή σε ξεχωριστό δωμάτιο και κάναμε, ας πούμε ανάγνωση πολλές περισσότερες φορές, από τα άλλα τα παιδιά για να εξοικειωθούμε και με πιο ας πούμε διασκεδαστικό τρόπο, χρόνο. Και αυτό, του άρεσε πολύ. Μετά, κάναμε ορθογραφία και προσπαθούσαμε να βρούμε τα λαθάκια μαζί, να τα υπογραμμίσουμε από το webex με τον whiteboard, φτιάχναμε κανόνες..., αυτά τέλος πάντων, πάνω- κάτω κάναμε με τον μαθητή αυτόν. Τις υπόλοιπες ώρες, ας πούμε στην συγκεκριμένη περίπτωση κάναμε και ομαδούλες με τα άλλα παιδιά και δουλεύαμε μισές ομάδες η μια δασκάλα, μισές ομάδες η άλλη δασκάλα.. και ήταν πιο διαδραστικό, γιατί, ας πούμε τα παιδιά λύνανε τις ασκήσεις αυτές, στις ομαδούλες αυτές και εμείς μπαίναμε και βοηθούσαμε. Και αυτή ήταν μια πολύ ωραία δραστηριότητα. Τώρα, στα μεγαλύτερα παιδιά, κυρίως, η μαθήτριά μου είχε δυσκολίες στα Μαθηματικά και εκεί βγαίναμε εκτός τάξης, δηλαδή μπαίναμε στην τάξη, κάναμε τις ασκήσεις και όλα αυτά, συγκέντρωνε η μαθήτριά μου δυσκολίες ή κάτι που μπορεί να μην είχε κατανοήσει και είχα φτιάξει ασκήσεις διαφοροποιημένες, προσαρμοσμένες στις δικές της μαθησιακές δυσκολίες και το μαθησιακό επίπεδο και βγαίναμε εκτός και τις λύναμε. Αυτό, και στην γλώσσα, ας πούμε, θυμάμαι είχαμε κάνει και γραπτό λόγο..., βγαίναμε εκτός σχολική τάξης και δουλεύαμε λίγο και μετά ξανά μπαίναμε στην διαδικτυακή τάξη και συνεχίζαμε μαζί με τα άλλα παιδιά. Δηλαδή, σε αυτό τον ρυθμό. Αυτές είναι κάποιες δραστηριότητες που έκανα με τα παιδιά.

Ε: Τέλεια!!

E2 (β). Ποια λογισμικά χρησιμοποιήθηκαν και με ποιο τρόπο;

Απάντηση:

Δεν δουλέψαμε σε πολλά λογισμικά. Δούλεψα κυρίως..., αχ πως λεγότανε;..., ε.., υπήρχε ένα site το school.gr, το οποίο, τέλος πάντων, είχε δραστηριότητες για τα παιδιά και πολλές φορές, ας πούμε, αντί να τους βάζω φωτοτυπίες για το σπίτι, τους ανέβαζα ένα link από παιχνίδια, που υπήρχαν σε αυτό το site, τα οποία τα παιδιά μπορούσαν να παίξουν, να ασχοληθούν..., ναι αυτό ήταν, αλλά δεν θυμάμαι πως λεγόταν, school..., ήταν κρατικό, του Υπουργείου. Μετά, το webex, με τον κλασσικό τρόπο, όπως δουλέψαμε και μετά με την ιστοσελίδα webex, που εκεί

τους ανέβαζα και φωτοτυπίες και βιντεάκια που μπορούσαν να δουν..., είχε κάθε εβδομάδα και κάτι διαφορετικό.

E: Συγγνώμη, υπήρχε ιστοσελίδα Webex;

A: Ιστοσελίδα είπα; webex είπα; Όχι, συγγνώμη. Weebly. Το Weebly εννοούσα.

E: Α ωραία, ωραία. Τέλεια!

E3(α). Μπορείτε να αναφέρετε ένα παράδειγμα δραστηριότητας (διδασκαλίας) στη γλώσσα (μέσω τηλεκπαίδευσης);

Απάντηση:

Ναι, κυρίως, στον μικρό που είχα, μπαίναμε όλοι μαζί στην πλατφόρμα αρχικά, και όταν είχε ορθογραφία, επειδή συνήθως, την έλεγε η δασκάλα και αυτό έγραφε πιο αργά από τους υπόλοιπους είτε την έγραφε και μετά πηγαίναμε σε ένα δωματιάκι μαζί για να την ελέγξουμε. Είτε, την γράφαμε μαζί στο δωματιάκι και την διορθώναμε και μετά επιστρέφαμε. Διαφορετικά, αν είχε και ανάγνωση, δουλεύαμε και εμείς την ανάγνωση πολλές φορές, μέχρι τα υπόλοιπα παιδιά να την πουν όλοι, με την σειρά και μετά που τελειώνανε, μπαίναμε και εμείς με τα παιδιά και έκανε και ο μαθητής την ανάγνωση. Μετά, προχωρούσαμε με το επόμενο μάθημα, όλοι μαζί, διαβάζανε, κάνανε ασκήσεις και ερωτήσεις και μπορεί να λύνανε ασκήσεις, που πολλές φορές στις ασκήσεις, μπορεί η δασκάλα να τους έβαζε σε ομάδες, γινόταν αυτό, σε ξεχωριστά δωμάτια και εναλλάξ μπαίναμε και βλέπαμε τι κάνει ο κάθε μαθητής και μετά επιστρέφαμε όλοι το ίδιο δωμάτιο, λύναμε τις ασκήσεις..., αυτό ας πούμε, είναι ένα παράδειγμα.

E3(β). Μπορείτε να αναφέρετε ένα παράδειγμα δραστηριότητας (διδασκαλίας) στα μαθηματικά/ περιβάλλον (μέσω τηλεκπαίδευσης);

Απάντηση:

Περιβαλλοντική εκπαίδευση και μελέτη περιβάλλοντος δεν κάναμε είναι η αλήθεια στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση, σπάνια. Τώρα στα Μαθηματικά, κυρίως, λύναμε τις ασκήσεις που είχαν τα παιδιά για το σπίτι, αν είχαν δηλαδή, κάποιες δυσκολίες, είχαμε τον πίνακα στο webex και λύναμε τις ασκήσεις. Πολλές φορές συμφωνούσαμε και τους δίναμε ελεγχόμενα, να γράφουν αυτά στον πίνακα για να μαθαίνουν, αλλά επειδή ήταν μικρά σε ηλικία, τους ήταν δύσκολο, αλλά το προσπαθούσαμε. Ή αλλιώς τα έγραφα εγώ και τα παιδιά μου τα υπαγόρευαν. Μετά προχωρούσαμε στο επόμενο μάθημα, συζητούσαμε κάποιες έννοιες ή κάτι καινούργιο, μπορεί ας πούμε να δείχναμε και κάτι καινούργιο, από εικονίτσες που τα παιδιά μπορεί να έβλεπαν το επόμενο μάθημα, σαν power point για παράδειγμα. Το συζητούσαμε όλοι μαζί..., μετά αν έπρεπε να επεξηγήσω κάτι στους μαθητές της παράλληλης να αφιερώσω παραπάνω χρόνο στους μαθητές που με χρειάζονταν, τον έπαιρνα σε δωμάτιο του webex ξεχωριστά και λύναμε κάποιες ασκήσεις επιπλέον, μέχρι να λύσουν τις ασκήσεις τους και τα υπόλοιπα παιδιά. Διαφορετικά, το κάναμε πάλι σε ομάδες, κάπως έτσι ή και ατομικά πολλές φορές δουλεύαμε, κάθε παιδί μόνο του.

E: Ναι, κατάλαβα. Τέλεια!

E4. Τι είδους υποστήριξη είχατε (και από πού) για την τηλεκπαίδευση;

Απάντηση:

Υποστήριξη εγώ είχα κυρίως από συναδέλφους, δεν είχα από κάποιον άλλον, γιατί εγώ ξεκίνησα αργότερα την τηλεκπαίδευση, όπως σου είπα και πριν, οπότε δεν είχα εκπαιδευτεί και κυρίως οι συνάδελφοι, οι δάσκαλοι της τάξης με τους οποίους συνεργαζόμουν, μου είχαν στείλει κάποιο υλικό που διάβασα, μου είχαν πει πως θα δουλεύω, είχαμε κάνει και κάποια δοκιμαστικά, για να δω πως μπαίνουμε, τα εργαλεία και όλα αυτά, έτσι ώστε, ξέρεις, να ασχοληθώ λίγο με όλα αυτά. Από αυτό μόνο, δεν είχα κάτι άλλο. Και ότι έκανα μόνη μου..., ότι έψαξα μόνη μου.

E.5. Ποια υπήρξαν, κατά τη γνώμη σας, τα πιο σημαντικά εμπόδια- μειονεκτήματα στην εφαρμογή της τηλεκπαίδευσης;

Απάντηση:

Για εμένα, εμπόδια- μειονεκτήματα που ήμουν παράλληλη στήριξη, ήταν το να επικοινωνώ κάπως με το παιδί. Δηλαδή, με άλλους μαθητές παράλληλης μιλούσαμε μέσω chat, αλλά με έναν συγκεκριμένο μαθητή που ήταν στην ηλικία των επτά και περνούσα την ώρα της τηλεκπαίδευσης την ώρα μου στην τάξη του, μου ήταν δύσκολο, γιατί δεν μπορούσε να μου πει κάτι, αν είχε κάποια απορία. Ξέρεις, γίνεται λίγο χαστικό μετά, πρέπει να είναι ελεγχόμενα τα μικρόφωνα και όλα αυτά. Θεωρώ, πως το μεγάλο μειονέκτημα ήταν αυτό, γιατί έπρεπε να παίρνω τον μαθητή εκτός για να επικοινωνώ μαζί του, για να μιλήσουμε. Δηλαδή, αυτό το κομμάτι της παράλληλης στήριξης με τον μαθητή ήταν και το πιο δύσκολο. Αυτό, ήταν και το πιο βασικό μειονέκτημα. Συν, ότι δεν μπορούσες να καταλάβεις, τι έχει καταλάβει ο μαθητής σου και οι υπόλοιποι μαθητές, δεν είναι το ίδιο σαν το από κοντά, που μπορείς να δεις αντιδράσεις και να καταλάβεις. Επίσης, πολλές φορές κολλούσε, δεν μας άφηνε να κάνουμε ομάδες, δεν μπορούσαν να συνδεθούν τα παιδιά, δεν μας άκουγαν, είχαμε προβλήματα, όλα αυτά της τεχνολογίας. Αυτό βασικά.

E.6. Ποια υπήρξαν, κατά τη γνώμη σας, τα πιο σημαντικά πλεονεκτήματα στην εφαρμογή της τηλεκπαίδευσης;

Απάντηση:

Πλεονεκτήματα..., εμ..., σίγουρα εξοικειώθηκαν τα παιδιά με τον τομέα της τεχνολογίας, κάτι που είναι σημαντικό στο να έρχονται σε επαφή. Σίγουρα, το πλαίσιο στο οποίο δούλευαν και τα παιδιά ήταν πιο συγκεντρωτικό. Δηλαδή, στο σπίτι επειδή το περιβάλλον ήταν οικείο, βοηθούσε πολλά παιδιά στο να είναι συγκεντρωμένα. Τουλάχιστον, τα παιδιά που συναναστράφηκα εγώ ήταν έτσι. Είχαν ας πούμε από δίπλα του κάποιον και ήταν συγκεντρωμένα όσες φορές τα έβλεπα. Βέβαια, δεν θεωρώ ότι είχε άλλα πλεονεκτήματα. Εμένα, προσωπικά, δεν με ενθουσίασε τόσο πολύ. Θεωρώ ότι μπορεί να υπάρξει τηλεκπαίδευση, με πολύ διαφορετικές συνθήκες από αυτές που είχαμε εμείς. Διαφορετική εκπαίδευση βασικά, για εμάς τους εκπαιδευτικούς, που και αυτό τελικά είναι ακόμα ένα μειονέκτημα, ότι δεν είχαμε εκπαίδευση.

E: Κατάλαβα.

E.7. Τι είδους επικοινωνία υπήρξε με τους γονείς των νηπίων/ μαθητών;

Ποιος ο ρόλος των γονιών/ κηδεμόνων στη διάρκεια της τηλεκπαίδευσης;

Απάντηση:

Κυρίως, εγώ επικοινωνούσα μαζί τους τηλεφωνικά για να τους ενημερώσω για τα μαθήματα και τις φωτοτυπίες που ανέβαζα. Τους ενημέρωνα με ένα μήνυμα συνήθως, ότι έχει ανέβει το συγκεκριμένο υλικό και μπορείτε να το κατεβάσετε, να το λύσετε και όπως θέλετε να μου το στείλετε με φωτογραφίες. Έστελνα, δηλαδή, κάθε εβδομάδα ένα μήνυμα, το οποίο ήταν ενημερωτικό και μετά είχαμε επικοινωνήσει κάποιες φορές στο τηλέφωνο για να τους ενημερώσω για το πως τα πάνε τα παιδιά. Ε και μετά είχαμε και το viber, εγώ το δικό τους και αυτοί το δικό μου, που μπορούσαν να μου στείλουν μήνυμα για οποιαδήποτε απορία και να με ρωτήσουν ό,τι ήθελαν. Όσο αναφορά τον ρόλο..., ο ρόλος..., όσους μαθητές έβλεπα ήταν μόνοι τους, δεν είχαν κάποιο γονιό δίπλα. Κάποια στιγμή που επικοινωνήσα με μια δασκάλα, μου είχε πει, ότι στην πρώτη καραντίνα που τα παιδιά πάλι χρησιμοποιούσαν το webex, είχανε περισσότερο τους γονείς τους από πάνω για να τα βοηθάνε, όμως στην δεύτερη καραντίνα, τα παιδιά είχαν εξοικειωθεί σε μεγάλο βαθμό και κανένας γονέας δεν ήταν από δίπλα. Σπάνια να υπήρχε γονέας να βοηθάει το παιδί.

E.8. Ποιες ήταν οι εμπειρίες των νηπίων/ μαθητών σας, στη διάρκεια της τηλεκπαίδευσης; (π.χ., εμπλοκή με το μάθημα, με την τεχνολογία, αντιδράσεις, συναισθήματα).

Απάντηση:

Γενικότερα, όσο αναφορά στα συναισθήματα, θεωρώ ότι δεν τους άρεσε η τηλεκπαίδευση. Κανένα από τα παιδιά, δεν ήταν ευχαριστημένο με το webex. Δηλαδή, όλα που επικοινωνούσα ήθελαν να ανοίξει το σχολείο. Σίγουρα ήταν δύσκολο, να μην έχουν τους συμμαθητές τους να παίζουν, να μην μας βλέπουν, να μην υπάρχει γενικότερα όλη αυτή η επαφή. Θεωρώ ότι ήταν πολύ δύσκολο. Εμ, τώρα όσο αναφορά την εμπλοκή με το μάθημα..., δεν υπήρχε τόσο μεγάλη εμπλοκή, σαν να χανόντουσαν. Αν δεν παρέμβαينا εγώ να μιλήσω, ήταν πολύ μικρή η εμπλοκή.

E: Ναι κατάλαβα. Με την τεχνολογία;

A: Με την τεχνολογία..., ήταν αρκετά εξοικειωμένα, δεν είχαν θέμα. Μόνο όταν είχαν κυρίως πρόβλημα σύνδεσης με το διαδίκτυο. Αυτό, αλλά γενικά ήταν πολύ εξοικειωμένα με την τεχνολογία.

E: Τέλεια, τέλεια!

E.9. Ποια ήταν τα δικά σας συναισθήματα όταν εφαρμόζατε την τηλεκπαίδευση στη διδασκαλία;

Απάντηση:

Κοίταξε, γενικά εμένα η τηλεκπαίδευση δεν με ενθουσίασε. Δεν θεωρώ ότι..., περιορίζει πολλά πράγματα. Είχα άγχος πολύ, το βασικό μου συναίσθημα ήταν το άγχος, γιατί δεν ήξερα αν θα έχω internet και αν θα μπορέσω να συνδεθώ, με ποιον τρόπο θα οργανώσουμε την διδασκαλία, δηλαδή πότε θα κάνω παράλληλη στήριξη με το παιδί εκτός πλαισίου τάξης. Πολλές φορές βγαίναμε και μετά έπρεπε να ξανά μπούμε και όταν βγαίναμε από το δωμάτιο κολλούσε όλο

το σύστημα της υπόλοιπης τάξης. Εμ, δεν ήξερα και τα παιδιά αν θα συνδεθούν, οπότε σίγουρα είχα άγχος, σίγουρα είχα και λίγο να το πω στεναχώρια, όχι ακριβώς στεναχώρια, απλά όταν έβλεπα τα παιδιά πίσω από τις οθόνες και αυτά να κάθονται τόσες ώρες μπροστά από μια οθόνη, πράγμα που τους δυσκόλευε, ήταν ένα πράγμα που εμένα με στεναχωρούσε. Εμ, αυτά, βέβαια, είχε και τα καλά του, γιατί ήσουν ας πούμε στο περιβάλλον σου και ήσουν πιο άνετος και όλα αυτά, αλλά θεωρώ ότι είχε αρκετά θέματα. Επίσης, με άγχωνε το γεγονός ότι πολλές φορές, ως παράλληλη στήριξη, δεν ήξερα πότε να παρεμβαίνω στο μάθημα και δεν μπορούσα εύκολα να διακόπτω τον δάσκαλο. Οπότε, καταλαβαίνεις ότι ήταν ένα θέμα συνεργασίας, έτσι λεπτό, σε αυτή την περίπτωση.

E: Ναι, κατάλαβα.

E.10. Τι προτείνετε για τη βελτίωση/ υποστήριξη της τηλεκπαίδευσης;

Απάντηση:

Βελτίωση..., ε., γενικά για να υπάρξει καλή τηλεκπαίδευση πρέπει να υπάρξει και καλή εκπαίδευση πάνω σε αυτό το κομμάτι. Πρώτον, για τους εκπαιδευτικούς, για το πως μπορούν να οργανώσουν διαφορετικά την διδασκαλία, επίσης, περισσότερο χρόνο, δηλαδή, υπήρξαν σεμινάρια και όλα αυτά, αλλά ήταν πολύ γρήγορο όλο αυτό που έγινε. Μετά, ίσως κάποια θέματα της πλατφόρμας, όπου, όπως είπαμε η παράλληλη στήριξη δεν μπορεί να έχει επαφή με τον μαθητή, ίσως θα έπρεπε κάπως, να δημιουργήσεις παράλληλα κάμερα με τον μαθητή σου, να μπορείτε να επικοινωνήσετε κάποια στιγμή, κάτι τέτοιο ίσως. Δεν ξέρω πως θα μπορούσε ακριβώς να συμβεί αυτό, αλλά θα χρειαζόταν ένας διαφορετικός τρόπος σχεδιασμού.

E: Σχεδιασμός.., όλοι αυτό λένε.

A: Ναι, γενικά είναι πολλά τα ζητηματάκια.

E: Ναι, μπορώ να καταλάβω και να φανταστώ. Αυτή ήταν η συνέντευξη. Κάπου εδώ θα σταματήσω την μαγνητοφώνηση, ευχαριστώ πολύ.

A: Και εγώ ευχαριστώ.

ΑΠΟΜΑΓΝΗΤΟΦΩΝΗΣΗ ΝΟΥΜΕΡΟ ΕΠΤΑ:

E1 (α): Τι διδακτικές πρακτικές- προσεγγίσεις ακολουθήσατε στη διάρκεια της τηλεκπαίδευσης;

Απάντηση:

Γενικά, προσπαθήσαμε να συνεργαστούμε με την συνάδελφο που είχε το Νηπιαγωγείο του άλλου τμήματος. Κυρίως, προσπαθήσαμε να εστιάσουμε σε πράγματα βιωματικά, βιωματική μάθηση δηλαδή. Παρόλο, που μέσα από την τηλεκπαίδευση ήταν πάρα πολύ δύσκολες οι συνθήκες για αυτό. Αλλά, κυρίως προσεγγίσεις βιωματικού χαρακτήρα. Πράγματα δηλαδή, που τα παιδιά ή θα έκαναν πίσω από την κάμερα ή θα έβρισκαν μέσα από τον χώρο του δωματίου ή του σπιτιού τους και με αυτά θα αλληλοεπιδρούσαν.

E1 (β): Πώς χρησιμοποιήθηκε η τεχνολογία/ ΤΠΕ με τα νήπια ή τους μαθητές/ τριες;

Απάντηση:

Κυρίως όπως σου είπα, προσπαθήσαμε η τηλεκπαίδευση να είναι ένα κομμάτι της διδασκαλίας, το οποίο δεν θα εμπλέκει αυτή καθ' αυτή την χρήση του υπολογιστή και όλου του υπόλοιπου εξοπλισμού από τα παιδιά. Κυρίως στην ουσία, χρησιμοποιήσαμε την κάμερα και το μικρόφωνο που εκ των πραγμάτων θα είχε ο υπολογιστής τους και όλα τα υπόλοιπα ήταν διαδικασίες και δραστηριότητες βιωματικού χαρακτήρα, που ενέπλεκαν εκείνη την ώρα υλικά σπιτιού, αφορμίσεις, που μπορεί να κάναμε ένα share, μια προβολή, μια προβολή εικόνας. Αλλά αυτή καθ' αυτή η χρήση της τεχνολογίας από τους μαθητές, να κάνουν εκείνοι κλικ ή να χρησιμοποιούν εκείνοι τον υπολογιστή τους, δεν αξιοποιήθηκε.

E2 (α). Τι δραστηριότητες έγιναν;

E3(α). Μπορείτε να αναφέρετε ένα παράδειγμα δραστηριότητας (διδασκαλίας) στη γλώσσα (μέσω τηλεκπαίδευσης);

E3(β). Μπορείτε να αναφέρετε ένα παράδειγμα δραστηριότητας (διδασκαλίας) στα μαθηματικά/ περιβάλλον (μέσω τηλεκπαίδευσης);

Απάντηση:

Έγιναν δραστηριότητες με πολύ κόπο μπορώ να πω, γιατί όπως σου ξανά είπα, προσπαθήσαμε να φέρουμε λίγο πιο κοντά αυτό που κάνουμε στην τάξη, μέσω του υπολογιστή. Δηλαδή, στην ουσία, να ανοίξουμε διόδους αλληλεπίδρασης και μεταξύ των παιδιών αλλά και μεταξύ εμάς και των παιδιών σε ατομικό επίπεδο. Επομένως, όλες οι δραστηριότητες βασίζονταν, όπως θα ξανά πω, σε πράγματα που τα παιδιά έκαναν. Θες να σου πω ένα παράδειγμα;

E: Θα ήταν η επόμενη ερώτηση, επομένως ναι.

A: Ένα παράδειγμα... Για παράδειγμα...

E: Στην γλώσσα ας πούμε τι δραστηριότητες έγιναν;

A: A! Για παράδειγμα, Στην γλώσσα, ας πούμε, το περσινό μας project είχε θέμα γενικότερα την εξέλιξη μέσα στον χρόνο. Την εξέλιξη του ανθρώπου, την εξέλιξη της επιστήμης, την εξέλιξη της τέχνης, την εξέλιξη της διατροφής. Επομένως, στο σημείο του πρώτου κλεισίματος του lockdown και την αρχή της τηλεκπαίδευσης, της υποχρεωτικότητας μάλλον της

τηλεκπαίδευσης στο νηπιαγωγείο, μας βρήκε, περίπου, στην δημιουργία της γης. Επομένως, με αφορμή αυτό, από εκεί, δηλαδή, που είχαμε μείνει, στο σχολείο, στην δια ζώσης εκπαίδευση, προσπαθήσαμε να συνεχίσουμε το project μας και μέσα από την τηλεκπαίδευση. Για παράδειγμα, ασχοληθήκαμε με τους σεισμούς. Οπότε, προσπαθήσαμε και πάλι διαθεματικά να προσεγγίσουμε το ζήτημα, όπως το κάναμε και μέσα στην τάξη. Στον τομέα της γλώσσας, όπως θα κάναμε το σίγμα από τον σεισμό, προσπαθήσαμε να σκεφτούμε δραστηριότητες για το σίγμα. Δηλαδή, μια δραστηριότητα, ήταν να βρούνε πράγματα μέσα από το σπίτι τους που αρχίζουν από το φώνημα σίγμα. Ή να κάνουν ένα φύλλο εργασίας ανοιχτού τύπου, του τύπου, να σχεδιάσουν το σίγμα και να το κατασκευάσουν από πάνω με ένα υλικό και να το πλαισιώσουν με αλουμινόχαρτο και καλαμάκια διάφανα και διάφορα και να το μεταμορφώσουν σε κάτι. Να μας πουν λέξεις που αρχίζουν από σίγμα και να προσπαθήσουμε να φτιάξουμε όλοι μαζί, με ανοιχτά μικρόφωνα, οπότε φαντάσου τι γινόταν, μια ιστορία. Πράγματα, δηλαδή στην ουσία που θα κάναμε και μέσα στην τάξη. Τι άλλο κάναμε στην γλώσσα..., εεε, για το σίγμα τότε, δεν θυμάμαι κάτι άλλο, αλλά γενικότερα μετά και στην συνέχεια αυτού, κάναμε ας πούμε ένα πείραμα που είχε σχέση με τις λιθοσφαιρικές πλάκες και με βρώσιμες τροφές. Για το πως συγκρούονται οι λιθοσφαιρικές πλάκες, το οποίο έγινε και πάλι μπροστά από την κάμερα, όπου τα παιδιά έφερναν, ας πούμε, τα μπισκότα και κάναμε ότι ήταν οι λιθοσφαιρικές πλάκες. Φτιάξαμε, ας πούμε, ένα μείγμα μαγειρικής με γιαούρτι και κέτσαπ και είπαμε ότι αυτό είναι το μάγμα. Αλλά αυτό για να συμβεί, είχε γίνει μια ολόκληρη προετοιμασία όλες τις προηγούμενες ημέρες. Δεν παίρναμε δραστηριότητες, έτσι ξαφνικά, και λέγαμε, εγώ θέλω να σου δείξω ένα πείραμα. Αυτό το είχαμε προετοιμάσει, γιατί μια προηγούμενη ημέρα ας πούμε, θα είχαμε κάνει για τον φλοιό της γης και για τα στρώματα της γης. Οπότε, προσπαθούσαμε να έχουν μια σύνδεση και μια σχέση και να είναι πράγματα τα οποία θα κάνουν τα παιδιά μπροστά από την κάμερα, για να προσπαθήσουν να παραμείνουν μπροστά από την κάμερα, όσο το δυνατόν περισσότερη ώρα μπορούσαν, είναι η αλήθεια..., χωρίς αυτό να σημαίνει, ότι αν κάποιος έφευγε ή αν κάποιος έκλεινε την κάμερα ή το μικρόφωνο, ότι θα ήταν και μη αποδεκτό φυσικά. Εδώ, θέλαμε εμείς να φύγουμε και να κλείσουμε τις κάμερες.

E: Κατάλαβα...

Μπορείτε να αναφέρεται και ένα παράδειγμα δραστηριότητας και για τα Μαθηματικά ας πούμε;

Απάντηση:

Ναι, ναι.. ένα παράδειγμα για τα Μαθηματικά, ας πούμε, μιας και είπα για τα στρώματα της γης. Όταν κάναμε για τα στρώματα της γης, για παράδειγμα, τα παρατηρήσαμε σε μια εικόνα, αν θυμάμαι καλά, τα μετρήσαμε, τα απαριθμήσαμε..., ασχοληθήκαμε με τον αριθμό ένα, δύο, τρία ή τέσσερα, ή με το τρία ή με το τέσσερα. Οπότε..., αντίστοιχα, σε δύο ξεχωριστές μέρες, την μια μέρα, με αφορμή αυτό, ασχοληθήκαμε με τον αριθμό σαν..., σαν έννοια και προσπαθήσαμε να βρούμε που υπάρχει το τέσσερα μέσα στο σπίτι μας, δηλαδή, μας έφερναν βιβλία που δείχνανε σελίδες, πάνω σε ρολόγια, σε έντυπα, γραμμένο, σε αυτοκόλλητα, οπουδήποτε υπάρχει το τέσσερα μέσα στο σπίτι τους και το βλέπουνε. Προσπαθήσαμε να κάνουμε κινητικά παιχνίδια με το τέσσερα. Φέρε μου τέσσερα αντικείμενα που να έχουν το ίδιο σχήμα, φέρε μου τέσσερα αντικείμενα που να έχουν το ίδιο χρώμα, φέρε μου τέσσερα..., τι άλλο, φέρε μου τέσσερα, ξέρω εγώ, καλαμάκια και φτιάξε μου τον αριθμό τέσσερα. Φέρε μου, τι άλλο είχαμε κάνει..., φέρε μου δέκα αντικείμενα και σήκωσε μου τα τέσσερα, κάνε τέσσερα πηδηματάκια, χτύπα τέσσερα παλαμάκια, κάνε τέσσερις στροφές, τέλος πάντων, δραστηριότητες που να έχουν σχέση με την απαρίθμηση του τέσσερα και μετά θυμάμαι πως με βάση το τέσσερα είχαμε φτιάξει με φρούτα τα στρώματα της γης σε ομόκεντρους κύκλους, έτσι όπως είναι, οπότε έτσι ήρθαμε σε επαφή κάπως, με κάποιο τρόπο και με τους ομόκεντρους κύκλους, από το μικρότερο στο μεγαλύτερο, κι δεν θυμάμαι τώρα..., αν θυμάμαι καλά, είχαμε

φτιάξει, ξέρω γω, το κέντρο, τον πυρήνα με μήλο, μετά άνοιγε και είχε γίνει το μάγμα με πορτοκάλι και γύρω- γύρω με πράσινο ακτινίδιο είχαμε κάνει το φλοιό και είχαμε βάλει ακόμα ένα φρούτο, δεν θυμάμαι τώρα πως ακριβώς, πάντως με τέσσερα διαφορετικά υλικά, έφτιαξαν τέσσερις διαφορετικούς κύκλους, με το ίδιο κέντρο και μετά φάγαμε, αν θυμάμαι καλά, όλο το εσωτερικό του φλοιού, το εσωτερικό της γης. Είναι οι καλύτερες δραστηριότητες αυτές με το φαγητό να ξέρεις.

E: Μπορώ να το φανταστώ... και είναι και οι πιο ευχάριστες .

A: Ναι..., και για παράδειγμα, προσπαθήσαμε να βρούμε δραστηριότητες που τα παιδιά θα κάνουν κάτι, θα έρθουν και σε επαφή με τον αριθμό τέσσερα, απλά, εμάς, στόχος μας και πάλι, ήταν τα παιδιά να βρουν ένα ενδιαφέρον σε αυτό που φύση αδύνατον ήταν να γίνει, τέλος πάντων. Επομένως, έτσι, προσπαθούμε να σκεφτούμε πράγματα, που θα τα σήκωναν από την καρέκλα, θα τα έβγαζαν από αυτή την καθήλωση του υπολογιστή και σήκω- γύρνα- φέρε- δείξε, να έχει μια αλληλεπίδραση όλο αυτό και να δείχνω και εγώ, να δείχνεις και σύ, να μιλάω εγώ, να μιλάς και συ και με κάποιο τρόπο να τελειώσει αυτό το βασανιστικό μισάωρο της διδακτικής ώρας.

E2 (β). Ποια λογισμικά χρησιμοποιήθηκαν και με ποιο τρόπο;

Απάντηση:

Λογισμικά..., κοίταξε να δεις, εγώ προσωπικά χρησιμοποίησα την πλατφόρμα webex. Εμ..., μόνο αυτή. Δεν χρησιμοποιήσαμε λογισμικά που να έχουν, έτσι, μια άμεση εμπλοκή στις δραστηριότητες μας.

E: Δεν είχατε ασύγχρονη διδασκαλία;

A: Είχαμε ασύγχρονη διδασκαλία σε κάποιες περιπτώσεις και στέλναμε υλικό και πάλι στο οποίο καταγράφαμε σε word κυρίως, ή επισυνάπταμε κάποιες εικόνες μέσω μιας πλατφόρμας που λειτουργεί το σχολείο μου, το edu for school, αλλά αυτή είναι γενικότερα μια πλατφόρμα που στέλνουμε ενημερώσεις στους γονείς. Οπότε πήγαιναν σαν ενημέρωση, και άνοιγαν το αρχείο και ερχόταν σε μια αλληλεπίδραση, διάβαζαν για παράδειγμα ένα κείμενο, όπως θα το διάβαζα εγώ, οι γονείς στα παιδιά, όταν θα είχαν να κάνουν κάτι και αν είχαν να κάνουν κάτι, αλλά κυρίως και στο ασύγχρονο δεν είχαμε ιδιαίτερη ανταπόκριση η αλήθεια είναι. Ήταν όλοι κουρασμένοι από αυτό το πράγμα και οι γονείς μπορώ να σου πω.

E: Και στην πρώτη καραντίνα συνέβαινε αυτό και στην δεύτερη;

A: Γενικότερα, στην πρώτη καραντίνα η συμμετοχή ήταν πολύ πιο μεγάλη. Στην πρώτη καραντίνα ενώ είχα δεκαοκτώ παιδιά στην τάξη, έμπαιναν και τα δεκαοκτώ. Δεν ξέρω πως γινόταν αυτό. Δεκαοκτώ παιδιά, δεκαοκτώ μπαίνανε. Στην Δεύτερη καραντίνα, δεκαοκτώ παιδιά και σταθερά μπαίνανε δώδεκα. Δέκα..., δώδεκα. Σου μιλάω για καθημερινή βάση.

E: Ναι, ναι..., για καθημερινή βάση.

E4. Τι είδους υποστήριξη είχατε (και από πού) για την τηλεκπαίδευση;

Απάντηση:

Κοίτα να δεις, στην πρώτη καραντίνα, δηλαδή τον Μάρτιο του '20 μέχρι Μάιο, πήγαινα στο σχολείο που δουλεύω. Εγώ, δουλεύω σε ιδιωτικό σχολείο. Πήγαινα στο σχολείο κυρίως γιατί ήταν κάτι πρωτόγνωρο για εμένα, γιατί είχα το άγχος του να πάει καλά... και γενικότερα το κλίμα και η συνεργασία που έχουμε και με τις άλλες δασκάλες μας εμπύχωνε και μας βοηθούσε και έτσι βγαίναμε από αυτή την ανασφάλεια. Γιατί, όπως σου είπα, εγώ δουλεύω σε ιδιωτικό σχολείο και αν μια φορά είναι δύσκολη η διαχείριση, στον ιδιωτικό τομέα είναι ακόμα περισσότερο, γιατί υπάρχουν πολλές παραπάνω απαιτήσεις και εργοδοτικά αλλά και από τις

απαιτήσεις που θέτουν οι ίδιοι οι γονείς στο ίδιο το σχολείο. Οπότε, εμείς σαν εκπαιδευτικοί, με αυτό που θα παρείχαμε βρισκόμασταν κάπου στη μέση, ανάμεσα στους εργοδότες και στους γονείς και στα παιδιά φυσικά, γιατί εμείς δουλεύουμε για τα παιδιά. Απλά, ξέρεις, η θέση μας, ήταν κάπου στη μέση, ήθελα να είμαι σίγουρη, ότι αυτό που θα κάνω, θα έχει ένα αποτέλεσμα, μια διαδικασία, δηλαδή, με αποτέλεσμα. Θα έχει μια συμμετοχή... μπαίνουν και άλλα στην μέση στον ιδιωτικό τομέα και στην ιδιωτική εκπαίδευση. Αλλά, στην δεύτερη καραντίνα, επειδή γενικά, η τηλεκπαίδευση της πρώτης φοράς πήγε πολύ καλά, είναι η αλήθεια, δηλαδή είχαμε αυξημένη συμμετοχή, είχαμε θετικά σχόλια και από τα παιδιά, δηλαδή βλέπαμε ότι τα παιδιά κάνουν πράγματα, συμμετέχουν, μπαίνουν στο μάθημα, τους αρέσει, αλλά, και από γονείς που το ψάχνουν λίγο περισσότερο. Οπότε, στη δεύτερη καραντίνα, υπήρχε αυτή η εμπιστοσύνη, ένιωθα και εγώ πιο σίγουρη για τον εαυτό μου, δηλαδή και τώρα, οτιδήποτε συμβεί και μου πουν, ξανακάνεις τηλεκπαίδευση, ξέρω πως να το διαχειριστώ, έχω δοκιμάσει κάποια πράγματα, χωρίς να σημαίνει αυτό βέβαια ότι μπορώ να το ακολουθήσω και την επόμενη φορά, αναλόγως το μαθητικό δυναμικό, απλά, όταν το έχεις κάνει μια φορά, την επόμενη φορά είσαι πολύ πιο σίγουρος. Συνεπώς, στην δεύτερη καραντίνα, ήμουν από το σπίτι μου, γιατί, πέρασα και πιο καλά μένοντας στο σπίτι μου τελικά, για να το κάνω αυτό. Ήταν πιο ξεκούραστο.

E: Και πιο οικείο για εσάς.

A: Ναι ακριβώς και πιο οικείο. Επομένως, την δεύτερη φορά, χρησιμοποίησα δικό μου εξοπλισμό, αν και βέβαια, οι εργοδότες μου, μου είπαν να μου δώσουν και υπολογιστή, να μου δώσουν και στικάκι με Internet, να μου δώσουν και κάμερα και ό,τι χρειάζομαι, δεν είχαμε θέμα δηλαδή εξοπλισμού, απλά εντάξει, εγώ είχα τον υπολογιστή μου που ξέρω να τον χειρίζομαι και δεν είχα κανένα πρόβλημα.

E.5. Ποια υπήρξαν, κατά τη γνώμη σας, τα πιο σημαντικά εμπόδια- μειονεκτήματα στην εφαρμογή της τηλεκπαίδευσης;

Απάντηση:

E: Στην εφαρμογή της τηλεκπαίδευσης ή στην διαδικασία της τηλεκπαίδευσης;

A: Στην εφαρμογή.

E: Δηλαδή, στο webex...; και σε όλη την διαδικασία..

A: Ναι, ναι...

E: Στην ουσία, χάνεται το νόημα. Το νόημα δεν είναι να είμαστε μπροστά από έναν υπολογιστή και να κάνουμε μάθημα, ούτε είμαστε μηχανές να μιλάμε αυτοματοποιημένα, να κλείνω μικρόφωνο, γιατί ακούγονται άλλα δεκαπέντε παιδιά παράλληλα, να νιώθουν και οι ίδιοι ότι δεν προλαβαίνουν να μιλήσουν, δεν μπορούν να μιλήσουν, δεν αναπτύσσουν τον διάλογο που θέλουν, δεν αναπτύσσουν εργασίες, δεν εμπλέκονται σε ομάδες, δεν κάνουμε βιωματικά πράγματα, όσο και αν προσπαθήσαμε, κάνουμε πράγματα από το σπίτι μας. Είμαστε μαζί με την μαμά μας και τον μπαμπά μας, είναι τελείως διαφορετικό το πλαίσιο, δεν έχει καμία σχέση η συμμετοχή παιδιών, όχι ο αριθμός παιδιών στην συμμετοχή, αλλά ο τρόπος που συμμετέχουν τα παιδιά στο σχολείο και στην τάξη, όταν είμαστε από κοντά, με αυτό που γινόταν στην τηλεκπαίδευση. Περιορισμένες επιλογές, μπροστά από μια κάμερα και μια οθόνη, να εκτιθόμαστε μπροστά σε ένα οικογενειακό περιβάλλον, ανοιχτά μικρόφωνα να ακούς από πίσω τις μαμάδες και τους μπαμπάδες να φωνάζουν, να μαλώνουν, να τρώνε... , χωρίς όμως αυτό να σημαίνει ότι είναι κάτι κακό, γιατί μέσα στο σπίτι τους ήμασταν. Και εμείς δηλαδή, εγώ αυτή την στιγμή, μπορούσα να κριθώ για την δουλειά μου από μια παρερμηνεία που μπορεί να έκανε κάποιος και λανθασμένα. Άσχετα αν έγινε ή όχι αυτό. Που σου είπα, παρόλο αυτά, θετικά σχόλια πήραμε εμείς. Εγώ, δηλαδή, σαν δασκάλα πήρα θετικά σχόλια. από όλη την διαδικασία της τηλεκπαίδευσης και για τις δραστηριότητες αλλά και για τον τρόπο που διαχειριζόμουν τις

καταστάσεις. Αλλά και πάλι, που γνωρίζω εγώ, ποιος με βλέπει εκείνη την ώρα..., τι μπορεί να κάνει, τι μπορεί να πει για εμένα...

E: Και πως μπορεί να ερμηνεύσει κάποια πράγματα...

A: Ακριβώς, για το πως θα ερμηνευτεί αυτό..., η κάμερα; Που ξέρω εγώ αν είναι κάποιος; Εμάς έτυχε, σε μια γνωστή μου συνάδελφο, μαμά, να την βγάζει βίντεο, την ώρα της τηλεκπαίδευσης, χωρίς εκείνη να το γνωρίζει και σε περίπτωση που ήταν όρθια και προσπαθούσε να κάνει ένα κινητικό..., όχι ακριβώς κινητικό παιχνίδι, μια κινητική δράση. Γιατί, εμείς, όταν κάναμε, για παράδειγμα, που σου είπα πριν, σήκω να κάνεις τέσσερις στροφές ή σήκω να μου βρεις τέσσερα αντικείμενα, έτρεχα και εγώ μέσα στο σπίτι μου να φέρω τέσσερα αντικείμενα, έκανα και εγώ τέσσερα παλαμάκια, ήμουν, δηλαδή, και εγώ όρθια, όπως θα ήμουν και στην τάξη. Και η άλλη μαμά, έβγαζε βίντεο. Επομένως, πέραν της όλης προβληματικής κατάστασης που έχει σαν παιδαγωγική, στο παιδαγωγικό της δηλαδή κομμάτι, υπήρχε και το θέμα το δικό μας, των προσωπικών δεδομένων μας, της προσωπικής μας έκθεσης μπροστά από μια κάμερα, της ίδιας μας της προσωπικότητας μπροστά στα παιδιά, τις σχέσεις που αναπτύσσω εγώ η ίδια με τα παιδιά από εκεί και πέρα..., υπήρχαν παιδιά που αρνούσαν να μπου, τι σχέση και τι στάση σχηματίζει ένα παιδί σε αυτή την ηλικία για το σχολείο και για την μάθηση, αν αυτό που του παρέχεις είναι μέσα από μια κάμερα;... Δεν θέλει φυσικά να μπει..., εδώ κάνουμε αμάν και πως να χτίσουμε θετικές σχέσεις με τα παιδιά με την μάθηση και το σχολείο, με την διαδικασία της τάξης και μπροστά από μια κάμερα, πως να το κάνω εγώ αυτό; Γίνεται; Δεν γίνεται...

E: Δυστυχώς όχι...

E.6. Ποια υπήρξαν, κατά τη γνώμη σας, τα πιο σημαντικά πλεονεκτήματα στην εφαρμογή της τηλεκπαίδευσης;

Απάντηση:

Πλεονεκτήματα..., γενικότερα κανένα θα έλεγα, αλλά προσπαθώντας, τέλος πάντων, να σκεφτώ ένα..., δύο, θα σου πω δύο, επειδή είχαμε παρόμοια συζήτηση με τις δασκάλες του σχολείου στο τέλος της τηλεκπαίδευσης. Αυτό που είπα εγώ τότε και θα συνεχίζω να λέω, το πρώτο και βασικότερο είναι ότι με βοήθησε να σκεφτώ πράγματα, που άλλες φορές δεν θα είχα σκεφτεί. Να σκεφτώ, ας πούμε, δραστηριότητες που μπορούν να γίνουν, που τέλος πάντων, έχουν και άλλη δίοδο, να γίνουν από έναν υπολογιστή..., με βοήθησε να βρω κλειδιά συνεργασίας με την νηπιαγωγό του άλλου τμήματος, που προσπαθούσαμε από κοινού, να συνεργαστούμε, να ανταλλάξουμε απόψεις, το πως μπορούμε να φτιάξουμε μια δραστηριότητα τέλος πάντων και μέσα από αυτή την συνθήκη, όπου μέσα από αυτή συνεργαστήκαμε καλύτερα και μάθαμε λίγο καλύτερα η μια την άλλη, γιατί ήμουν και εγώ καινούργια στο σχολείο στο οποίο βρέθηκα, ήταν δηλαδή ο πρώτος χρόνος μου στο συγκεκριμένο σχολείο, και..., επίσης, ότι ίσως μας έφερε πιο κοντά, κρατήσαμε μια επαφή με τα παιδιά, μέσα σε αυτή της μεγάλης διάρκειας απόσταση που είχανε από το σχολείο. Χωρίς αυτό να σημαίνει, ότι η καθημερινή βάση δεν κούρασε. Γιατί, μετά από ένα σημείο το καθημερινό δίωρο, όχι δίωρο, τρία μισάωρα ήταν, κουράζει.

E: Λογικό...

A: Κρατάς μια επαφή, αλλά κάθε μέρα τρεις ώρες μπροστά από έναν υπολογιστή κουράζει. Τουλάχιστον στην προσχολική ηλικία, όπως το βίωσα εγώ. Τώρα στις άλλες βαθμίδες, δεν μπορώ να έχω άποψη. Αλλά κρατήσαμε, τέλος πάντων, μια επαφή. Ίσως, αν ήταν πιο

περιορισμένες οι φορές που θα είχαμε συναντήσεις μέσω του υπολογιστή, ίσως να πήγαινε καλύτερα.

Ε: Το αντιλαμβάνομαι.

E.7. Τι είδους επικοινωνία υπήρξε με τους γονείς των νηπίων/ μαθητών;

Ποιος ο ρόλος των γονιών/ κηδεμόνων στη διάρκεια της τηλεκπαίδευσης;

Απάντηση:

Τους γονείς... Θα σου πώ..., όπως σου είπα εγώ είμαι στον ιδιωτικό τομέα, οπότε είχαμε συχνές επικοινωνίες και στα πλαίσια, δηλαδή, της πολιτικής που ακολουθεί το σχολείο. Για παράδειγμα, οι συναντήσεις που θα είχαμε δια ζώσης για την πρόοδο και την εξέλιξη των παιδιών και μια κουβέντα, τέλος πάντων, πως τα πάει το παιδί μέσα στα πλαίσια της τάξης, γίναν τηλεφωνικά. Αλλά, κυρίως, στα πλαίσια της τηλεκπαίδευσης, λειτουργούσαμε την πλατφόρμα αυτή του σχολείου, το edu for school, στο οποίο μπορούσαμε να ανταλλάζουμε μηνύματα προσωπικά με τους γονείς, αν και εφόσον υπήρχε κάτι, αν και δεν ανταλλάξαμε πολλά. Ένας- δύο γονείς μας έστειλαν να μας ρωτήσουν κάτι..., αυτό που κάναμε εμείς για την τηλεκπαίδευση ήταν κάθε φορά που ολοκληρώναμε τις δραστηριότητες που θα εξελίσσαμε με τα παιδιά την επόμενη εβδομάδα, το Σάββατο, πριν την εβδομάδα που θα ξεκινούσε, στέλναμε ένα word στους γονείς, με υλικά και ημερομηνίες αναλυτικά, που θα χρειαστούμε μέσα στην εβδομάδα. Για παράδειγμα, Δευτέρα, τάδε του Νοέμβρη, θα χρειαστούμε χρώματα, κόλλες Α4, καλαμάκια και δεν ξέρω τι άλλο..., υλικά, Πάντα, που ήταν εύκολο να τα βρουν, που τα είχαν μέσα στο σπίτι τους, απλά εμείς τα καταγράφαμε και τα συγκεντρώναμε γιατί αυτό βοηθούσε και τα παιδιά στο να φτιάχνουν λίγο το πρόγραμμα τους, να μπαίνουν, λίγο, στην διαδικασία του σχολείου, να πουν α; τι έχω για την Δευτέρα; , είμαι υπεύθυνος να βρω αυτό, αυτό και αυτό..., και βοηθούσαν και εμάς γιατί, όταν θα θέλαμε να κάνουμε κάτι, γνώριζαν οι γονείς πάνω- κάτω τι χρειαζόμαστε, που σου λέω και πάλι, ότι ήταν πράγματα που είχαν μέσα στο σπίτι, δηλαδή, ζητούσαμε μια λεκάνη ή καλαμάκια, χρώματα, τέμπερες ή μακαρόνια ή οτιδήποτε το οποίο, υπήρχε μέσα στο σπίτι..., δεν τους βάζαμε τους ανθρώπους να αγοράσουν πράγματα ή κάτι περιέργο, όπως θα το κάναμε στο σχολείο. Απλά, για να έχουν ένα πλάνο και να βοηθήσει αυτό και εμάς, στο να έχουν τα παιδιά υλικά για να μπορούν να συμμετέχουν, χωρίς πάλι αυτό να σημαίνει, πως τηρούταν πάντα. Εμείς το στέλναμε, δεν σημαίνει όμως, ότι πάντα υπήρχαν αυτά που εμείς μπορεί να ζητούσαμε, που και πάλι ήταν πράγματα απλά. Ή μπορεί να τους στέλναμε κάποιες σημειώσεις για να προετοιμάσουν ένα παιχνίδι κρυμμένου θησαυρού. Ή για να προετοιμάσουν ένα υλικό στο οποίο, τα παιδιά θα κληθούν να ψάξουν μέσα και θα έχουν κρύψει και κάτι άλλο μέσα, αναλόγως και τι κάναμε, για παράδειγμα, όταν κάναμε για τους δεινόσαυρους κάποια στιγμή, είχαν κρύψει μέσα σε ρύζι, μακαρόνια, που εν τέλη, θα γινόντουσαν αυτά, όταν γίναν παλαιοντολόγοι, τα κόκκαλα των δεινοσαύρων. Οπότε, αυτό ήταν υλικό που έπρεπε να είχε προετοιμαστεί από πριν. Τους ενημερώναμε, δηλαδή, για δράσεις, τις οποίες, θα κάναμε και χρειαζόμασταν την συμβολή τους. ΜΟΝΟ, σε περίπτωση που χρειαζόμασταν την συμβολή τους και ΜΟΝΟ για υλικά, όχι για το τι θα κάναμε αναλυτικά, σε καμία περίπτωση. Απαγορευτικό αυτό.

Ε: Άρα, θα έλεγε κανείς πως ο ρόλος των γονιών, στην διάρκεια της τηλεκπαίδευσης, ήταν να μην ενεργητικός αλλά όχι τόσο προς εσάς...

Α: Ήταν ενεργητικός στα πλαίσια της εύρεσης πραγμάτων που εμείς θα χρειαζόμασταν. Κάποιοι γονείς, από τι παρατήρησα στο δικό μου πλαίσιο της τάξης, κάποιοι ήταν αφανείς, δεν

υπήρχαν καν, ήταν τα παιδιά με γιαγιάδες και παππούδες, γιατί δούλευαν οι άνθρωποι, δεν ήταν στο σπίτι, οπότε τα παιδιά λειτουργούσαν μόνοι τους την πλατφόρμα. Κάποια άλλα παιδιά, ήταν με τους γονείς τους, κάπου εκεί μέσα στο σπίτι, αλλά και πάλι ήταν μόνα τους μπροστά στην κάμερα, μπροστά στο webex. Κάποιοι άλλοι γονείς ήταν δίπλα στα παιδιά τους και είχαν μερικές φορές παρεμβατικό χαρακτήρα. Δηλαδή, πολλές φορές, άνοιγε το μικρόφωνο να μιλήσει το παιδί, γιατί μετά από ένα σημείο το μικρόφωνο, ενώ τις πρώτες μέρες ανοιγόκλεινε από τον μαθητή, μετά από λίγο καιρό, αν θυμάμαι καλά, μπορούσα εγώ να το κλείνω και να το ανοίγω. Οπότε, αν δεν του άνοιγα εγώ το μικρόφωνο, δεν μπορούσε να μιλήσει. Και άνοιγα εγώ τα μικρόφωνα και άκουγα εγώ, για παράδειγμα, έλα, έλα, Γιώργο, πες και εσύ, πες, μα γιατί δεν λες; Γιατί δεν λες, αυτό που έχεις φτιάξει; Για τέτοια παρέμβαση μιλάμε, μπροστά στην κάμερα..., δίπλα από το παιδί, χωρίς να φαίνονται βέβαια, εκείνοι στην κάμερα, έβλεπε ένα χέρι, να σηκώνει μια ζωγραφιά ή να σηκώνει κάτι ξέρω γω..., ή αυτό που έχει βρει, που εκείνη την ώρα το παιδί μπορεί να μην ήθελε να το δείξει, μπορεί να το έφτιαξε για να το κρατήσει για τον εαυτό του..., πες και εσύ, πες και εσύ του λέγανε, κάναμε προβολή τώρα, κατάλαβες, κάναμε προβολή ποιος ξέρει περισσότερα..., εμένα ο δικός μου είναι καλύτερος, λέει περισσότερα. Και πάρα πολλές φορές γονείς, θυμάμαι, μετά που κάναμε συζητήσεις για το πως ήταν τα παιδιά στην τηλεκπαίδευση, έλεγαν, 'ναι και εγώ τον είδα στη τηλεκπαίδευση, παρόλο που η πρώτη μου κουβέντα ήταν, ότι δεν θα δώσουμε βάση την συμμετοχή και τον τρόπο που τα παιδιά υπήρχαν στη τηλεκπαίδευση, καθώς δεν έχει νόημα, ούτε καμία επαφή με την πραγματικότητα της τάξης. Δηλαδή, πόσο πιο ξεκάθαρα να τους το πεις. Απλά, είναι αυτό που βλέπουν εκείνοι άμεσα.

E: Ναι και είναι αυτό που εκείνοι θεωρούν ως πραγματικότητα.

A: Ε βέβαια, και μετά αρχίζουν τις δικές τους θεωρίες.

E: Ναι, κατάλαβα...

A: Όχι βέβαια όλοι, αλλά υπάρχουν και αυτοί.

E.8. Ποιες ήταν οι εμπειρίες των νηπίων/ μαθητών σας, στη διάρκεια της τηλεκπαίδευσης; (π.χ., εμπλοκή με το μάθημα, με την τεχνολογία, αντιδράσεις, συναισθήματα).

Απάντηση:

Υπήρχαν παιδιά που χρησιμοποιούσαν τον υπολογιστή με ευχέρεια, μόνοι τους δηλαδή, τελείως. Υπήρχαν παιδιά που είχαν τις γιαγιάδες στο σπίτι και χρησιμοποιούσαν καλύτερα τον υπολογιστή από εκείνες, που ήταν ενήλικες. Υπήρχαν παιδιά που ίσως λειτούργησαν με παρεμβάσεις του γονέα, στην χρήση. Αλλά, νομίζω, πως τα περισσότερα παιδιά τα κατάφεραν γιατί είναι εξοικειωμένα και με την χρήση υπολογιστή σε αυτή την ηλικία, καλώς ή κακώς και με την χρήση tamplet. Οπότε, έχουν μια επαφή με την τεχνολογία και δεν δυσκολεύτηκαν πιστεύω στην πλατφόρμα, σαν πλατφόρμα. Η πλατφόρμα, βέβαια, ήταν προβληματική, γιατί πάρα πολλές φορές crashare το σύστημα ή μπορεί να σε πετούσε, μπορεί να μην έπαιζε ένα βίντεο, η εικόνα κολλούσε και δεν έβγαινε, ειδικά τις πρώτες ημέρες, που έγινε ένας πανικός και έμπαιναν πάρα πολλοί και ταυτόχρονα.

E: Εσείς κάνατε μάθημα το μεσημέρι;

A: Εμείς θα σου πω, στην αρχή, στην πρώτη καραντίνα, μπαίναμε το μεσημέρι 14.10- 16.20 , αν θυμάμαι καλά. Στην δεύτερη καραντίνα, όμως, ζητήσαμε από τους εργοδότες μας, αν είναι

εφικτό και γίνεται, να ορίσουν εκείνοι την ώρα της τηλεκπαίδευσης και όντως γινόταν αυτό, οπότε εμείς κάναμε πρωί. Κάναμε 9 και κάτι με 11..., δεν θυμάμαι ακριβώς, πάντως, το πρωινό είχε μεγαλύτερη επιτυχία σίγουρα. Γενικότερα όμως, όλα τα παιδιά είχαν αρνητική εικόνα. Θυμάμαι μαθήτριά μου να λέει στην μαμά της πως θα πάρει το tablet και θα το σπάσει, 'δεν θέλω να κάνω μάθημα, θέλω να πάω στο σχολείο' έλεγε. Μια άλλη μαθήτριά μου είχε γράψει στον Άγιο Βασίλη τα Χριστούγεννα, πως για δώρο θέλει να ανοίξει το σχολείο και ότι δεν θέλει να κάνει άλλη τηλεκπαίδευση. Θέλω να πάω στο σχολείο, και να είμαι με τους φίλους μου. Άλλοι έλεγαν, πως 'δεν μου άρεσε', 'μου άρεσε'. Όταν επιστρέψαμε τους ρωτήσαμε, όταν γυρίσαμε τον Ιανουάριο, μετά τις διακοπές, νομίζω, εμείς ανοίξαμε στο Ηράκλειο, ναι..., όταν κάναμε συζητήσεις, επειδή ήταν κάτι πάρα πολύ έντονο, επειδή γενικότερα η πανδημία ήταν κάτι πάρα πολύ έντονο που έχει περάσει στην αντίληψη των παιδιών και στην ζωή τους..., πολλές φορές θα τους δεις να αναφέρουν ότι 'θέλω να φύγει ο κορονοϊός δεν μου άρεσε', ότι 'ήθελα να κλείσω τον υπολογιστή', 'δεν ήθελα να κάνω μάθημα έτσι'..., το λέγανε ξεκάθαρα.

E: Ναι.. στενάχωρο δυστυχώς.

A: Πολύ.

E.9. Ποια ήταν τα δικά σας συναισθήματα όταν εφαρμόζατε την τηλεκπαίδευση στη διδασκαλία;

Απάντηση:

Ήταν απαίσια. Ήμουν πάρα πολύ θυμωμένη, ήμουν πάρα πολύ οργισμένη. Είχα πάρα πολλά νεύρα, τα οποία τα είχα και πριν και μετά την διδασκαλία στην τηλεκπαίδευση. Κατά την διάρκεια, χαίρομαι που έβλεπα τα παιδιά και τις αντιδράσεις τους. Ειδικά στην αρχή, είχε πλάκα με τις κάμερες και τα μικρόφωνα. Μετά από ένα σημείο, όμως κούρασε, όπως σου είπα, πάρα πολύ έντονα και φοβεροί πονοκέφαλοι, ..., φοβεροί πονοκέφαλοι, γιατί δεν είναι μόνο ότι καθόσουν δυο ώρες μπροστά από έναν υπολογιστή, γιατί εκ των πραγμάτων μπορεί, μετά και πριν, να ασχολείσαι έτσι με πλατφόρμες και με ηλεκτρονικά συστήματα. Αλλά είναι και ότι μετά αφιερώνεις άλλο τόσο χρόνο να οργανώσεις τι θα συμβεί την επομένη μέρα ή την επόμενη εβδομάδα, να ψάχνεις, να ξανά ψάχνεις, να διαβάζεις, να γυρίζεις, δηλαδή, ήταν πάρα πολύ δύσκολο αυτό το πράγμα, ήταν κάτι που δεν είναι για τους εκπαιδευτικούς της τάξης. Δεν έχει σχέση με αυτό που γίνεται στην πραγματικότητα στην τάξη. Καμία σχέση. Αν ήταν έτσι τα μαθήματα δεν θα ήθελε κανείς να πηγαίνει στο σχολείο, ούτε δάσκαλοι, ούτε παιδιά.

E.10. Τι προτείνετε για τη βελτίωση/ υποστήριξη της τηλεκπαίδευσης;

Απάντηση:

Κοίτα να δεις, όπως σου είπα, η πλατφόρμα, για εμένα, ήταν προβληματική, γιατί πολλές φορές κολλούσε το σύστημα, μπορεί να κολλούσε μια οθόνη, μπορεί να ήθελα να πω μια κουβέντα παραπάνω και εδώ παίζουμε με τα δευτερόλεπτα, όπως ακριβώς και στην τάξη, αν το χάσεις ένα δευτερόλεπτο, ειδικά και εξ αποστάσεως, δηλαδή, όταν κολλούσε η οθόνη, πάει..., άντε να ξεκολλήσει, άνοιγαν τα μικρόφωνα, 'άντε να ξεκολλήσει, μου κολλάει, δεν μου παίζει, μου κολλάει', άρχιζε η γκρίνια, 'εμένα μου παίζει, εμένα δεν μου παίζει, κυρία εγώ δεν βλέπω, κυρία δεν βλέπω', πάρα πολλά παιδιά μπορεί να μην είχαν εικόνα, να μην είχαν ήχο, ενώ άλλα παιδιά είχαν, δηλαδή..., μέχρι να συντονιστείς και αν και όταν, κατάφερνες να συντονιστείς και να κάνεις, για παράδειγμα, μια χρήση της πλατφόρμας, ε, είχε περάσει το μισάωρο. Αλλά σαν διαδικασία, σου είπα, εμένα δεν μου πρόσφερε κάτι ιδιαίτερο, πέραν από αυτά που σου

είπα. Οπότε, τι να προτείνω να βελτιωθεί; Να βελτιωθούν άλλα πράγματα πρέπει στον τομέα της υγείας και της εκπαίδευσης και όχι η διαδικασία της τηλεεκπαίδευσης.

Ε: Δεκτό, ευχαριστώ πολύ.

Α: Εγώ ευχαριστώ.

